
Afstudeerscriptie

‘Bedrijfshulpverlening, eenduidig en optimaal!’

Florence regio Vlietstreken

‘Bedrijfshulpverlening, eenduidig en optimaal!’

Mariska Smit
Mei 2008

Haagse Hogeschool
Sector Economie & Management
Opleiding Facility Management
Johanna Westerdijkplein 75
2521 EN Den Haag

Docentbegeleider: Dhr. A.D. Neervoort

Medebeoordelaar: Dhr. Drs. R.F. Bouter

Opdrachtgever: Florence
Regio Vlietstreken
Hofzichtlaan 115
2594 XZ s'-Gravenhage

Mentor: Mw. K. Wirtz; Facilitair Regio Manager
Mw. J. Vermeulen; Facility Manager

Periode onderzoek: januari 2008 – mei 2008

Auteursreferaat

Onderzoek naar een **eenduidige** en **optimale manier** van **bedrijfshulpverlening** bij de zorggroep Florence, regio Vlietstreken. Onderzoeksvraag is hoe kan er in de drie intramurale zorglocaties en de twee kantoorlocaties van deze regio een **eenduidige, optimale manier** van bedrijfshulpverlening worden georganiseerd. Achterliggende doelstelling is het optimaliseren en het eenduidig maken van de bedrijfshulpverlening na de fusie van Florence in 2004. Belangrijkste conclusies zijn het **opleiden van bedrijfshulpverleners** en het **actueel maken van de bedrijfsnood- / ontruimingsplannen** volgens de **wet- en regelgeving** op de vijf verschillende locaties van Florence regio Vlietstreken. Dit was te concluderen uit de **aanwezigheid, datum, de doelgroep minder validen, oefeningen, aantal bedrijfshulpverleners** en het **bedrijfshulpverleners rooster**. Er is onderzoek gedaan aan de hand van observatie, literatuuronderzoek, diepte interviews, wegingschema en wegingsmatrix, bedrijfsvergelijking en een financieel onderzoek.

De conclusie kan o.a. worden geïmplementeerd door het doorvoeren van het **implementatieadvies (prioriteitenschema met tijdstelling)**.

In de bijlagen: organogram Florence en Facilitair Bedrijf, plan van aanpak, verslag interviews en interviewvragen, totaal schema inventarisatie interviews, uittreksel bouwbesluit, beschrijving NEN-normen, gebruikseisen bouwwerken artikel 9, arbeidsomstandighedenwet, schema knelpunten.

Indexreferaat

Facility Management, gezondheidszorg, fusie, verzorg- en verpleeghuizen, eenduidig, optimaal, bedrijfshulpverlening, bedrijfshulpverleners, calamiteiten, brandveiligheid, nooduitgangen, bedrijfsnood- / ontruimingsplannen, brand, blusmiddelen

Managementsamenvatting

Deze scriptie beschrijft het afstudeeronderzoek van de opleiding Facility Management dat is verricht bij de zorggroep Florence. De afstudeeropdracht is uitgevoerd in opdracht van het facilitair bedrijf regio Vlietstreken.

Florence is een samenwerkingsverband (fusie) van de Zorggroep Horst en Vlietstreken (ZHV), de Stichting Zorginstellingen Rijswijk (SZR) en de Katholieke stichting voor Verzorging en Verpleging (KVV). Het samenwerkingsverband heeft ervoor gezorgd dat Florence in de regio Den Haag marktleider is geworden op het gebied van aanbieden van een zeer uitgebreid assortiment aan zorg.

Het onderzoek heeft zich voornamelijk gericht op de bedrijfshulpverlening in de regio Vlietstreken, omdat op dit gebied sinds de fusie in januari 2004 veel onduidelijkheid heerst en niet eenduidig en optimaal georganiseerd is. Naar aanleiding van deze onduidelijkheid is de volgende probleemstelling geformuleerd:

‘Hoe kan er in de drie intramurale zorglocaties en de twee kantoorlocaties van deze regio een eenduidige, optimale manier van bedrijfshulpverlening worden georganiseerd?’.

Door een participerende observatie (inventarisatie) in de eerste weken van de onderzoeksperiode uit te voeren is er kennis gemaakt met de medewerkers van Florence en de betreffende locaties. De betreffende locaties zijn onderzocht met behulp van de Risico Inventarisatie & Evaluatie (RI&E). Het literatuuronderzoek heeft zich toegespitst op de wetgeving rondom bedrijfshulpverlening en heeft ondersteuning geboden bij de diepte interviews. De diepte interviews zijn afgenomen bij de betrokken functionarissen om een breed beeld te kunnen vormen over de huidige situatie en de gewenste situatie. Door de diepte interviews te analyseren in een wegingschema en wegingmatrix, zijn de zwakke en sterke punten per locatie wat betreft bedrijfshulpverlening eruit gekomen.

De **belangrijkste adviezen op lange termijn** zijn:

- Bhv-rooster per locatie.
- Per verpleeg- / verzorgingshuis een ploegleider bhv opleiden.
- Calamiteiten team opleiden, hiervoor wordt het management team gebruikt. De hoofdfacilitaire dienst is hoofd bedrijfshulpverlener, voor deze functie moet ook een vervanger worden opgeleid.
- Medewerkers bekend maken met blusmiddelen en brandgevaren, door middel van een brandinstructie.
- Bedrijfsnood- en ontruimingsplannen up to date maken en minimaal een maal per jaar ontruimingsoefening simuleren.

De **belangrijkste adviezen op korte termijn** zijn gerelateerd aan de knelpunten die gedurende het onderzoekstraject naar voren zijn gekomen:

- Bereikbaarheidsdiensten inroosteren en up to date houden.
- Een medewerker aanstellen voor het up to date houden van alle gegevens zoals de bhv-roosters, het aantal bhv-ers en de bereikbaarheidsdiensten. Ook moet degene regelmatig een ronde maken en het gebouw checken op de brandblussers, noodverlichting (bordjes), nooduitgangen en verbanddozen.
- Bhv bijeenkomsten, bij elkaar komen van bedrijfshulpverleners om zo bepaalde gebeurtenissen te bespreken of sommige bhv-activiteiten te oefenen.
- Op elke locatie oranje hesjes, zaklampen en walkie talkie's bij de receptie aanwezig. Aanwezigheid van meerdere Evac-chairs op de locaties.

-
- Bedrijfshulpverleners opleiden, zodat er altijd genoeg bedrijfshulpverleners aanwezig zijn overdag, avond en nacht op elke locatie.

De conclusie van dit onderzoek beschrijft dat er binnen de huidige situatie geen eenduidige en optimale manier van bedrijfshulpverlening is in de regio Vlietstreken. De vijf verschillende locaties werken ieder nog op hun oude manier. Ook zijn er veel verschillen te zien in kwaliteit en omvang van de bedrijfshulpverlening op de locaties. Binnen de regio Vlietstreken wordt de bedrijfshulpverlening nog niet centraal aangestuurd.

Voorwoord

Te beginnen met de opleiding Facility Management. Na de Havo was het moeilijk om een vervolg studie te kiezen, veel rondgekeken naar diverse studie's maar uiteindelijk bij deze opleiding uitgekomen. Mede door veel leuke en positieve reacties van huidige studenten. Gelukkig heb ik nooit spijt gehad van deze keuze en heb een hele leuke tijd gehad op de Haagse Hogeschool.

Dit afstudeeronderzoek was het laatste traject van de studie en heeft helaas door privé omstandigheden wat langer geduurd dan de bedoeling was. Maar met veel 'zweet en tranen' heb ik er alles aan gedaan om een mooi eindresultaat te creëren naar mijn tevredenheid!

De volgende mensen wil ik graag bedanken voor de geboden hulp:

Als eerste wil ik mn moeder bedanken die mij steeds geholpen heeft met het doorzetten van mn studie en het afstuderen.

Graag wil ik mevrouw Kim Wirtz bedanken, mijn eerste begeleider en opdrachtgever van locatie Mariahoeve. Doordat zij verhuisd en veranderd is van baan is de opdracht overgedragen aan mevrouw Joni Vermeulen van locatie de Mantel. Ook haar wil ik bedanken voor haar hulp, adviezen en samenwerking. Ik wil Florence bedanken voor de medewerking en de gezellige tijd die ik er gehad heb.

Mijn laatste dankwoord gaat uit naar de heer Lex Neervoort en de heer Ruud Bouter, mijn docentbegeleider en medebeoordelaar, voor hun tijd, kennis en goede steun.

Mariska Smit
Voorburg, mei 2008

Inhoudsopgave

INLEIDING	1
HOOFDSTUK 1 ORGANISATIE BESCHRIJVING	5
1.1 Kerngegevens Florence	5
1.2 Kernwaarden van Florence	5
1.3 De missie van Florence	6
1.4 De visie van Florence	6
1.5 Structuur binnen Florence	7
1.6 Het facilitair bedrijf	7
HOOFDSTUK 2 ONDERZOEKSTRAJECT	8
2.1 Aanleiding van het onderzoek	8
2.2 Probleemstelling en subprobleemstellingen	8
2.3 Onderzoekstype	8
2.4 Dataverzamelmethode	9
2.4.1 Observeren	9
2.4.2 Literatuuronderzoek	9
2.4.3 Diepte interviews	10
2.4.4 Bedrijfsvergelijking	11
HOOFDSTUK 3 BEDRIJFSHULPVERLENING IN HET ALGEMEEN	12
3.1 Bedrijfshulpverlening	12
3.1.1 Trainingen	14
3.2 De taakgebieden van een bedrijfshulpverlener	15
3.3 Bedrijfshulpverlening: algemene informatie	17
3.3.1 Overleg met ondernemingsraad of personeelsvertegenwoordiging	17
3.3.2 Aanwijzen van bedrijfshulpverleners	17
3.3.3 Het aantal bedrijfshulpverleners	17
3.4 Opleiden bedrijfshulpverleners	18
3.4.1 Ontruimingsplan	18
3.4.2 Communicatie	20
3.4.3 Oefeningen	20
3.5 Conclusie	22
HOOFDSTUK 4 ONDERZOEKSRESULTATEN	23
4.1 Observeren	23
4.1.1 Resultaten observeren	23
4.2 Literatuuronderzoek	24
4.2.1 Resultaten literatuuronderzoek	24
4.3 Diepte interview	25
4.3.1 Resultaten van de diepte interviews	26
4.3.2 Het wegingschema	27
4.3.2.1 Verklaring wegingschema	28
4.3.2.2 Uitkomsten wegingschema	28

4.3.3	De wegingsmatrix	29
4.3.3.1	Verklaring wegingsmatrix	29
4.3.3.2	Uitkomsten wegingsmatrix	30
4.4	Bedrijfsvergelijking	31
4.4.1	Verklaring bedrijfsvergelijking	31
4.4.2	Resultaten bedrijfsvergelijking	33
4.5	Knelpunten	34
4.6	Conclusie	38
HOOFDSTUK 5	FINANCIEEL ONDERZOEK	39
5.1	Opleidingskosten	39
5.2	Blusmiddelen	46
5.3	Optie financiering	48
5.4	Conclusie	48
HOOFDSTUK 6	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	49
6.1	De conclusie van het onderzoek	49
6.2	Bedrijfs hulpverleners	50
6.3	Calamiteiten	50
6.4	Bedrijfsnood- en ontruimingsplannen	51
6.5	Medewerkers	51
6.6	Optie financiering	51
6.7	Prioriteiten	52
HOOFDSTUK 7	IMPLEMENTATIEADVIES	53
LITERATUUROPGAVE		55
BIJLAGEN:		
BIJLAGE 1:	ORGANOGRAM FLORENCE	57
BIJLAGE 2:	ORGANOGRAM FACILITAIR BEDRIJF	58
BIJLAGE 3:	PLAN VAN AANPAK	59
BIJLAGE 4:	INTERVIEW VRAGEN EN VERSLAG INTERVIEW	63
BIJLAGE 5:	TOTAAL SCHEMA INTERVIEWS (INVENTARISATIE)	72
BIJLAGE 6:	UITTREKSEL BOUWBESLUIT	75
BIJLAGE 7:	NEN-NORMEN BESCHRIJVING	81
BIJLAGE 8:	GEBRUIKSEISEN BOUWWERKEN (artikel 9)	85
BIJLAGE 9:	ARBEIDSOMSTANDIGHEDENWET	98
BIJLAGE 10:	SCHEMA KNELPUNTEN	121

Inleiding

De vierjarige HBO-opleiding wordt afgesloten met een afstudeeropdracht. Het zelfstandig oplossen van een facilitair beleidsprobleem staat in de afstudeeropdracht centraal. Deze opdracht wordt uitgevoerd in opdracht van een organisatie, in dit geval de Zorggroep Florence.

Aanleiding en verantwoording van de opdracht

Met de huidige ontwikkelingen in de zorg gaan steeds meer zorginstellingen over tot een samenwerking. De trend is het ontwikkelen van een zorgketen, een zorgcontinuüm, waarbij verschillende soorten zorginstellingen samenwerken om de klant een totaalpakket te kunnen bieden. Een goed voorbeeld van een zorgketen is Florence, Florence is een effectief samenwerkingsverband tussen; SZR (stichting Zorginstelling Rijswijk), ZHV (Zorggroep Horst en Vlietstreken) en KVV Haaglanden (Katholieke stichting voor Verzorging en Verpleging).

Ondanks dat de fusie al sinds januari 2004 officieel is, is er nog een hoge mate van complexiteit binnen de organisatie gedurende het onderzoekstraject van de afstudeeropdracht. De zaken moeten per locatie bekeken worden. Vooral op gebied van bedrijfshulpverlening is er geen eenduidig beleid. Voor bedrijfshulpverlening is nog geen aparte post opgenomen in het budget van Florence regio Vlietstreken. Hierdoor is het financieel onderzoek beschreven in de gewenste (toekomstige) situatie en is er geen vergelijking met de huidige situatie mogelijk.

Door het samenwerkingsverband is er onduidelijkheid ontstaan over de invulling van bedrijfshulpverlening.

De probleemstelling

De probleemstelling die opgesteld is in kader van dit onderzoek luidt:

‘Hoe kan er in de drie intramurale zorglocaties en de twee kantoorlocaties van deze regio een eenduidige, optimale manier van bedrijfshulpverlening worden georganiseerd?’.

De begrippen uit de probleemstelling worden onderstaand nader toegelicht:

Intramurale zorglocatie: Intramurale zorg is bedoeld voor mensen die niet meer in staat zijn om zelfstandig te wonen, zelfs niet met hulp van buitenaf. Het gaat om mensen die hulp nodig hebben bij dagelijkse activiteiten. Zij krijgen een breed pakket aangeboden op het gebied van zorg, veiligheid en recreatie. Het AWBZ (Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten) vergoedt de verblijfskosten en afhankelijk van het inkomen en de omstandigheden betaalt de cliënt een wettelijke eigen bijdrage¹.

Eenduidige: Voor slechts één uitleg vatbaar².

Optimale: Hoogst; zo goed, hoog, gunstig mogelijk³.

Bedrijfshulpverlening: Om hulp te kunnen verlenen in noodsituaties is het nodig dat een bedrijf bedrijfshulpverlening organiseert. Bij bedrijfshulpverlening gaat het erom zo veel mogelijk de directe nadelige gevolgen te voorkomen van ongevallen of brand⁴.

¹ Organisatiehandboek, de Mantel, blz 5

² Woordenboek 'Dikke van Dale' woordenboek der hedendaags Nederlands.

³ Woordenboek 'Dikke van Dale' woordenboek der hedendaags Nederlands.

⁴ Praktijkboek ARBO in kantoren, R.H. Hagen, Kluwer, blz 35

Subprobleemstellingen

De probleemstelling wordt vertaald in de volgende subprobleemstellingen.

1. Hoe is de huidige situatie omtrent de bedrijfshulpverlening op de vijf verschillende locaties?
2. Welke knelpunten spelen per locatie een rol wat betreft bedrijfshulpverlening?
3. Wat is bedrijfshulpverlening?
4. Voldoen de locaties aan de wet- en regelgeving rondom bedrijfshulpverlening?
5. Wat zijn de financiële consequenties van het organiseren van bedrijfshulpverlening?
6. Wat zijn de eisen en wensen van Florence wat betreft bedrijfshulpverlening?

Relevantie van het probleem

De fusie van de Zorggroep Horst en Vlietstreek (ZHV), de Stichting Zorggroep Rijswijk (SZR) en de Katholieke stichting voor Verzorging en Verpleging (KVV) tot de zorggroep Florence, heeft ervoor gezorgd dat zij in de regio Den Haag marktleider zijn geworden op het gebied van het aanbieden van een zeer uitgebreid assortiment aan zorg.

Door het samenwerkingsverband tussen ZHV, SZR en KVV, is onduidelijkheid ontstaan over de invulling van bedrijfshulpverlening. Er is nog geen eenduidige en optimale manier voor bedrijfshulpverlening in de regio Vlietstreken.

Het probleem is erg relevant. Florence is op papier gefuseerd, maar kent in werkelijkheid nog veel onduidelijkheden. Eén van deze onduidelijkheden is de bedrijfshulpverlening. Een georganiseerde bedrijfshulpverlening is verplicht in ieder bedrijf. Maar zeker in de zorg is bedrijfshulpverlening extra belangrijk in verband met de doelgroep die vaak slecht ter been is of zelfs bedlegerig. Het is belangrijk te kijken naar de verschillende onduidelijkheden in de organisatie rondom de bedrijfshulpverlening en daarbij passende oplossingen te vinden.

Voor de veiligheids aspecten van de holding is het belangrijk dat duidelijkheid en structuur worden aangebracht, zodat een eenduidig en optimaal beleid kan worden bepaald.

De doelgroep

Deze scriptie is geschreven voor de opleiding Facility Management aan de Haagse Hogeschool te Den Haag en de organisatie waar het onderzoek heeft plaatsgevonden; Florence, waaronder het facilitair bedrijf. Tevens is het theoretisch onderzoek te gebruiken voor een ieder die meer te weten wil komen over het onderwerp bedrijfshulpverlening.

Opzet van het onderzoek

Aan de hand van de probleemstelling, met de daarbij behorende subprobleemstellingen, is het onderzoek uitgevoerd. Er is informatie verzameld over de organisatie en het onderwerp bedrijfshulpverlening. Dit in de vorm van boeken, intranet, internet en artikelen.

Het onderzoek is in twee delen verdeeld. Dit in de vorm van een *empirisch onderzoek* en een *theoretisch onderzoek*. Empirisch onderzoek is verricht aan de hand van observaties, interviews en bedrijfsvergelijking. Het theoretische onderzoek is verricht aan de hand van diverse boeken, artikelen en internetsite's over het onderwerp bedrijfshulpverlening.

Observatie is één van de methodes om een duidelijk beeld van de organisatie te kunnen vormen. Dit is gebeurd door de locaties te bezoeken.

De huidige situatie omtrent bedrijfshulpverlening wordt beschreven en inzichtelijk gemaakt door een inventarisatie met behulp van het betreffende deel van de *Risico Inventarisatie & Evaluatie* (RI&E) scan.

De mogelijkheden op het gebied van bedrijfshulpverlening zijn onderzocht aan de hand van diepte interviews. De diepte interviews zijn afgenomen bij de betrokken functionarissen om een breed beeld te kunnen vormen over de huidige situatie en de gewenste situatie. De diepte interviews zijn vervolgens geanalyseerd in een wegingschema en wegingsmatrix.

Ook bedrijfsvergelijking is in dit onderzoek aan bod gekomen, hierbij is een calamiteit in een ander (niet zorg) bedrijf vergeleken; de Schiphol brand. Dit omdat in de verzorgingshuizen gesloten afdelingen aanwezig zijn en dit ook het geval was in het cellencomplex op Schiphol.

Doelstelling

Met de resultaten van dit onderzoek moet het facilitair bedrijf van Florence inzicht krijgen in het eenduidig en optimaal organiseren van de bedrijfshulpverlening na de fusie van januari 2004. Door de adviezen op te volgen en de opties die genoemd worden te implementeren, kan Florence de bedrijfshulpverlening optimaliseren.

Gewenst eindproduct

Het eindproduct is een adviesrapport met daarin beschreven; de huidige situatie en de mogelijkheden die ontstaan zijn aan de hand van het onderzoek. Aan de hand van observaties, bedrijfsvergelijking en diepte interviews worden diverse conclusies geformuleerd, waarop vervolgens advies wordt uitgebracht voor korte en lange termijn.

Leeswijzer

Hoofdstuk 1

De organisatie, beschrijft zowel de organisatie Florence, de regio Vlietstroken en de facilitaire divisie van Florence. Tevens komen de structuur, cultuur, regio-indeling, visie en missie van Florence aan bod in dit hoofdstuk.

Hoofdstuk 2

Opzet en uitvoering van het onderzoek, beschrijft de onderzoeksopzet en de gebruikte dataverzamelmethode. In dit hoofdstuk wordt uitgelegd welke methoden van dataverzameling zijn gebruikt en vooral op welke manier deze zijn toegepast.

Hoofdstuk 3

Bedrijfshulpverlening in het algemeen, beschrijft de theorie die achter bedrijfshulpverlening schuil gaat. De theorie die in dit hoofdstuk naar voren komt is verzameld uit o.a. boeken, internet en artikelen om zo ondersteuning te kunnen geven aan de diepte interviews en bij het onderbouwen van de conclusie en aanbevelingen.

Hoofdstuk 4

Onderzoeksresultaten, beschrijft nogmaals kort de gebruikte dataverzamelmethode. De resultaten die behaald zijn aan de hand van de gebruikte dataverzamelmethode staan in dit hoofdstuk centraal. De huidige situatie wordt beschreven, die geschetst is naar aanleiding van de resultaten van de diepte interview in een wegingschema en wegingsmatrix. Tot slot het resultaat van de bedrijfsvergelijking.

Hoofdstuk 5

Financieel onderzoek, licht de consequenties toe op financieel gebied. De uitkomsten van het onderzoek worden in dit hoofdstuk financieel bekeken.

Hoofdstuk 6

Conclusies en aanbevelingen, beschrijft de conclusies over bedrijfshulpverlening, die voort gekomen zijn door het doen van onderzoek en die implementeerbaar zijn voor Florence. Hier worden aanbevelingen op korte en lange termijn beschreven om verbeteringen te implementeren. Dit hoofdstuk geeft tevens antwoord op de probleemstelling die geformuleerd staat in de inleiding.

Hoofdstuk 7

Implementatie advies, geeft schematisch een tijdsplanning weer waarbinnen de implementatie van de conclusie en aanbevelingen gerealiseerd moet zijn.

Hoofdstuk 1 Organisatie beschrijving

In dit hoofdstuk wordt de organisatie Florence beschreven. Florence is een holding die is ontstaan uit de organisaties KVV (Katholieke Vereniging voor Verzorging en Verpleging), de SZR (Stichting Zorginstelling Rijswijk) en de ZHV (Zorggroep Horst en Vlietstreken). Zorgaanbieder Florence⁵ biedt begeleiding en service, thuiszorg, verzorgingshuiszorg, verpleeghuiszorg, jeugdgezondheidszorg en service en advisering in de gemeenten Den Haag, Delft, Leidschendam-Voorburg, Rijswijk, Voorschoten en Wassenaar.

1.1 Kerngegevens Florence

Florence is trots op het feit dat het aan 20.000 cliënten zorg, advies, welzijn en service biedt. De cliënten wonen in Den Haag, Leidschendam-Voorburg, Rijswijk, Voorschoten en Wassenaar. Dit gebeurt met 4.600 medewerkers, 1000 vrijwilligers en een budget van 150 miljoen euro. Florence kent:

- 6 zorgwinkels
- 18 verzorgings- en verpleeghuizen
- 5 consultatiebureaus
- 5 spreekuurlocaties voor het maatschappelijk werk
- 3 opvoedbureaus
- 8 locaties van waaruit thuiszorg wordt geleverd
- 15 locaties voor dagverzorging
- 1 zorghotel
- 8 spreekuurlocaties voor diëtisten
- 5 cursuslocaties

De bovengenoemde getallen en locaties gelden voor heel Florence. Het onderzoek over bedrijfshulpverlening wordt uitgevoerd in de regio Vlietstreken. In regio Vlietstreken zijn 3 intramurale locaties en 2 regiokantoren van de thuiszorg. De intramurale locaties zijn Mariahoeve, de Mantel en Mariënpark. Verpleeghuis Mariahoeve biedt verpleeghuiszorg aan 183 bewoners waaronder lichte als intensieve zorg aan dementerende bewoners met een specialisatie in jong dementerenden. Verzorgingscentrum De Mantel is verzorgingshuis met 125 appartementen, bestaande uit acht verzorgingsafdelingen en een verpleegafdeling. Woon- en zorgcentrum Mariënpark is verzorgingshuis met 75 bewoners in Leidschendam en bestaat uit een verzorgingshuis, een serviceflat en aanleunwoningen. De twee regiokantoren zijn gevestigd in Leidschendam en Voorburg waar in totaal 400 medewerkers werken.

1.2 Kernwaarden van Florence

Zorg met respect. Dat is wat Florence wil leveren. Dat betekent passende zorg bieden. Niet te weinig, maar ook niet te veel. Cliënten kiezen zelf welke zorg zij willen ontvangen. Florence ondersteunt hen met goede voorlichting, zodat zij een goede keuze kunnen maken. Er wordt gekeken naar wat cliënten zelf kunnen en motiveren hen zo veel mogelijk de regie over hun leven te houden.

De cliënten krijgen ruimte hun leven op een zinvolle manier invulling te geven. Zij kunnen zo veel mogelijk zichzelf zijn en hun normale leven voortzetten. Er is respect voor de manier waarop zij

⁵ Florence-zorg

tegen de wereld aankijken, voor hun normen en waarden, voor hun opvattingen en voor hun gevoelens. En niet alleen respect, maar ook betrokkenheid, aandacht en brede belangstelling. Florence wil zorgvuldig luisteren naar haar cliënt en is betrouwbaar.

De medewerkers krijgen en nemen hun verantwoordelijkheden en Florence steunt hen hierin. Zij voelen zich betrokken bij hun werk en de organisatie motiveert hen om goede prestaties te blijven leveren. Ruimte voor ontplooiing is hierin van groot belang. Dit vertaalt zich in goede secundaire arbeidsvoorwaarden en een breed opleidingsaanbod.

Om de cliënten en medewerkers goed te bedienen, ontwikkeld Florence onderscheidende en grensverleggende zorg. Er wordt steeds meer diversiteit geboden op het snijvlak van wonen, zorg en diensten. Florence onderneemt op maatschappelijk verantwoorde wijze en met voortdurend de doelmatigheid en kwaliteit van zorg in het achterhoofd.

1.3 De missie van Florence⁶

Florence heeft zich een aantal belangrijke doelen gesteld. Deze zijn als volgt vertaald in de missie:

- Florence biedt een samenhangend aanbod van diensten op het gebied van zorg en welzijn.
- Zelfstandigheid, verantwoordelijkheid en keuze zijn uitgangspunten voor een zinvol bestaan.
- Op betrokken, ondernemende en betrouwbare wijze geven wij gestalte aan alle activiteiten.

Deze missie bevat een kernachtige vertaling van wat en hoe Florence wil zijn. Hun ambities en strategische doelen vormen de grondslag van hoe de organisatie in de toekomst zal worden ingericht.

1.4 De visie van Florence⁷

De visie verduidelijkt hoe binnen Florence naar de omgeving en naar mensen gekeken wordt. De visie maakt duidelijk wat cliënten en medewerkers kunnen verwachten, maar geeft ook grenzen aan. De visie geeft richting aan het handelen van medewerkers. Ook biedt het een leidraad voor wat er van hen wordt verwacht en tevens voor wat zij kunnen verwachten van Florence als werkgever.

Bij Florence is dit vastgelegd en als volgt verwoord:

“Het uitgangspunt van de stichting is dat er in de samenleving verschillende confessies en culturen zijn waaraan mensen hun identiteit verbinden. De stichting draagt er zorg voor dat uitingen van deze verschillen gerespecteerd en gewaardeerd zullen worden”.

⁶ Samen groeien, van drie werkmaatschappijen naar één concern. Blz. 11 (RvB Florence)

⁷ Samen groeien, van drie werkmaatschappijen naar één concern. Blz. 11 (RvB Florence)

1.5 Structuur binnen Florence

Aan de hand van observaties en theoretisch onderzoek binnen de organisatie is gebleken dat de samenstelling van Florence het best aansluit bij de machinebureaucratie van Henry Mintzberg⁸. Enkele overeenkomsten tussen Florence en de machine bureaucratie zijn: Zeer grote organisatie met routinematige technologie, gericht op massaproductie, grote specialisatie en formalisatie. Belangrijke beslissingen door top genomen. Veel ondersteunend personeel, dat van al het werk routinewerkzaamheden maakt.

Het organigram van de organisatie Florence is te vinden in bijlage nummer 1.

1.6 Het facilitair bedrijf

Met het facilitair bedrijf wordt in deze bedoeld op het totaal aan diensten op facilitair gebied, welke binnen Florence aanwezig zijn. Het facilitair bedrijf omvat 1000-1200 medewerkers. De medewerkers zijn verdeeld over de verschillende diensten die het facilitair bedrijf levert, zoals postverzorging, logistiek, textiel, schoonmaak, receptie, voeding, horeca en huisvesting en ICT.

Binnen het facilitair bedrijf heerst een cultuur van continu willen blijven verbeteren. Daar waar mogelijk is wil het facilitair bedrijf inspelen op diverse ontwikkelingen vanuit de maatschappij. Het facilitair bedrijf wil graag een verhoging van de dienstverlening naar de klant toe realiseren.

Door de fusie was het noodzakelijk om verschillende diensten van het facilitair bedrijf te handhaven in hun huidige vorm en om sommige te wijzigen. Deze wijzigingen zullen voornamelijk plaatsvinden in de organisatie van de diensten. Na de fusie zijn huisvesting, de inkoop, ICT, Personeel en Organisatie en de voeding (planning centrale keuken volledig in werking 2008-2010) centraal aangestuurd en uitgevoerd geworden. Deze dienstengroepen worden ieder afzonderlijk aangestuurd door de manager Facilitair Bedrijf. Een groot deel van de diensten wordt per locatie georganiseerd. Het gaat hier dan bijvoorbeeld om schoonmaak, receptie en textielservice. Op regioniveau is hiervoor een regiomanager aanwezig en op locatieniveau een teamleider (manager) Facilitair.

De holding heeft drie facilitaire bedrijven die ieder verantwoordelijk zijn voor het leveren van facilitaire producten/diensten. De bedrijven hebben gemeenschappelijke kerntaken, maar ze hebben ook alle drie de taken uitvoering, advies en kwaliteitsbewaking. De opzet en de structuren van de bedrijven verschillen wel wezenlijk.

In het organigram staat de verdeling van het Facilitair Bedrijf aangegeven, zie bijlage nummer 2. Er is binnen het Facilitair Bedrijf een functionele aansturing, in het organigram wordt dit weergegeven met een stippellijn. Deze aansturing wordt gevormd door kwaliteitsborging en randvoorwaarden. Doordat de huisvesting, inkoop en voeding worden gekenmerkt door specialisme, vallen deze diensten direct onder de manager van het Facilitair Bedrijf.

⁸ Mintzberg, Henry; Structures in fives. Acedemic services. 1999.

Hoofdstuk 2 Onderzoekstraject

Dit hoofdstuk verklaart en beschrijft de gekozen opzet van het onderzoek en welke dataverzamelmethode voor het onderzoek zijn gebruikt. Dit hoofdstuk verklaart de probleemstelling en de subprobleemstellingen die zijn opgesteld. Ook de uitvoering van het onderzoek komt in dit hoofdstuk ter sprake.

2.1 Aanleiding van het onderzoek

Na de fusie van Florence is er in regio Vlietstroken op verschillende manieren bedrijfshulpverlening georganiseerd binnen de vijf genoemde locaties (Verpleeghuis Mariahoeve, Verzorgingscentrum De Mantel en Woon- en Zorgcentrum Mariënpark plus twee kantoorlocaties in deze regio). Hierdoor is er in de regio Vlietstroken op het gebied van bedrijfshulpverlening veel onduidelijkheid ontstaan omdat de bedrijfshulpverlening niet eenduidig en optimaal georganiseerd is. Dit is geen effectieve manier van werken, vandaar dat deze opdracht is toebedeeld aan een HBO student Facility Management.

Aan de hand van dit onderzoek ontstaan er conclusies en aanbevelingen op korte en lange termijn, waarmee het Facilitair Bedrijf aan verbetering kan werken en zo de bedrijfshulpverlening eenduidig en met een optimale manier (up tot date) kan organiseren.

2.2 Probleemstelling en subprobleemstellingen

De probleemstelling van dit onderzoek luidt als volgt:

‘Hoe kan er in de drie intramurale zorglocaties en de twee kantoorlocaties van deze regio een eenduidige, optimale manier van bedrijfshulpverlening worden georganiseerd?’.

Om de probleemstelling volledig te kunnen beantwoorden is een zestal subprobleemstellingen opgesteld, deze subprobleemstellingen helpen om de probleemstelling van dit onderzoek zo optimaal en volledig mogelijk te beantwoorden.

1. Hoe is de huidige situatie omtrent de bedrijfshulpverlening op de vijf verschillende locaties?
2. Welke knelpunten spelen per locatie een rol wat betreft bedrijfshulpverlening?
3. Wat is bedrijfshulpverlening?
4. Voldoen de locaties aan de wet- en regelgeving rondom bedrijfshulpverlening?
5. Wat zijn de financiële consequenties van het organiseren van bedrijfshulpverlening?
6. Wat zijn de eisen en wensen van Florence wat betreft bedrijfshulpverlening?

2.3 Onderzoekstype

Het onderzoek bestaat uit twee delen; het *theoretische onderzoek* en het *empirische onderzoek*. Voor het theoretische onderzoek is gebruik gemaakt van bestaande informatie. De gegevens komen grotendeels uit literatuur, met name boeken, artikelen, internet en intranet. De gegevens voor het empirisch onderzoek zijn verkregen door het doen van een eigen onderzoek in de vorm van observaties, interviews en bedrijfsvergelijking.

Om een zo optimaal en volledig antwoord te kunnen geven op de probleemstelling is gekozen voor een kwalitatief onderzoek. Een kwalitatief onderzoek wordt omschreven als⁹: een onderzoek, waarmee je overwegend gebruikmaakt van gegevens van kwalitatieve aard en dat als doel heeft

⁹ Genet, Drs. C.M.; Syllabus ‘Methoden van Onderzoeken en de markt’ Versie 2002 – 2003. Blz. 67

onderzoeksproblemen in of van situaties, gebeurtenissen en personen te beschrijven en te interpreteren. Een kwalitatief onderzoek is een vorm van een empirisch onderzoek dat zich laat typeren aan de hand van de manier van gegevens verzamelen, de wijze van analyseren, de onderzoeksofzet, het onderwerp van het onderzoek en vaak ook de rol van de onderzoeker. De gegevensverzameling bij een kwalitatief onderzoek is open en flexibel. Een kwalitatieve manier van informatie verzamelen geeft ruimte aan onvoorziene en ongeplande verschijnselen en gebeurtenissen.

2.4 Dataverzamelingsmethoden

Om de probleemstelling en de daarbij behorende subprobleemstellingen zo optimaal mogelijk te kunnen beantwoorden is in dit onderzoek gebruik gemaakt van de volgende dataverzamelingsmethoden:

- Observeren
- Literatuuronderzoek
- Diepte interviews
- Bedrijfsvergelijking

2.4.1 Observeren

De brede oriëntatie is gericht op een aantal aspecten van de organisatie zoals: het probleem in zijn context, het draagvlak en de omvang van het werk¹⁰. Het observeren heeft vooral in de eerste weken plaatsgevonden. Dit in de vorm van meelopen en rondleidingen bij de vijf verschillende locaties, korter gezegd participerende observatie. Aan de hand van de oriëntatie is de organisatie beschrijving beschreven, die terug te vinden is in hoofdstuk 1.

Het inlezen in literatuur behoort in dit onderzoek ook tot de oriënterende fase. Dit is vooral gebeurd door boeken over het onderwerp te lezen, in vakbladen en kranten te zoeken naar relevante artikelen en op internet in verschillende databases te zoeken naar relevante informatie over het onderwerp bedrijfshulpverlening.

Aan de hand van de oriëntatiefase is het plan van aanpak opgesteld. Het plan van aanpak bevat de probleem- en subprobleemstellingen. Er is een tijdspad aan verbonden. Binnen de termijn van dit werkplan niet dit onderzoek ten uitvoering te zijn gebracht. Tijdens de onderzoeksfase is het natuurlijk mogelijk om het plan van aanpak, waar nodig, bij te kunnen stellen.

2.4.2 Literatuuronderzoek

Het literatuuronderzoek heeft zich voornamelijk gericht op het opdoen van specifieke kennis omtrent bedrijfshulpverlening. Deze informatie is verzameld voor en gebruikt ter ondersteuning van de diepte interviews. Er is gekozen voor een literatuuronderzoek, omdat kennis van zaken noodzakelijk is. Het literatuuronderzoek geeft ondersteuning bij de opzet van het onderzoek, het vormgeven van de dataverzamelingsmethoden en het definiëren van begrippen. Door de literatuurstudie uit te voeren is vooral veel inhoudelijke kennis opgedaan, die kennis is toegepast bij het theoretische gedeelte van dit onderzoek, het formuleren van de diepte interviews, het opstellen van conclusies en het geven van de adviezen met het daarbij behorende implementatieplan. De uitwerking van het literatuuronderzoek is te vinden in Hoofdstuk 3.

¹⁰ Kempen, P.M. & J.A. Keizer; Competent afstuderen en stagelopen, 3^e druk, blz. 23. Wolters Noordhoff Groningen. ISBN 978-90-01-46824-8.

2.4.3 Diepte interviews

Er is gekozen voor de dataverzamelmethode van diepte interviews, omdat het noodzakelijk is om dieper op het onderwerp bedrijfshulpverlening in te gaan. Met diepte interviews zijn de vragen gericht op het onderwerp en dit is de manier om veel meer informatie te verkrijgen. Deze dataverzamelmethode richt zich vooral op kennis, maar ook op de houding / attitude van de ondervraagde. Door middel van een interview is meer data te verzamelen, doordat je je tegenover de geïnterviewde bevindt. Zo is het tevens mogelijk om te letten op de houding van de geïnterviewde. Door een persoonlijk gesprek aan te gaan komt vaak meer informatie (data) vrij, mensen praten gemakkelijker. Er is gebruikgemaakt van open vragen in het diepte interview.

Het interview is allereerst doorgenomen met de opdrachtgever. Op deze manier is er gebruikgemaakt van de zogenaamde 'pilot'. De pilot is er om eventueel naderhand nog correcties aan te kunnen brengen in de vragenlijst, voordat daadwerkelijk alle diepte interviews afgenomen worden.

Er is een samenvatting gemaakt van de diepte interviews en deze is terug te vinden in bijlage nummer 3. De antwoorden op de vragen zijn in een schema verwerkt, dit schema is terug te vinden in bijlage nummer 4.

De voordelen van het houden van diepte interviews zijn¹¹:

- Het is dé dataverzamelmethode om opinies, kennis en attitudes in kaart te brengen.
- Meer respons dan bij observatie of het houden van een enquête.

De nadelen van diepte interviews zijn:

- Mensen zijn zich niet bewust van hun gedrag, opinies en kennis.
- Sneller vragen naar indrukken in plaats van feiten.

Het diepte interview is afgenomen bij totaal 5 medewerkers, die allen werkzaam zijn bij Florence en verschillende functies bekleden. De medewerkers die uitgekozen zijn voor de interviews, zijn de medewerkers die informatie hebben over bedrijfshulpverlening of er regelmatig / wel eens te maken hebben met dit onderwerp. Hierdoor ontstaat er een duidelijk beeld van de huidige en gewenste situatie, waardoor het mogelijk wordt om verschillende conclusies te trekken.

De vragen van het diepte interview zijn vastgesteld volgens de half gestructureerde interview techniek, vragen en antwoorden liggen niet van tevoren vast, maar de onderwerpen wel¹². De onderwerpen van het interview zijn vastgesteld in samenwerking met de Facility Manager en in combinatie met de criteria van de RI&E (Risico Inventarisatie & Evaluatie).

De diepte interviews zijn tevens geanalyseerd in een *wegingschema* (§ 4.3.2). Uit de diepte interviews is een aantal criteria ontstaan die als wegingscriteria fungeren. De wegingscriteria zijn verdeeld in hoofdcriteria en criteria die vallen onder de hoofdcriteria. De wegingscriteria zijn in dit wegingschema, afgezet tegen de wet- en regelgeving die naar voren zijn gekomen gedurende de onderzoeksperiode, de verdeling hiervan is tot stand gekomen in een gesprek met de manager Faciliteiten bij Florence. Door deze analyse uit te voeren wordt duidelijk op welke criteria een locatie goed of slecht scoort. Deze analyse maakt het mogelijk om naar de verschillende opties van

¹¹ Baarda, D.B. en Goede, M.P.M. de: Basisboek Methoden en Technieken, Praktische handleiding voor het opzetten en uitvoeren van onderzoek. 2^e her. Dr. Houten: Stenfert Kroese / Educatieve Partners, 1997. ISBN 90-207-2589-0.

¹² Genet, Drs. C.M.; Syllabus 'Methoden van Onderzoeken en de markt' Versie 2002 – 2003. Blz. 64

bedrijfshulpverlening te kijken, met daarbij gescoorde punten in het wegingschema. Tevens is het de manier om te kunnen kijken welke mogelijkheden het best scoren op de hoofdcriteria.

Tot slot is het wegingschema vertaald naar een *wegingmatrix* (§ 4.3.3). In de matrix zijn alleen de hoofdcriteria weergegeven. De hoofdcriteria zijn in procenten uitgedrukt, met een totaal van 100%. De verdeling van de percentages in deze matrix zijn tot stand gekomen in een gesprek met de manager Faciliteiten van Florence. Het ene hoofdcriterium weegt zwaarder of juist lichter dan een ander criterium. Aan de hand van de gescoorde punten in het wegingschema is een berekening gemaakt met het aantal procenten in de matrix. Gebaseerd op de score uit het wegingschema en de matrix is de conclusie te trekken welke criteria wel en welke niet aangepakt moeten worden.

2.4.4 Bedrijfsvergelijking

Bedrijfsvergelijking (§ 4.4) heeft plaatsgevonden door bij een andere organisatie te kijken naar het onderwerp bedrijfshulpverlening en een calamiteit. In dit geval bij Schiphol en de in oktober 2005 uitgebroken brand in het cellencomplex. Er is gekeken hoe de organisatie te werk ging en welke fouten er gemaakt zijn. Deze valkuilen worden meegenomen in het advies voor Florence, zoals het dus niet moet.

Hoofdstuk 3 Bedrijfs hulpverlening in het algemeen

Dit hoofdstuk verdiept zich in de belangrijkste theoretische begrippen uit de probleemstelling. Het theoretisch onderzoek spitst zich gedeeltelijk toe op de organisatie Florence. Dit theoretische hoofdstuk is opgesteld om ondersteuning te geven bij het onderwerp bedrijfs hulpverlening. Bij het opstellen van de diepte interviews komt de theoretische kennis erg van pas, evenals bij het formuleren van de conclusies en aanbevelingen.

*Om de probleemstelling: **‘Hoe kan er in de drie intramurale zorglocaties en de twee kantoorlocaties van deze regio een eenduidige, optimale manier van bedrijfs hulpverlening worden georganiseerd?’** te beantwoorden wordt er in dit hoofdstuk bedrijfs hulpverlening in het algemeen uitgebreid uitgelegd.*

*Tevens wordt in dit hoofdstuk de eerste subprobleemstelling beantwoord: **‘Wat is bedrijfs hulpverlening?’**.*

Voor de volgende vijf subprobleemstellingen is de theoretisch onderzoek ook noodzakelijk, maar deze vijf kunnen nog niet volledig beantwoord worden. Door het theoretische inzicht over bedrijfs hulpverlening in dit hoofdstuk kunnen de volgende vijf subprobleemstellingen volledig worden beantwoord in hoofdstuk 4 en 5.

‘Hoe is de huidige situatie omtrent de bedrijfs hulpverlening op de vijf verschillende locaties?’.

‘Welke knelpunten spelen per locatie een rol wat betreft bedrijfs hulpverlening?’.

‘Wat zijn de financiële consequenties van het organiseren van bedrijfs hulpverlening?’.

‘Voldoen de locaties aan de wet- en regelgeving rondom bedrijfs hulpverlening?’.

‘Wat zijn de eisen en wensen van Florence wat betreft bedrijfs hulpverlening?’.

Alle onderdelen die bij bedrijfs hulpverlening horen worden besproken. De bedrijfs hulpverlening is een voorpostfunctie van de brandweer en andere hulpverlenende instanties, de tot bedrijfs hulpverlener aangestelde werknemers kunnen snel reageren bij een beginnende brand of ongeval. De bedrijfs hulpverleners handelen totdat de professionele hulp ter plaatsen komt, zodat die de taken kunnen overnemen.

3.1 Bedrijfs hulpverlening

De Arbo-wet¹³ verplicht bedrijven, scholen en instellingen, tot het organiseren van bedrijfs hulpverlening, het opleiden van bedrijfs hulpverleners en het beschikbaar stellen van hulpmiddelen.¹⁴

Als gevolg van de Europese richtlijnen is op 1 januari 1994 de gewijzigde Arbeidsomstandighedenwet in werking getreden. In deze wet is een nieuwe afdeling opgenomen inzake deskundige bijstand op het gebied van de bedrijfs hulpverlening. Op 1 januari 1994 is eveneens de algemene maatregel van bestuur, in art. 23a, tweede lid, in werking getreden. Deze maatregel heet Besluit Bedrijfs hulpverlening Arbeidsomstandighedenwet.

In de Arbo-wet is een derde afdeling opgenomen. Deze afdeling omvat de deskundige bijstand op het gebied van de bedrijfs hulpverlening. In bijlage 9 zijn deze wetten opgenomen.

¹³ Praktijkboek Arbo in kantoren, R.H. Hagen (blz 9-14)

¹⁴ Arbowet artikel 15

Op grond van artikel 3, onderdeel d, van de Arbo-wet is de werkgever verplicht, in geval van direct gevaar voor de werknemers, om doeltreffende maatregelen ter bescherming van werknemers te nemen. In de op de wet gebaseerde regelgeving is sprake van afzonderlijke bepalingen met betrekking tot maatregelen en voorzieningen in noodsituaties, zoals aanwezigheid (en gebruik van) brandbestrijdingsmiddelen, EHBO-voorzieningen en vluchtwegen.

Om aan de verplichtingen van de werkgever te voldoen om de nadelige gevolgen voor de werknemers in geval van brand of ongevallen zoveel mogelijk te beperken, moet de werkgever aan de volgende eisen voldoen:

- De organisatie van de BHV en daarmee tevens het aantal BHV-ers, hun opleiding, bereikbaarheid, beschikbaarheid, uitrusting en geoefendheid en de middelen en voorzieningen ten behoeve van de BHV moeten zodanig zijn dat de taakvervulling op het gebied van de BHV onder alle omstandigheden gewaarborgd is.
- De werkgever moet de BHV zodanig organiseren dat binnen enkele minuten na het plaatsvinden van een ongeval of brand de BHV-taken op adequate wijze kunnen worden vervuld en dat de BHV-ers na aankomst van de hulpverleningsdiensten van de overheid deze op adequate wijze kunnen bijstaan (voorpostfunctie).
- Als de risico's de veiligheid of de gezondheid van andere werknemers in de nabije omgeving kunnen bedreigen, dan moeten de betrokken werkgevers zodanige organisatorische maatregelen op het gebied van de BHV nemen, dat betrokken BHV-ers bij een ongeval over en weer bijstand kunnen verlenen.
- Een goede communicatie en afstemming met parate externe hulpverleningsorganisaties moet zijn gewaarborgd.
- De wijze waarop de BHV is georganiseerd, moet schriftelijk worden vastgelegd en op begrijpelijke wijze aan de werknemers bekendgemaakt worden.
- Als werkgevers voor de uitvoering van BHV-taken gezamenlijke bedrijfshulpverlening organiseren, moeten die afspraken daarover schriftelijk zijn vastgelegd.

Om de gevolgen van brand en ongevallen te beperken, moet ieder bedrijf een bedrijfshulpverleningsorganisatie hebben. Bedrijfshulpverlening (BHV) is in eerste instantie gericht op het beschermen van werknemers. Maar BHV is ook gericht op het beschermen van bezoekers, bijvoorbeeld in gebouwen met een publieke functie. In het geval van verpleeg- en verzorgingshuizen vallen de bewoners dus ook onder deze bescherming.

Het BHV-plan moet onderdelen bevatten als diverse procedures, taakverdeling en verantwoordelijkheden, namen en telefoonnummers, dienstroosters en plattegronden. Ook moet ervoor worden gezorgd dat het plan (inclusief procedures) door de brandweer is goedgekeurd. Dit geldt ook voor het gebouw zelf.

BHV-ers moeten een opleiding of cursus volgen die past bij de risico's in hun bedrijf. Die risico's moeten naar voren komen uit de risico-inventarisatie en eventueel uit incidentscenario's. Oefenen is een wettelijke verplichting. Minimaal één keer per jaar is voor iedere organisatie wettelijk verplicht. Het aantal BHV'ers is onder meer afhankelijk van de grootte van het bedrijf of de instantie. Bedrijven of instanties zonder BHV'er kunnen van de Arbeidsinspectie een hoge boete krijgen. Bovendien lopen ze het risico dat verzekeringsmaatschappijen geen schadevergoedingen uitkeren.¹⁵

De zorg voor arbeidsomstandigheden wordt steeds belangrijker, gezien de verantwoordelijkheden die in het kader van de Arbo-wetgeving voor werkgever en werknemer zijn vastgelegd. Als zich in

¹⁵ Arbo-wet artikel 9

een bedrijf een situatie voordoet die direct gevaar oplevert voor de veiligheid en gezondheid van werknemers en derden, moeten zij in staat zijn om adequate hulp te verlenen, waardoor persoonlijk letsel en schade tot een minimum worden beperkt. Er is dus alle reden om een preventiebeleid op te zetten en de bedrijfshulpverlening goed te regelen.

Arbo-diensten, trainings- en opleidingsinstituten, gespecialiseerde verenigingen of adviesbureaus kunnen helpen bij de opzet en uitwerking van de bedrijfshulpverlening. De werkgever moet voor het aanwijzen van bedrijfshulpverleners overleg plegen met de ondernemingsraad (OR) of personeelsvertegenwoordiging (PVT). De Arbeidsinspectie heeft een toezichthoudende taak en kan boetes uitspreken als aspecten van de bedrijfshulpverlening niet in orde zijn. Het bevoegd gezag (vaak geadviseerd door brandweer of Bouw- en Woningtoezicht) houdt toezicht op het brandveilig gebruik van gebouwen.

De toetsing van de adequate invulling van de bedrijfshulpverlening op maat is een taak voor het SZW (de voormalige arbeidsinspectie). Werkgevers moeten zich in het kader van risico-inventarisatie over de opzet van bedrijfshulpverlening laten adviseren door deskundigen (en/of Arbo-dienst).

3.1.1 Trainingen

De training BHV is bedoeld voor zowel ondernemers als werknemers van een bedrijf of instelling. Het maakt niet uit op welk niveau de cursisten in het bedrijf werkzaam zijn.

In het huidige economische klimaat zijn de volgende punten voor ondernemingen en organisaties van groot belang:

- De zorg voor arbeidsomstandigheden wordt steeds belangrijker, gezien de verantwoordelijkheden die in het kader van de Arbo-wetgeving voor werkgever en werknemer zijn vastgelegd;
- Iedere werkgever in Nederland is verplicht om één of meerdere werknemers aan te wijzen die de bedrijfshulpverlening op zich nemen. Deze verplichting is vastgelegd in de zogenaamde Arbo-wet;
- Als zich in een bedrijf een situatie voordoet die direct gevaar oplevert voor de veiligheid en gezondheid van werknemers en derden, moet een BHV'er in staat zijn om adequate hulp te verlenen, waardoor persoonlijk letsel en schade tot een minimum worden beperkt. Er is dus alle reden om een preventiebeleid op te zetten en de bedrijfshulpverlening goed te regelen;
- Het 'corporate image'¹⁶ moet onderscheidend zijn en beter aansluiten bij de opinie van de consument of de afnemer. Maatschappelijk en duurzaam ondernemen is vandaag de dag niet meer weg te denken uit onze samenleving. Veiligheid voor mens en milieu zijn belangrijke onderdelen van het maatschappelijk en duurzaam ondernemen;
- De begrippen (corporate) identity en (corporate) image zijn niet meer weg te denken uit het hedendaagse bedrijfsleven en de non-for-profitorganisaties. De corporate identity wordt veelal omschreven als het gehele stelsel van waarden en normen, dat de onderneming vormt.

¹⁶ ISK/research

Het corporate imago wordt gedefinieerd als het beeld dat de doelgroepen hebben van een organisatie (zoals van de producten, diensten, reclame en het personeel). Een sterk en positief corporate imago kan een belangrijke toegevoegde waarde geven aan een onderneming. De begrippen corporate identity en corporate imago hangen nauw met elkaar samen.

- De continuïteit van de onderneming dient te worden gegarandeerd. Alle wettelijk opgelegde randvoorwaarden dienen daarvoor te worden opgevolgd. Met name op 'uitvoerend niveau' worden op het naleven van Arbo-eisen relatief grote continuïteitsrisico's gelopen;
- Het opleiden en trainen van medewerkers dient effectief én efficiënt te zijn. Alleen de noodzakelijke kennis die de kandidaat ontbeert moet worden gedoceerd. Bovendien moet de opleiding zo min mogelijk ten kosten gaan van de productiviteit van de medewerker.

3.2 De taakgebieden van een bedrijfshulpverlener

Bedrijfshulpverleners zijn gewone werknemers. Als er in het bedrijf echter iets gebeurt, er breekt brand uit, iemand bezeert zich of er is misschien wel een bommelding dan zijn het BHV'ers die actie ondernemen. Zij weten wat er moet gebeuren als er brand is, of wat zij moeten doen als iemand flauwvalt. Zij weten ook wat zij moeten doen als het gebouw ontruimd moet worden. In zo'n geval zorgen de bedrijfshulpverleners er samen voor dat de mensen zo rustig mogelijk, maar wel snel, het gebouw kunnen verlaten.

Bedrijfshulpverleners zijn opgeleid om binnen het bedrijf een voorpostfunctie te vervullen totdat de professionele hulpverleningsdiensten, zoals politie, brandweer en ambulance zijn gearriveerd. Zij hebben als taak om in een situatie met gevaar voor de veiligheid of de gezondheid maatregelen te nemen die de schade zoveel mogelijk beperken.

De bedrijfshulpverlening moet snel en effectief optreden vanaf het moment dat zich een ongeval of brand voordoet. Binnen een paar minuten moet eerste hulp worden gegeven en moet begonnen worden met het bestrijden van de brand, tot het moment waarop hulpverleningsinstanties arriveren en de hulpverlening overnemen. Dit wordt de voorpostfunctie genoemd. Nadat de officiële hulpverleningsinstanties het werk hebben overgenomen, moet de bedrijfshulpverlening hen bijstaan waar nodig.

Om hun taken uit te kunnen voeren hebben zij basiskennis en vaardigheden nodig op het gebied van eerste hulp, het beperken en bestrijden van een beginnende brand, alarmering en ontruimingsacties.

Wat is er wettelijk vastgelegd over de doelen van de benodigde kennis en vaardigheden voor de bedrijfshulpverlener? In het "Brandbeveiligingsconcept Bedrijfshulpverlening" is door het Ministerie van BZK vastgelegd welke kennis en vaardigheden een bedrijfshulpverlener minimaal moet beheersen.

Er worden vier taakgebieden¹⁷ onderscheiden:

1. eerste hulp
2. beperking en bestrijding van een beginnende brand
3. ontruiming
4. communicatie

Eerste hulp

- Herkennen van gevaarlijke situaties en het treffen van de juiste maatregelen
- In noodsituaties het slachtoffer kunnen verplaatsen
- Vaststellen wat er met het slachtoffer gebeurd is
- Geruststellen van het slachtoffer
- Voor deskundige hulp zorgen
- Verlenen van eerste hulp

Beperking en bestrijding van beginnende brand

- Het gebruik van veiligheidsvoorzieningen
- Kennis van de belangrijkste brandpreventieve maatregelen en voorzieningen
- Beperken en bestrijden van een beginnende brand
- Toepassen van branddriehoek
- Kennis van ontwikkelen van brand
- Weten wat wel en wat niet te doen

Ontruiming

- Het begeleiden van een ontruiming
- Het gebruik maken van veiligheidsmiddelen
- Kennis hebben van het ontruimingsplan
- Kennis hebben van de vluchtroute en het gebruik ervan
- Toepassingsmogelijkheden van vluchtmiddelen

Communicatie / alarmering

- Op juiste wijze melden van ongeval of brand
- Interne communicatie
- Het verstrekken van informatie aan de hulpverleningsdiensten
- Het hanteren van hulpverleningsdiensten

¹⁷ Brandbeveiligingsconcept bedrijfshulpverlening, Ministerie van BZK

3.3 Bedrijfshulpverlening: algemene informatie

Per jaar wordt in bedrijven 300.000 maal eerste hulp¹⁸ bij ongevallen verleend. Veel van deze bedrijfsongevallen leiden jaarlijks tot blijvende volledige arbeidsongeschiktheid. De kosten van dit alles, exclusief productieverlies en ziekenhuiskosten, bedragen meer dan 1,5 miljard Euro per jaar. Snelle en deskundige hulp op het werk kan dus het leed beperken en in veel gevallen grote schade voorkomen. Er is dus alle reden om bedrijfshulpverlening aan te pakken. Sinds 1994 is bedrijfshulpverlening ook verplicht voor ieder bedrijf.¹⁹

3.3.1 Overleg met ondernemingsraad of personeelsvertegenwoordiging

Voordat er een of meerdere bedrijfshulpverleners aangewezen worden, moet daarvoor eerst overleg gepleegd worden met de ondernemingsraad (OR) of personeelsvertegenwoordiging (PVT). De OR of PVT hebben instemmingsrecht voor elk voorgenomen besluit op het gebied van arbeidsomstandigheden.

3.3.2 Aanwijzen van bedrijfshulpverleners

De Arbo-wet verplicht de werkgever om een of meerdere personen aan te wijzen voor de functie van bedrijfshulpverlener. Meestal zijn er binnen het bedrijf voldoende vrijwilligers te vinden. Bij de keuze van een bedrijfshulpverlener moet er gelet worden op de volgende zaken:

Aanwezigheid:

Dit is het belangrijkste criterium. De bedrijfshulpverlener moet zo snel mogelijk ter plaatse kunnen zijn. Dit moet binnen 3 a 4 minuten zijn. Een werknemer die dus veel op pad is kan dus beter geen bedrijfshulpverlener worden.

Functie:

Het is handig om werknemers die al betrokken zijn en taken hebben bij een ongeval (bijvoorbeeld receptioniste) bij bedrijfshulpverlening te betrekken.

Persoonlijkheid:

Persoonlijkheidskenmerken zoals stressbestendigheid en improvisatietalent zijn van groot belang. Het is de menselijke factor die mede bepaalt of de bedrijfshulpverlening aan het doel voldoet.

3.3.3 Het aantal bedrijfshulpverleners

In het Arbo-besluit staan normen over het minimale aantal bedrijfshulpverleners in een bedrijf. Hierbij wordt uitgegaan van het aantal normaal aanwezige personen in een bedrijf.

In het algemeen geldt:

- **50** werknemers, bewoners & bezoekers of minder **minimaal 1 bedrijfshulpverlener**;
- **50 tot 1000** werknemers, bewoners & bezoekers **minimaal 1 bedrijfshulpverlener per 50** werknemers, bewoners & bezoekers;
- **Meer dan 1000** werknemers, bewoners & bezoekers **1 bedrijfshulpverlener per 100** werknemers, bewoners & bezoekers (indicatie).

¹⁸ Koninklijke Nederlandse Vereniging EHBO

¹⁹ Arbo & Milieu, bedrijfshulpverlening: J.C.J. Zandbergen (blz 9-10)

Het gaat hierbij om minimumaantallen. Om de veiligheid in een bedrijf te waarborgen kunnen meer bedrijfshulpverleners nodig zijn. Dit hangt af van de risico's beschreven in de risico en inventarisatie van het bedrijf.

Bedrijven en instellingen met bezoekers, werknemers of bewoners die zichzelf niet kunnen redden, zoals kinderen, bejaarden en gehandicapten is het minimumaantal bedrijfshulpverleners niet voldoende. Hiervoor is geen aparte wetgeving wat betreft bedrijfshulpverlening, wel zijn er in het bouwbesluit regels opgenomen voor de gebruiksfunctie van een gebouw. In het geval van Florence is dit de gezondheidszorgfunctie die geldt voor de verzorg- en verpleeghuizen. Een voorbeeld hiervan is dat de kamers van de bewoners (brandvertragende) compartimenten zijn. In geval van brand kan een bewoner hier minimaal 60 minuten doorbrengen zonder overlast van rook of vuur.

Een uittreksel van het bouwbesluit (betreffende gezondheidszorgfunctie) is te vinden in bijlage 6.

3.4 Opleiden bedrijfshulpverleners

De opleiding van de bedrijfshulpverleners moet voldoende zijn om hun taken goed te kunnen uitvoeren. De overheid heeft samen met belanghebbenden een opleidingsprofiel voor bedrijfshulpverleners ontwikkeld. Als de bedrijfshulpverleners opgeleid worden door een professionele instantie, is het zeker dat ze een goede algemene basis opleiding krijgen. Ook zijn er aanvullende opleidingen die gericht zijn op specifieke situaties binnen een bedrijf. Als er binnen een bedrijf met gevaarlijke stoffen wordt gewerkt, is een basisopleiding niet voldoende. Het is ook verplicht op de risico's vast te leggen in de risico & inventarisatie en evaluatie.

In de bedrijfshulpverlening is het veelal gebruikelijk op te treden in ploegverband, onder leiding van een ploegleider, aangezien bij de uitvoering van taken BHV-ers elkaar bijstaan. Ploegen, ploegleiders en hoofd BHV zijn echter niet in het Besluit opgenomen. De werkgever zal zelf expliciet moeten aangeven hoe de taakverdeling is geregeld, en hoe de verantwoordelijkheden en bevoegdheden zijn verdeeld.²⁰

3.4.1 Ontruimingsplan

De bedrijfshulpverlening richt zich op incidenten. Er wordt een ontruimingsplan opgesteld in het geval van een calamiteit. In dit plan worden taken en verantwoordelijkheden omschreven en ook de procedures die gevolgd moeten worden. Het plan geeft aan hoe er uitruimt moet worden, hoe er gecommuniceerd wordt en wie de hulpdiensten opvangt. Ook staat er in vermeld wie er de leiding en verantwoordelijkheid heeft. In het ontruimingsplan zijn de plattengronden, blusmiddelen, gevaarlijke stoffen en vluchtroutes opgenomen.

Als het ontruimingsplan onderdeel uitmaakt van een bedrijfsnoodplan of bedrijfshulpverleningsplan, dan moet het een zelfstandig en uitneembaar stuk zijn. Een ontruimingsplan van gebouwen is verplicht volgens de bouwverordening, de Arbo-wet en het Arbobesluit. Het kan dan ook voorkomen dat het plan niet alleen getoetst wordt door de brandweer, maar ook door de Arbeidsinspectie of een Arbo-dienst.

De uitleg van de genoemde NEN-normen zijn terug te vinden in bijlage 7.

²⁰ Arbo & Milieu, bedrijfshulpverlening: J.C.J. Zandbergen (blz. 15-16)

Het ontruimingsplan moet voldoen aan de NEN-norm NTA 8112 “leidraad voor een ontruimingsplan”²¹ Voor veel gebruiksfuncties is een apart deel beschikbaar. De totale reeks ziet er als volgt uit:

Deel 1: Kantoorgebouwen

Deel 2: Onderwijsgebouwen

Deel 3: Kinderopvanggebouwen

Deel 4: Gebouwen met een publieksfunctie

Deel 5: Logiesgebouwen

Deel 6: Gezondheidszorggebouwen

Deel 7: Industriegebouwen

Deel 8: Cellen en celgebouwen

Deel 9: Ontruimingshandleiding en ontruimingskaart voor niet-vergunningplichtige bouwwerken

Voor de verzorgingshuizen moet dus gebruik gemaakt worden van deel 6, gezondheidszorggebouwen. Deze informatie is te vinden bij NEN. Voor meer informatie is er de publicatie ‘Ontruimingsplannen en -oefeningen’ van het Nederlands Instituut voor Bedrijfshulpverlening (NIBHV).

Dit is terug te vinden in bijlage 8, gebruikseisen voor bouwwerken (artikel 9).

Belangrijkste onderdelen van het ontruimingsplan

Een ontruimingsplan ziet er voor elk gebouw anders uit. Wel heeft het steeds dezelfde onderdelen:

Inleiding en toelichting

- De calamiteiten waarvoor u het plan gebruikt;
- Een eventuele afstemming met ontruimingsplannen van aangrenzende kantoren;
- De ondertekening van de directie, waardoor het plan een officiële status krijgt.

Alarmeringsprocedure intern en extern

- Intern: hoe worden de directe omgeving en de bedrijfshulpverlening gealarmeerd?
- Extern: hoe worden de externe hulpdiensten (brandweer, politie, ambulance) gealarmeerd?

Situatietekening

De basis van het ontruimingsplan is een weergave van de situatie. Op de tekening moet de ligging van het gebouw ten opzichte van zijn omgeving duidelijk worden.

Gebouw, installatie- en organisatiegegevens

Hier horen alle relevante gegevens voor de beoordeling van het plan vermeld te worden. Dit zijn de belangrijkste:

- Een overzicht van de algemene gegevens, zoals hoeveel personen er op welke tijdstippen aanwezig zijn en het aantal verdiepingen;
- Een opgave van de technische installaties die te maken hebben met brand en/of ontruiming.

²¹ Brandweer Nederland

Wijze van ontruiming

Vermeld de personen die de bevoegdheid hebben om tot ontruiming over te gaan en hoe er ontruimd wordt.

Wat het personeel moet doen

Beschrijft welke acties het hele personeel moet ondernemen, niet alleen de BHV'er. Dit gaat voornamelijk ook over de taken van de receptionist of portier bij een ontruiming.

Taken van anderen

Geeft een opsomming van de bevoegdheden en verantwoordelijkheden bij een calamiteit. Het hoofd BHV coördineert. Hierbij horen ook de taken van de directie.

Oefen het ontruimingsplan

Het ontruimingsplan moet kort en bondig zijn. Daarnaast is het belangrijk dat het niet alleen op papier staat; iedereen moet het zich eigen maken. Het ontruimingsplan moet daarom regelmatig geoefend worden. Dit is wettelijk minimaal een maal per jaar.

3.4.2 Communicatie

De werkgever moet er voor zorgen dat BHV- ers elkaar kunnen bereiken om bijstand te verlenen. Dit vereist de nodige organisatorische maatregelen en voorzieningen. Door de verschillende communicatiemogelijkheden kan de snelheid van handelen van de BHV- organisatie verbeterd worden. Handelingen moeten worden gecoördineerd, het hoofd BHV, de ploegleiders en ook de BHV- ers zelf dienen op de hoogte gehouden te worden van bestaande en vooral nieuwe ontwikkelingen.

Portofoons zijn onmisbaar als communicatiemiddel. Bij calamiteiten zijn telefoons door stroomuitval of overbelasting van het netwerk niet te gebruiken. Snelle berichtgeving naar meerdere personen (BHV- ers) kan met portofoons worden gerealiseerd.

De uitvoering van de bedrijfshulpverlening staat of valt met goede communicatie. Een aantal zaken vraagt de aandacht:

- De bedrijfshulpverleners moeten in geval van een calamiteit elkaar kunnen bereiken om bijstand te verlenen. Dit vereist organisatorische maatregelen en voorzieningen;
- Alle werknemers moeten weten wie er een bedrijfshulpverlener is en hoe ze die kunnen bereiken;
- Alle werknemers moeten weten wat het ontruimingsplan is en de procedures. Ook moeten de vluchtwegen duidelijk zijn. Hierbij moet gedacht worden aan noodverlichting, verlichte bordjes bij de nooduitgangen en plattengronden met vluchtwegen op de muur;
- Alle werknemers moeten meewerken aan de ontruimingsoefeningen.

3.4.3 Oefeningen

Elke werkgever is verplicht om oefeningen te organiseren. Minimaal een maal per jaar een ontruimingsoefening is verplicht. Er kan advies gevraagd worden bij de Arbo-dienst of andere deskundige, bij het invullen van deze oefeningen. Na de oefening moet een evaluatie gehouden worden, waarbij alle betrokkenen aanwezig zijn. Na de evaluatie kan worden besproken wat er nog verbeterd moet worden aan de ontruiming of aan het bedrijf (dit moet schriftelijk worden vastgelegd).

Voor beginnende BHV-organisaties, die nog geen ervaring hebben met oefeningen, is het praktisch om te beginnen met een zogenaamde droge oefening. Hierbij wordt onder leiding van een deskundige op papier een deel van een pand ontruimd, waarbij het Hoofd BHV, de ploegleiders en de BHV-ers een eigen vragenlijst krijgen waarop ze moeten invullen hoe ze denken de fictieve calamiteit het hoofd te bieden.

Tijdens de evaluatie wordt gekeken of de antwoorden tot een vlotte ontruiming zouden hebben geleid en zo nee, waarom niet. Hierbij kunnen vragen worden gesteld en kan gediscussieerd worden over de voor het specifieke pand meest geschikte aanpak.

Na de evaluatie volgt indien gewenst een gebouwverkenning, om het eigen pand beter te leren kennen.

Een volgende stap is een van te voren aangekondigde gedeeltelijke ontruiming, waarbij een deel van het pand daadwerkelijk wordt ontruimd. Hierbij zijn enkele waarnemers aanwezig, die aantekeningen maken. Ook deze oefening wordt gevolgd door een evaluatie.

Voor meer geoefende BHV-ploegen kan er vervolgens een niet-aangekondigde ontruiming worden georganiseerd, waarbij noch datum noch tijd van te voren worden gecommuniceerd. Ook hier geldt, dat waarnemers aanwezig zijn en een evaluatie volgt.

Bij de droge oefening en de eerste daadwerkelijke ontruiming kan deskundige hulp van een professionele firma worden ingehuurd. Voor de oefeningen is het nog steeds mogelijk de hulp van een professionele firma in te huren, maar feitelijk is het niet meer nodig en is het uitnodigen van enkele waarnemers (wellicht Hoofden BHV, ploegleiders of BHV-ers uit andere panden) voldoende om een goede evaluatie te kunnen verzorgen.

3.5 Conclusie

In dit hoofdstuk werd de eerste subprobleemstellingen opgelost:

‘Wat is bedrijfshulpverlening?’.

Bedrijfshulpverlening (BHV) is bedoeld om letsel en schade voor medewerkers, bezoekers en klanten zoveel mogelijk te voorkomen en te beperken. De voornaamste taken van bedrijfshulpverleners zijn:

- eerste hulp bij ongevallen verlenen
- brand beperken en bestrijden
- ongevallen voorkomen en beperken
- in noodsituaties alle mensen in het gebouw alarmeren en evacueren
- hulpverleningsorganisaties alarmeren en met hen samenwerken.

Voor het werk van de brandweer is vooral dat laatste van belang. Een BHV’er vangt de brandweer op en geeft informatie over wat er precies aan de hand is. En informeert over andere zaken die de brandweer nodig heeft om goed, snel en veilig te kunnen werken.

De volgende vijf subprobleemstellingen kunnen nu na dit theoretische onderzoek worden beantwoord in hoofdstuk 4 en 5.

‘Hoe is de huidige situatie omtrent de bedrijfshulpverlening op de vijf verschillende locaties?’.

‘Welke knelpunten spelen per locatie een rol wat betreft bedrijfshulpverlening?’.

‘Wat zijn de financiële consequenties van het organiseren van bedrijfshulpverlening?’.

‘Voldoen de locaties aan de wet- en regelgeving rondom bedrijfshulpverlening?’.

‘Wat zijn de eisen en wensen van Florence wat betreft bedrijfshulpverlening?’.

Dit theoretische onderzoek was namelijk nodig bij de voorbereidingen van de diepte interviews en de inventarisatie per locatie.

Hoofdstuk 4 Onderzoeksresultaten

Teneinde een antwoord te kunnen geven op de probleemstelling en subprobleemstellingen is met behulp van verschillende partijen, zowel intern als extern, dit onderzoek zo optimaal en volledig mogelijk uitgevoerd. Dit hoofdstuk geeft kort de gebruikte dataverzamelmethode weer, waarna vervolgens de resultaten van het onderzoek beschreven worden.

4.1 Observeren

Vanwege de onduidelijkheden rondom bedrijfshulpverlening is direct begonnen met een oriënterende fase. In deze fase is vooral geobserveerd bij de verschillende locaties, is er kennis gemaakt met verschillende medewerkers die betrokken zijn met bedrijfshulpverlening en zijn er oriënterende interviews afgenomen met de betrokken partijen.

4.1.1 Resultaten observeren

Door de rondleidingen op de locaties en de korte interviews met de personen die betrokken zijn bij de bedrijfshulpverlening, is direct een korte eerste analyse ontstaan.

Florence is een fusie tussen KVV(katholieke verzorgings-en verpleeghuizen), SZR(stichting zorginstellingen Rijswijk) en ZHV (zorggroep horst- en vlietstreken). De opdracht vindt plaats in regio Vlietstreken. Dit is één van de vier regio's van Florence waar thuiszorg, verpleeg-en verzorgingshuis wordt geboden. In regio Vlietstreken zijn 3 intramurale locaties en 2 regiokantoren van de thuiszorg.

De intramurale locaties zijn Mariahoeve, de Mantel en Mariënpark. Verpleeghuis Mariahoeve biedt verpleeghuiszorg aan 183 bewoners waaronder lichte als intensieve zorg aan dementerende bewoners met een specialisatie in jong dementerenden. Verzorgingscentrum De Mantel is verzorgingshuis met 125 appartementen, bestaande uit acht verzorgingsafdelingen en een verpleegafdeling. Woon- en zorgcentrum Mariënpark is verzorgingshuis met 75 bewoners in Leidschendam en bestaat uit een verzorgingshuis, een serviceflat en aanleunwoningen.

De twee regiokantoren zijn gevestigd in Leidschendam en Voorburg waar in totaal 400 medewerkers werken.

Het resultaat van de observaties beschrijft direct dat er veel onduidelijkheid heerst per locatie en dat de bedrijfshulpverlening per locatie op een andere manier geregeld wordt. Er zijn verschillen in de bedrijfsnood- en ontruimingsplannen, soorten brandmeldcentrale's, bedrijfshulpverleners en nooduitgangen. Om te kunnen komen tot eenduidige en optimale manier van bedrijfshulpverlening, is het noodzakelijk dat al deze verschillen worden bekeken en waar mogelijk worden aangepast.

Dit kan met behulp van de aanbevelingen op korte termijn en het implementatieadvies, Hoofdstuk 7.

4.2 Literatuuronderzoek

Doordat er verschillende mogelijkheden op het gebied van bedrijfshulpverlening binnen Florence toepasbaar zijn (§4.3.2) heeft met name de literatuurstudie een bijdrage geleverd aan de theoretische achtergronden voor de opties van bedrijfshulpverlening die later in dit onderzoek aan bod komen. Bedrijfshulpverlening bevat daarin tegen ook veel wettelijke verplichtingen die voor elk bedrijf of organisatie verplicht zijn. Er is veel informatie vergaard uit boeken, artikelen en gepubliceerde stukken op het internet.

4.2.1 Resultaten literatuuronderzoek

Uit paragraaf 3.1 blijkt dat bedrijfshulpverlening voor elk bedrijf verplicht is. De Arbo-wet²² verplicht bedrijven, scholen en instellingen, tot het organiseren van bedrijfshulpverlening, het opleiden van bedrijfshulpverleners en het beschikbaar stellen van hulpmiddelen²³. Op grond van artikel 3 van de Arbo-wet is de werkgever verplicht, in geval van direct gevaar voor de werknemers, om doeltreffende maatregelen ter bescherming van werknemers te nemen. Dit is terug te vinden in bijlage 9.

Bedrijfshulpverleners

Paragraaf 3.3.3 vermeldt de wettelijke cijfers wat betreft bedrijfshulpverlening. In het arbo-besluit staan normen over het minimale aantal bedrijfshulpverleners in een bedrijf. Hierbij wordt uitgegaan van het aantal normaal aanwezige personen in een bedrijf, per dag, avond of nacht.

- **50** werknemers, bewoners & bezoekers of minder **minimaal 1 bedrijfshulpverlener**;
- **50 tot 1000** werknemers, bewoners & bezoekers **minimaal 1 bedrijfshulpverlener per 50** personen;
- **Meer dan 1000** werknemers, bewoners & bezoekers **1 bedrijfshulpverlener per 100** personen.

Opleidingen

Paragraaf 3.4 start met informatie over het opleiden van bedrijfshulpverleners. De opleiding bedrijfshulpverlening moet voldoende zijn om de taken als bedrijfshulpverlener goed uit te kunnen voeren. Als de bedrijfshulpverlener opgeleid wordt door een professionele instantie is het zeker dat ze een goede algemene basis opleiding krijgen.

Vaak wordt er bij bedrijfshulpverlening in ploegen gewerkt onder leiding van een ploegleider en een hoofd BHV.

Ontruimingsplan

Paragraaf 3.4.1 vermeldt de theorie rondom het ontruimingsplan. Ook het ontruimingsplan is verplicht voor elk gebouw volgens de bouwverordening, de Arbo-wet en het Arbobesluit. Het ontruimingsplan kan getoetst worden door de Brandweer of door de Arboinspectie (of Arbo-dienst). Het ontruimingsplan moet voldoen aan de NEN-norm NTA 8112.

De betekenis van de NEN-norm is terug te vinden in bijlage 7.

²² Hagen, R.H.; Praktijkboek Arbo in kantoren; blz 9 – 14; Kluwer Alphen aan den Rijn, 2002/2003. ISBN 90-14-08488-9

²³ Arbo-wet artikel 15

Voor Florence geldt deel 6: Gezondheidszorggebouwen, uit leidraad voor ontruimingsplannen

Onderdelen ontruimingsplan:

- Inleiding en toelichting
- Alarmeringsprocedure intern en extern
- Situatietekening
- Gebouw, installatie- en organisatiegegevens
- Wijze van ontruiming
- Wat het personeel moet doen
- Taken van anderen
- Oefen het ontruimingsplan

Communicatie

Paragraaf 3.4.2 beschrijft de noodzakelijke communicatie bij bedrijfshulpverlening. De bedrijfshulpverleners moeten elkaar in geval van een calamiteit kunnen bereiken om bijstand te verlenen (portofoons). Alle personen die aanwezig zijn in het gebouw van de calamiteit moeten de bedrijfshulpverlener kunnen herkennen. De vluchtwegen moeten duidelijk zijn (noodverlichting).

Oefeningen

Paragraaf 3.4.3 beschrijft de regels en verplichtingen rondom oefeningen. Elke werkgever is verplicht om minimaal een maal per jaar een ontruimingsoefening te houden. Hiervoor zijn verschillende oefeningen mogelijk van onervaren tot zeer ervaren:

1. Droge oefening
2. Gedeeltelijke ontruiming
3. Niet-aangekondigde ontruiming

Na elke oefening volgt een evaluatie.

Uit de conclusie van hoofdstuk 3 bleek al dat na deze theoretische informatie over bedrijfshulpverlening de volgende vijf subprobleemstellingen beantwoord kunnen worden in de volgende paragrafen van hoofdstuk 4 en 5:

‘Hoe is de huidige situatie omtrent de bedrijfshulpverlening op de vijf verschillende locaties?’.

‘Welke knelpunten spelen per locatie een rol wat betreft bedrijfshulpverlening?’.

‘Wat zijn de financiële consequenties van het organiseren van bedrijfshulpverlening?’.

‘Voldoen de locaties aan de wet- en regelgeving rondom bedrijfshulpverlening?’.

‘Wat zijn de eisen en wensen van Florence wat betreft bedrijfshulpverlening?’.

4.3 Diepte interview

Voor het houden van de diepte interviews is er gebruik gemaakt van een zogenaamde ‘open interview’ techniek, de verzamelnaam voor alle interviews die niet volledig zijn gestructureerd. Bij een open interview is een lijst met in ieder geval te bespreken onderwerpen (interviewvragen) aanwezig²⁴.

De interview vragen zijn te vinden in bijlage nummer 4.

Het diepte interview is afgenomen bij totaal 5 medewerkers, die allen betrokken zijn bij de bedrijfshulpverlening bij Florence en verschillende functies bekleeden. Gekozen is voor deze

²⁴ Genet, Drs. C.M.; Syllabus ‘Methoden van Onderzoek en de markt’ Versie 2002-2003.

medewerkers omdat deze wat van bedrijfshulpverlening af weten en betrokken zijn bij het proces van bedrijfshulpverlening in de organisatie. De medewerkers die gekozen zijn, zijn verdeeld over de vijf locaties zodat de vijf locaties evenredig verdeeld zijn in dit onderzoek. De onderwerpen in het interview zijn in samenwerking met de Facility Manager uitgekozen. Hierdoor werd direct een subprobleemstelling opgelost, namelijk:

‘Wat zijn de eisen en wensen van Florence wat betreft bedrijfshulpverlening?’.

Door dit onderdeel in samenwerking met de Facility Manager te doen, werd duidelijk welke wensen en eisen zij had ter verbetering van de bedrijfshulpverlening bij Florence. De onderdelen uit het interview en uit de schema's geven aan welke prioriteiten Florence heeft wat betreft bedrijfshulpverlening.

4.3.1 Resultaten van de diepte interviews

De bedrijfshulpverlening verbeteren en eenduidig en optimaal maken kan wanneer scherp in beeld is hoe de bedrijfshulpverlening op dit moment in elkaar zit. Hiervoor is onderzoek nodig. Bij een onderzoek naar verbeteringen worden in praktijk interviewtechnieken het meest frequent toegepast.

De informatie die uit ieder diepte interview naar voren is gekomen, is bekeken en sommige interessante onderwerpen of antwoorden zijn naar voren gebracht in een volgend interview. De zogenaamde doorvraagmethode. Ook is sommige informatie achterwege gelaten, vanwege het feit dat het onderwerp niet echt passend bleek binnen de voortgang van het onderzoek.

De samenvattingen van de diepte interviews is te vinden in bijlage 4.

Het doel van deze diepte interview is het zoveel mogelijk verzamelen van informatie en hierdoor knelpunten vast te kunnen stellen en op verbeterpunten te stuiten. In deze interviews is vooral de visie van de geïnterviewde aan bod gekomen om zo te komen tot verschillende mogelijkheden van bedrijfshulpverlening die voor Florence geschikt zouden kunnen zijn. De geïnterviewde zijn al bekend met de theorie rondom bedrijfshulpverlening.

4.3.2 Het wegingschema

Interview onderwerpen in schema per locatie

	Verzorgingscentrum de Mantel	Woon & Zorgcentrum Mariënpark	Verpleeghuis Mariahoeve	Kantoor, Willem de Bijelaan	Kantoor, Vinkenborghlaan
Wegingcriteria					
Assistentie bij een calamiteit					
Brandmeldcentrale	6	6	6	3	3
Piepers of Decktelefonie	6	6	6	1	1
Bedrijfsnood- / ontruimingsplan					
Aanwezigheid	6	6	6	6	6
Datum	3	2	5	1	4
Oefeningen	1	1	1	2	1
Gericht op doelgroep minder validen	1	1	1	1	1
Bedrijfshulpverleners op locatie					
Aantal (voldoet dit bij aantal aanwezige personen)	1	1	1	3	3
Bhv-Rooster	1	3	1	1	1
Nooduitgangen					
Aantal	6	6	6	6	6
Verlichting	6	6	6	6	6
Obstakels	4	2	6	5	5
Brandveiligheid					
Brandwerende compartimenten	6	6	6	6	6
Brand & Blusmiddelen					
Aantal	6	6	6	6	6
Oefeningen met blusmiddelen	4	4	4	4	4
Datum controle	6	6	6	6	6
Totaal score	63	62	67	57	59

Aantal personen aanwezig in het gebouw + het aantal verplichte bedrijfshulpverleners daarbij gesorteerd op dagdeel

	Verzorgingscentrum de Mantel		Woon & Zorgcentrum Mariënpark		Verpleeghuis Mariahoeve		Kantoor, Willem de Bijelaan		Kantoor, Vinkenborghlaan	
	Personen	bhvers	Personen	bhvers	Personen	bhvers	Personen	bhvers	Personen	bhvers
Dag	450	7	105	3	350	7	80	2	70	2
Avond	295	6	85	2	205	4	4	-	50	-
Nacht	285	6	80	2	192	4	4	-	5	-

4.3.2.1 Verklaring wegingschema

Het wegingschema (§ 4.3.2) bevat 15 criteria (linker kolom) die tijdens de diepte interviews zijn besproken. De 15 criteria zijn onderverdeeld in zes *hoofdcriteria*, namelijk assistentie bij een calamiteit, bedrijfsnood- / ontruimingsplan, bedrijfshulpverleners op locatie, nooduitgangen, brandveiligheid en brand & blusmiddelen. De hoofdcriteria zijn belangrijk voor het opstellen van de wegingsmatrix, die in § 4.3.3 aan bod komt. De criteria en de interviewvragen zijn in samenwerking met de Facility Manager overeen gekomen.

De 15 wegingscriteria zijn ieder beoordeeld en afgezet tegenover de huidige situatie bij Florence. Via de interviews is er een inventarisatie gemaakt van de locaties. Uit de interviews is een rangorde ontstaan van 1 t/m 6.

De rangorde is als volgt verdeeld:

1. Zeer slecht
2. Slecht
3. Matig
4. Voldoende
5. Goed
6. Zeer Goed

Er is gekozen voor de nummers 1 t/m 6 omdat zo duidelijk blijkt welk niveau een criteria heeft. Bijvoorbeeld het criteria oefeningen scoort een 1 bij locatie de Mantel. Dit betekent dat de criteria oefeningen die bij het *hoofdcriteria* bedrijfsnood- / ontruimingsplan hoort zeer slecht scoort. Dit omdat er nog nooit een oefening gehouden is terwijl dit volgens de wet- en regelgeving minimaal een maal per jaar verplicht is. Het criteria datum controle scoort een 6 bij locatie de Mantel. Dit betekent dat de criteria datum controle die bij de hoofdcriteria Brand & Blusmiddelen hoort zeer goed scoort. Dit omdat deze data controle van de brand & blusmiddelen in de Mantel goed geregeld is, deze worden elk jaar gecontroleerd door het onderhoudsbedrijf.

De volledige uitwerking van het interview is in de bijlage uitgewerkt in een schema inventarisatie, dit is te vinden in bijlage 5.

4.3.2.2 Uitkomsten wegingschema

Alle punten worden per locatie opgeteld tot een totaalscore. Uit de totaalscore is te zien hoever een locatie op weg is naar het optimaal functioneren van de bedrijfshulpverlening. Er is een totaal van 90 punten te behalen als alle criteria naar behoren zijn.

Uit het wegingschema is te zien dat de kantoorlocaties het laagst scoren, dit zijn de Vinkenborghlaan (59 punten) en de Willem de Bijelaan (57 punten). De verzorgings- en verpleeghuizen scoren daarin tegen wel beter maar nog zeker niet goed genoeg voor een optimale bedrijfshulpverlenings organisatie.

- Verzorgingscentrum de Mantel (63 punten)
- Verpleeghuis Mariahoeve (67 punten)
- Woon & Zorgcentrum Mariënpark (62 punten)

In de volgende paragraaf, § 4.3.3 de wegingsmatrix, worden de punten per criteria bij elkaar opgeteld. Deze uitkomsten worden in de wegingsmatrix als hoofdcriteria aangeduid (assistentie bij een calamiteit, bedrijfsnood- / ontruimingsplan, bedrijfshulpverleners op locatie, nooduitgangen, brandveiligheid en brand & blusmiddelen), waarna in percentages wordt bekeken welke waarde een hoofdcriterium scoort per locatie. Op deze manier is in een oogopslag te zien waar de minpunten liggen wat betreft bedrijfshulpverlening per locatie.

4.3.3 De wegingsmatrix

Wegingsmatrix per hoofdcriteria

	Verzorgingscentrum de Mantel	Woon & Zorgcentrum Mariënpark	Verpleeghuis Mariahoeve	Kantoor, Willem de Bijelaan	Kantoor, Vinkenborghlaan
Hoofdcriteria					
Assistentie bij een calamiteit	100%	100%	100%	33%	33%
	12	12	12	4	4
Bedrijfsnood- / ontruimingsplan	46%	42%	54%	42%	50%
	11	10	13	10	12
Bedrijfshulpverleners op locatie	17%	33%	17%	33%	33%
	2	4	2	4	4
Nooduitgangen	89%	78%	100%	94%	94%
	16	14	18	17	17
Brandveiligheid	100%	100%	100%	100%	100%
	6	6	6	6	6
Brand & Blusmiddelen	89%	89%	89%	89%	89%
	16	16	16	16	16
Totale score	70%	69%	74%	63%	66%
	63	62	67	57	59

4.3.3.1 Verklaring wegingsmatrix

In de matrix zijn alleen de hoofdcriteria weergegeven. De hoofdcriteria zijn in procenten uitgedrukt, met een totaal van 100%. Het percentage waarover de weging plaatsvindt, is ontstaan door in het wegingschema (§ 4.3.2), de criteria bij elkaar op te tellen en de uitkomst daarvan te benoemen als hoofdcriteria.

Om een voorbeeld te geven; bij het hoofdcriterium nooduitgangen (in het wegingschema, §4.4.2) zijn drie criteria opgesteld. Per locatie wordt het aantal punten opgeteld. Dus bij locatie de Mantel is het aantal punten 16, terwijl er een maximaal aantal punten van 18 te behalen is bij deze hoofdcriteria. In de wegingsmatrix is dit omgezet naar procenten, de nooduitgangen van de Mantel krijgen 89%. Zo is duidelijk te zien hoe de situatie per locatie, per hoofdcriterium ervoor staat.

4.3.3.2 Uitkomsten wegingsmatrix

Uit de uitkomsten van de wegingsmatrix (§ 4.3.3) blijkt dat de twee kantoorlocaties er het slechtste voorstaan wat betreft bedrijfshulpverlening. De verzorg- en verpleeghuizen staan middelmatig maar nog lang niet voldoende.

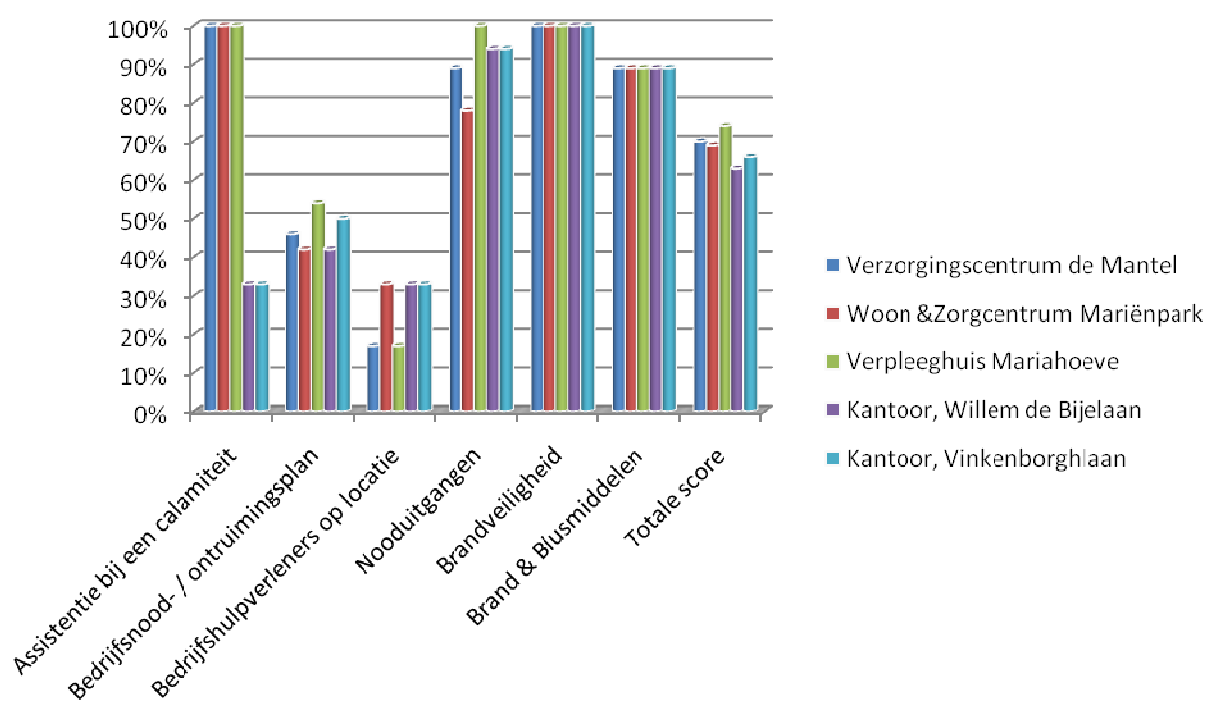
Dit komt door de zwakke scoren bij de hoofdcriterium voor de verzorg- en verpleeghuizen:

- Bedrijfsnood- / ontruimingsplannen
- Bedrijfshulpverleners op locatie

De zwakke scoren bij de hoofdcriterium voor de kantoorlocaties:

- Assistentie bij een calamiteit
- Bedrijfsnood- / ontruimingsplannen
- Bedrijfshulpverleners op locatie

In de volgende grafiek is het overzicht te zien per locatie en per hoofdcriterium.

Hieruit is te concluderen welke drie hoofdcriterium (en subcriteria) aandacht nodig hebben voor Florence. In paragraaf 4.6 worden de knelpunten vanuit deze criteria besproken. Door het theoretische onderzoek en de diepte interviews zijn de volgende subprobleemstellingen opgelost: **'Hoe is de huidige situatie omtrent de bedrijfshulpverlening op de vijf verschillende locaties?'**. **'Voldoen de locaties aan de wet- en regelgeving rondom bedrijfshulpverlening?'**.

In bijlage 4 zijn de samenvattingen van de diepte interviews en de interview vragen te vinden en in bijlage 5 is een schema te vinden met de uitkomsten van de diepte interviews. Deze informatie verduidelijkt de uitkomsten die beschreven staan in paragraaf 4.4.

4.4 Bedrijfsvergelijking

Bedrijfsvergelijking is niet gebeurd door bij andere organisaties en instellingen te kijken met dezelfde doelgroep maar bij een heel ander bedrijf namelijk Schiphol. Dit omdat hier in oktober 2005 een grote ramp ontstond doordat de bedrijfshulpverlening niet in orde was. Het cellencomplex van Schiphol is te vergelijken met de gesloten afdelingen in de verzorg- en verpleeghuizen van het onderzoek. Deze bedrijfsvergelijking is gekozen om te kijken hoe de bedrijfshulpverlening bij Schiphol in zn werk ging en om ideeën op te doen zoals het niet moet voor Florence. De bedrijfsvergelijking is door middel van theoretisch onderzoek gedaan.

4.4.1 Verklaring bedrijfsvergelijking

De **Schipholbrand** was een brand die op donderdag 27 oktober 2005 in het cellencomplex op Schiphol-Oost woedde. Door de brand kwamen elf gedetineerde illegalen om het leven en vielen er vijftien gewonden, onder wie ook enkele bewaarders. De brand woedde in de K-vleugel, waar in 24 tweepersoonscellen in totaal 43 gevangenen vastzaten. Het cellencomplex was een detentie- en uitzetcentrum voor illegaal in Nederland verblijvende personen gelegen in Schiphol-Oost. Deze werd gebouwd als noodmaatregel voor de detentie van zogenoemde bolletjesslikkers. Van de elf doden waren er twee afkomstig uit Suriname, twee uit Turkije, twee uit Oekraïne en verder één uit Roemenië, Georgië, Bulgarije, Libië en de Dominicaanse Republiek. Drie gevangenen probeerden na de brand te ontsnappen maar werden, mede doordat helikopters werden ingezet, snel opgepakt. Kort na de brand werden alle gedetineerden elders in het land ondergebracht.

Toen de brand begon waren er minimaal 268 vreemdelingen in het complex. 39 van deze toenmalig afgewezen asielzoekers hebben op 31 augustus 2006 van minister Rita Verdonk alsnog een verblijfsvergunning gekregen.

Oorzaak

Op 26 oktober ging om 23:55 uur het brandalarm af in cel 11 van de K-vleugel. Op dat moment zat er één persoon in deze cel.

De marechaussee arresteerde op 7 november in het Brandwondencentrum Beverwijk een 25-jarige man uit Libië, die later veroordeeld is voor de brandstichting. De man zou de volgende dag het land worden uitgezet. Zijn advocaat verklaarde dat hij de brand niet opzettelijk had gesticht.

Onderzoek

De Onderzoeksraad voor Veiligheid onder leiding van Pieter van Vollenhoven heeft een onderzoek naar de brand gehouden. De conclusies van dat onderzoek, gepresenteerd op 21 september 2006, waren vernietigend. De Dienst Justitiële Inrichtingen (van het Ministerie van Justitie), de Rijksgebouwendienst (van het Ministerie van VROM) en de gemeente Haarlemmermeer hebben te weinig aandacht aan brandveiligheid gegeven en de bestaande regels onvoldoende nageleefd en gehandhaafd.

De Onderzoeksraad ging zelfs zover de brand aan te merken als "**het gevolg van het tekortschieten van de drie instanties**". Ook stelde de raad vast dat de bouw van het complex in strijd was met het bouwbesluit en dat er dus geen vergunning voor had mogen worden gegeven. Doordat deze instanties zich niet aan de regels hielden, zijn onnodig veel slachtoffers gevallen.

De Onderzoeksraad stelde onder meer²⁵:

- De bedrijfshulpverleningsorganisatie van de Dienst Justitiële Inrichtingen had beter doordacht, voorbereid en getraind moeten zijn, inclusief de samenwerking en afstemming met de brandweer.
- De vleugels J en K van het cellencomplex hadden door de Rijksgebouwendienst gebouwd dienen te worden volgens het Bouwbesluit.
- De gemeente Haarlemmermeer had haar verantwoordelijkheid als vergunningverlener, toezichthouder en handhaver meer inhoud moeten geven.

Verklaringen

Eén van de gevangenen, die vastzaten op Schiphol, zei tegen het NOS Journaal dat de bewakers niet precies wisten hoe ernstig de brand was. Hij zei ook dat de bewakers hen niet geloofden. Het Ministerie van Justitie verklaarde dat de bewakers meteen na het brandalarm gingen kijken. Ze probeerden alle deuren tegelijk open te doen, maar dat lukte niet, omdat dat technisch niet mogelijk was.

Het beveiligingsbedrijf Securicor was namens Justitie verantwoordelijk voor het cellencomplex. Onduidelijk is of er voldoende gekwalificeerd personeel aanwezig was ten tijde van de brand. Volgens de uitzending van 4 september 2006 van het televisieprogramma NOVA²⁶ over bovenstaand onderzoek zouden er veel minder doden gevallen zijn als het ministerie van Justitie, het ministerie van VROM en de gemeente Haarlemmermeer zich gehouden hadden aan het bouwbesluit.

Politieke gevolgen

Naar aanleiding van de brand werd in de Tweede Kamer een spoeddebat aangevraagd. Minister Verdonk stelde dat er "adequaat" gehandeld was door de betrokken instanties, maar minister Donner verklaarde dat er mogelijk fouten zijn gemaakt. Een onafhankelijk onderzoek concludeerde dat er geen of minder dodelijke slachtoffers zouden zijn gevallen als het bouwbesluit niet was genegeerd²⁷.

De stichting *Een Royaal Gebaar* vond de brand 'een logisch gevolg' van het beleid van de ministers Donner en Verdonk. De stichting achtte de ministers schuldig aan dood door nalatigheid, het toebrengen van ernstig lichamelijk letsel en het onderwerpen van personen aan wrede en onmenselijke behandeling. Via internet verzamelde de stichting circa twintigduizend handtekeningen. Zij diende in december 2005 een aanklacht in wegens dood door schuld tegen Donner en Verdonk.

Ofschoon de ministers Donner en Dekker niet persoonlijk verantwoordelijk waren voor de Schipholbrand, waren zij wel politiek verantwoordelijk voor het falen van de overheidsinstanties. Daarom traden zij op 21 september 2006 af. Het nemen van deze politieke verantwoordelijkheid getuigde volgens politici, zowel binnen als buiten het kabinet, van respect²⁸. Ook burgemeester Fons Hertog van de gemeente Haarlemmermeer diende zijn ontslag in.

²⁵ Artikel: 'Onderzoeksraad voor veiligheid onderzocht brand cellencomplex schiphol', september 2006

²⁶ Televisie programma NOVA, 4 september 2006

²⁷ Artikel: 'Onderzoeksraad voor veiligheid onderzocht brand cellencomplex schiphol', september 2006

²⁸ Zanten C. van; Donner en Dekker dienen officieel ontslag in; Elsevier; september 2006

Minister Verdonk trad niet af, omdat zij niet politiek verantwoordelijk was voor detentie (een taak van Justitie) of de staat van het cellencomplex (Volkshuisvesting).

4.4.2 Resultaten bedrijfsvergelijking

Uit de bedrijfsvergelijking blijkt hoe belangrijk het is om de wet- en regelgeving rondom bedrijfshulpverlening te volgen. In het ergste geval gaat het dus om leven of dood.

Uit het voorbeeld van Schiphol blijkt wat er kan gebeuren als het bouwbesluit niet wordt nageleefd. Nu waren het de controlerende instanties die de fout in zijn gegaan.

- De Dienst Justitiële Inrichtingen (van het Ministerie van Justitie)
- De Rijksgebouwendienst (van het Ministerie van VROM)
- De gemeente Haarlemmermeer

De bedrijfshulpverleningsorganisatie was absoluut niet in orde, was niet doordacht, niet voorbereid en niet getraind. Ook was er geen samenwerking en afstemming met de brandweer. De vleugels van het cellencomplex die afgebrand zijn hadden door de Rijksgebouwendienst gebouwd moeten worden volgens het Bouwbesluit en de gemeente Haarlemmermeer had als laatste instantie meer verantwoordelijkheid als vergunningverlener, toezichthouder en handhaver moeten tonen.

Kortom aandachtspunten voor Florence aan de had van Schipholbrand:

• BHV up to date (genoeg bhv-ers)	• Samenwerking Brandweer (tijdens calamiteit)
• Doordacht (vooruit denken)	• Afstemming Brandweer (brandweer kent locatie)
• Vorbereid (geoefend)	• Bouwbesluit
• Bhv-ers getraind (kennis van zaken)	• Brandweer en gemeente moeten toezicht houden op locatie

4.5 Knelpunten

Nadat de RI&E's (Risico Inventarisatie & Evaluatie) en de Interviews op de locaties in de regio Vlietstroken zijn uitgevoerd kunnen de knelpunten worden bekeken. De knelpunten op de diverse locaties kunnen valkuilen zijn bij eventuele calamiteiten. Het is dus belangrijk dat deze knelpunten duidelijk zijn en hier wat aan gedaan wordt

Knelpunten per locatie

	Verzorgingscentrum de Mantel	Woon & Zorgcentrum Mariënpark	Verpleeghuis Mariahoeve	Kantoor, Willem de Bijelaan	Kantoor, Vinkenborghlaan
Wegingcriteria					
Assistentie bij een calamiteit					
Brandmeldcentrale	✓	✓	✓	✓	✓
Piepers of Decktelefonie	✓	✓	✓	x	x
Bedrijfsnood- / ontruimingsplan					
Aanwezigheid	✓	✓	✓	✓	✓
Datum	x	x	✓	x	x
Oefeningen	x	x	x	x	x
Gericht op doelgroep minder validen	x	x	x	x	x
Bedrijfshulpverleners op locatie					
Aantal (voldoet dit bij aantal aanwezige personen)	x	x	x	x	x
Bhv-Rooster	x	x	x	x	x
Nooduitgangen					
Aantal	✓	✓	✓	✓	✓
Verlichting	✓	✓	✓	✓	✓
Obstakels	x	x	✓	✓	✓
Brandveiligheid					
Brandwerende compartimenten	✓	✓	✓	✓	✓
Vlamdovende prullenbakken	x	x	x	x	x
Rookmelders	✓	✓	✓	✓	✓
Kaarsen	x	-	-	-	-
Brand & Blusmiddelen					
Aantal	✓	✓	✓	✓	✓
Oefeningen met blusmiddelen	✓	✓	✓	✓	✓
Datum controle	✓	✓	✓	✓	✓
Medewerkers bekend met blusmiddelen	x	x	x	x	x
Opgeleid persoon TD	✓	x	✓	x	x

In bijlage 10 is een uitgebreid schema over de knelpunten voor Florence te vinden.

Over het algemeen is de assistentie bij een calamiteit goed geregeld op de diverse locaties. Op elke locatie hangt een brandmeldcentrale. In de verpleeg- & verzorgingshuizen wordt deze brandmeldcentrale direct doorgeschakeld naar de brandweer in geval van een brandalarm. De brandmeldcentrale op de kantoorlocaties staan niet doorgeschakeld naar de brandweer, dit is ook niet verplicht. Het risico is dat er s'avonds en s'nachts geen receptioniste aanwezig is die het alarmnummer kan bellen in geval van brand.

De bedrijfsnood- / ontruimingsplannen vragen wel veel aandacht. Bijna op alle locaties (met uitzondering van Mariahoeve) zijn de noodplannen verouderd. Op de Willem de Bijelaan heeft kortgeleden een aanbouw plaatsgevonden. Dit is nog niet opgenomen in het bedrijfsnood-/ ontruimingsplan. Aanpassingen aan het gebouw moeten voortaan aan de Facilitaire verantwoordelijke doorgegeven worden zodat dit aangepast wordt in het bedrijfsnood-/ ontruimingsplan. Ook zijn op alle locaties (met uitzondering van Mariahoeve) de noodplannen niet door een professionele instantie geschreven.

Op elke locatie in de regio Vlietstreken zijn nog nooit ontruimingsoefeningen gehouden. Volgens de wettelijke verplichtingen, moet dit minimaal een maal per jaar uitgevoerd worden .

Een punt wat heel belangrijk is in organisaties, zijn de bedrijfshulpverleners op locatie. Over het algemeen zijn er te weinig bedrijfshulpverleners opgeleid op de locaties in de regio Vlietstreken. Al is deze regio al begonnen met een inhaalslag. Er is niet helder hoeveel bedrijfshulpverleners er zijn opgeleid in de regio. Om continuïteit te waarborgen en een helder overzicht te hebben van het aantal bhv-ers per locatie en in de regio, is er een spreadsheet opgesteld met het aantal bhv-ers inclusief de data van opleiden en herhalingscursussen.

Bij locatie de Mantel wordt het moeilijk om het aantal bedrijfshulpverleners voor de avond en nacht te realiseren. In het schema (4.3.2) staan hiervoor 6 stuks vermeld. Dit is omdat er in de Mantel op die dagdelen maar drie personeelsleden aanwezig zijn. Nu is het zo dat bij het aantal personen van de Mantel, de Panden zijn meegerekend. Op dit moment is het alarmsysteem van de Panden nog gekoppeld aan de Mantel. De Facility Manager van de Mantel is bezig om een kosten vergoeding te verkrijgen voor de bedrijfshulpverlening van de eigenaar van de Panden (Wooninvest). Zodat er op de avond en nacht ook medewerkers van de Panden opgeleid worden als bedrijfshulpverlener (6 stuks wordt het dan in totaal). Als dit niet lukt dan worden de Panden los gekoppeld van de Mantel en geldt de bedrijfshulpverlening alleen nog voor de Mantel, dan voldoet de Mantel met 3 bedrijfshulpverleners.

Op de locatie Woon- en zorgcentrum Mariënpark is een bhv-rooster aanwezig. Dit rooster is een goed begin maar doordat er nog niet genoeg bhv-ers opgeleid zijn is het rooster nog niet helemaal compleet. Er staan maximaal twee personen ingeroosterd op dit schema. Zo is wel duidelijk dat deze twee personen aanwezig zijn in het pand, maar is alsnog onduidelijk hoeveel overige bedrijfshulpverleners er aanwezig zijn in Mariënpark en of er aan het minimaal aantal bedrijfshulpverleners wordt voldaan op de dag, avond en nacht. Maar in Mariënpark is in ieder geval al een goed begin. De overige vier locaties in de regio Vlietstreken hebben nog geen bhv-rooster. Op deze locaties is het onduidelijk welke bedrijfshulpverlener wanneer aanwezig is. Op basis van berekening (na de RI&E) kan men via het rooster zien hoeveel bhv-ers er aanwezig zijn in een pand. Per locatie wordt een verantwoordelijke aangewezen om het rooster up to date te houden (bijvoorbeeld in geval van vertrek van een bhv-medewerker).

De nooduitgangen zijn in orde op de diverse locaties in de regio Vlietstreken. Ze zijn duidelijk verlicht en draaien naar buiten toe. Wel moet er op een aantal locaties opgelet worden dat nooduitgangen vrij blijven van obstakels. In het verzorgingscentrum de Mantel moet opgelet

worden bij de nooduitgang aan de kant van het containerhok, vaak wordt deze nooduitgang (gedeeltelijk) geblokkeerd door containers. Ook moet er eigenlijk iets veranderd worden aan de nooduitgang in de kelder naar de brandtrap. Deze nooduitgang wordt regelmatig op slot gedraaid. Deze nooduitgang moet voorzien worden van een noodslot (die van binnenuit altijd open kan, al zit de deur op slot).

Na proefalarm in het woon- en zorgcentrum Mariënpark blijkt dat de gecodeerde deuren op de afdelingen niet unlocked worden in geval van brandalarm. Boven elke deur zit een groenkastje wat ingeslagen moet worden om een deur te unlocken.

Op de kantoorlocatie Vinkenborghlaan is onduidelijkheid over de elektrische hoofdingang. Het is niet bekend of deze deur automatisch gaat open staan in geval van brandalarm of dat deze deur handmatig opengemaakt moet worden. Als het tweede punt het geval is, is er een probleem. Omdat er twee elektrische deuren aanwezig zijn, alleen de tweede deur (van binnenuit) heeft een hendel om de deur handmatig te openen, dus niet de eerste deur. Dit is gecontroleerd door middel van een proefalarm.

Elk gebouw is correct verdeeld in brandwerende compartimenten. Een aandachtspunt voor de Willem de Bijelaan waren de brandwerende compartimenten (deuren met drangers) omdat deze vaak open gezet werden door middel van een spie. In geval van brand zou dit een probleem geven, omdat er dan geen compartimenten meer aanwezig zijn. Dit probleem is inmiddels technisch verholpen door middel van kleefmagneten.

Aandachtspunten qua brandveiligheid zijn de branddovende prullenbakken, vaak worden deze prullenbakken zonder deksel gebruikt zo wordt de functie branddovend opgeheven. Ook wordt in Mariahoeve de rol met vuilniszakken onder in de prullenbak gelegd zodat de prullenbakken snel en makkelijk verschoond kunnen worden. Een ander aandachtspunt is het branden van kaarsen in de bezinningsruimte, bijvoorbeeld in de Mantel.

Op elke locatie in de regio Vlietstroken zijn er genoeg brand- & blusmiddelen aanwezig en worden deze tijdig gecontroleerd door een extern bedrijf. Alleen bedrijfshulpverleners weten hoe deze blusmiddelen werken. Niet alle medewerkers zijn bekend met de brand- & blusmiddelen, in Mariënpark zijn de medewerkers in 2005 op training voor kleine blusmiddelen geweest. Op elke locatie moet een medewerker van de Technische Dienst opgeleid worden voor het controleren van de rookmelders, de brandmeldcentrale en het testen van het ontruimingssignaal. De verantwoording hierover ligt bij de facilitair manager. Op de locaties de Mantel en Mariahoeve is een TD'er hier voor opgeleid. Deze opleidingen worden gegeven door de fabrikant van de brandmeldcentrale. In de Mantel is een ander merk brandmeldcentrale dan in Mariahoeve en Mariënpark.

Risico's met schoonmaakproducten, de graad van gevaarlijkheid van een schoonmaakproduct, de hulpmiddelen die erbij gebruikt moeten worden (bijvoorbeeld handschoenen) en wat er moet gebeuren in geval dat iets fout gaat. Dit moet onder de aandacht gebracht worden van de nieuwe medewerkers, inclusief de werking van de oogdouche. Over de werking van de oogdouche was in Mariahoeve nogal wat onduidelijkheid over.

Een ander risico is het gebruik van zuurstof op de locaties. Per locatie moet bij binnenkomst te zien zijn dat een locatie zuurstof in huis heeft. Ook moet aangegeven zijn waar de zuurstof opgeslagen staat en welke bewoners er gebruik van maken.

Een volgend knelpunt is dat in de bedrijfsnoodplannen geen melding wordt gemaakt van het soort bewoners in een verpleeg- / verzorgingshuis. Vaak gaat het om minder validen bewoners. Dit is

een lastig punt omdat dit punt heel breed bekeken kan worden. Maar het gaat in eerste instantie om het aanschaffen van evac-chairs. Verder is het belangrijk dat in het bedrijfsnoodplan melding wordt gemaakt van het soort bewoners (bijvoorbeeld een lijst van bewoners die zich nog zelfstandig kunnen verplaatsen en bewoners die hulpbehoevend zijn). Het is belangrijk dat de brandweer weet met wat voor personen ze te maken hebben.

4.6 Conclusie

Na het theoretische onderzoek in hoofdstuk 3, de diepte interviews en bedrijfsvergelijking in hoofdstuk 4 zijn de volgende vijf subprobleemstellingen beantwoord.

‘Hoe is de huidige situatie omtrent de bedrijfshulpverlening op de vijf verschillende locaties?’.

Na het theoretische onderzoek en de diepte interviews is duidelijk wat de huidige situatie is omtrent de bedrijfshulpverlening per locatie. Uit de wegingmatrix is te zien dat er vooral slecht gescoord wordt op de volgende punten:

- Assistentie bij een calamiteit
- Bedrijfsnood- / ontruimingsplannen
- Bedrijfshulpverleners op locatie

Het verslag van de interviews is te vinden in bijlage 4.

‘Welke knelpunten spelen per locatie een rol wat betreft bedrijfshulpverlening?’.

In paragraaf 4.5 zijn de knelpunten per locatie bekend geworden. De knelpunten per locatie zijn uitgewerkt in een beknopt schema (§ 4.5) en in een uitgebreid schema in bijlage 10. Hieruit bleek ook weer dat de locaties vooral tekort schieten bij de hierboven genoemde punten.

‘Voldoen de locaties aan de wet- en regelgeving rondom bedrijfshulpverlening?’.

Het antwoord op deze subprobleemstelling is: ‘nog niet’. Hiervoor moet Florence de aanbevelingen op korte termijn opvolgen die beschreven staan in hoofdstuk 6.

‘Wat zijn de eisen en wensen van Florence wat betreft bedrijfshulpverlening?’.

De onderwerpen in het interview zijn in samenwerking met de Facility Manager uitgekozen. Hierdoor werd direct een subprobleemstelling opgelost, namelijk:

Door dit onderdeel in samenwerking met de Facility Manager te doen, werd duidelijk welke wensen en eisen zij had ter verbetering van de bedrijfshulpverlening bij Florence. De onderdelen uit het interview en uit de schema's geven aan welke prioriteiten Florence heeft wat betreft bedrijfshulpverlening.

‘Wat zijn de financiële consequenties van het organiseren van bedrijfshulpverlening?’.

Nadat alle informatie uit de bovengenoemde subprobleemstellingen bekend is kan deze subprobleemstelling opgelost worden in hoofdstuk 5.

Gebaseerd op de uitkomsten van de dataverzamelmethode wordt in hoofdstuk 6 de conclusie beschreven, met daaropvolgend de aanbevelingen op zowel korte als lange termijn. De aanbevelingen op korte termijn zijn gericht op de bovengenoemde knelpunten.

Hoofdstuk 5 Financieel onderzoek

Dit hoofdstuk geeft een inzicht op financieel gebied wat betreft bedrijfshulpverlening. De kosten van opleiding tot bedrijfshulpverlener staan beschreven in paragraaf 5.1 deze kosten zijn noodzakelijk.

Vanwege de fusie van Florence is er op het gebied van financiën nog veel onduidelijkheid. Ook is er voor de bedrijfshulpverleningsorganisatie nog een aparte post opgenomen in het budget. Het financieel onderzoek is daardoor beschreven in de gewenste situatie. Vanwege het ontbrekende financieel overzicht van de huidige situatie is een realistische vergelijking niet mogelijk.

5.1 Opleidingskosten

In het Besluit (§3.1) is een algemene opleidingseis geformuleerd. Bedrijfshulpverlening bestaat niet alleen uit eerste hulp en brandbestrijding, maar ook uit evacuatie, gewondentransport, communicatie en samenwerking. Alle BHV-taken kunnen alleen goed worden vervuld bij een voldoende opleiding. De nadruk ligt in de praktijk op brandbestrijding en eerste hulp.

Voor bedrijfshulpverleners van grotere bedrijven kan aanvullend op de modules voor brandbestrijding en eerste hulp minimaal worden gedacht aan een module evacuatie en verbindingen. Algemene basiscursussen bevatten deze elementen. De reden hiervoor is dat bij grotere bedrijven de complexiteit van de organisatie toeneemt en er dus extra eisen gesteld moeten worden aan de logistiek. Niet zelden blijkt bij een calamiteit dat de evacuatie chaotisch verloopt en dat er slechte communicatie is. Juist bij een calamiteit moet de bedrijfshulpverlening **optimaal** communiceren en coördineren, gezien het operationaliteitsvereiste en de voorpostfunctie.

Voor de wet moet een bedrijfshulpverlener in het bezit zijn van een volledig algemeen diploma BHV (bedrijfshulpverlening) om deel te mogen uitmaken van de BHV-organisatie. Brandwachten en ontruimers tellen daarom voor de wet niet mee.

De volgende cursussen bestaan

1. Hoofd BHV (beleidsmatig, van belang voor grote panden en BHV-organisaties).
2. Ploegleider (uitvoerend, in grote panden noodzakelijk om BHV-organisatie aan te sturen tijdens calamiteiten).
3. BHV-er (bestaande uit 2 delen: brand, ontruiming en communicatie en levensreddende eerste hulp).

In het geval van Florence is er een hoofd bedrijfshulpverlener opgeleid per regio, in dit geval de regio Vlietstreken.

Florence bevat drie verzorgings- / verpleegtehuizen, per huis werkt er een Facility Manager. De drie Facility Managers moeten opgeleid worden tot ploegleiders.

Per locatie moeten er voldoende bedrijfshulpverleners opgeleid worden, voor elk dagdeel (dag, avond, nacht).

Omdat Florence al vaker zaken gedaan heeft met het professionele bedrijf in BHV opleidingen, is het volgende gebaseerd op het bedrijf RICAS²⁹.

RICAS verzorgt in Nederland meer dan 120 verschillende trainingen, onder meer voor bedrijfshulpverlening (BHV), brandweer, maritiem, crisismanagement etc.. De trainingen worden zowel 'in company' gegeven als op de zes grote eigen trainingscentra.

BHV opleidingen	Inhoud	Prijs
BHV basiscursus (2 dagen)	- Levensreddende eerste handelingen bij o.a.: ▪ ademhalingsstoornissen ▪ bewusteloosheid ▪ botbreuken ▪ circulatiestoornissen ▪ brandwonden ▪ reanimatie - Hoe te handelen bij: ▪ brandbestrijding ▪ ontruiming - Communicatie in geval van calamiteiten; - Preventiemaatregelen op het gebied van bedrijfsveiligheid.	€ 315,- (excl. BTW)
Herhaling BHV basiscursus (1 dag)	Het oprispen en verdiepen van vaardigheden op het gebied van: - eerste hulp - reanimatie - kleine blusmiddelen - communicatie in geval van calamiteiten - ontruiming.	€ 225,- (excl. Btw)
Cursus Ploegleider BHV (3 dagen)	- Wet- en Regelgeving - Organisatie - Begeleiden van inzetten - Verbindingen - Leidinggeven aan BHV-ers - Ontruiming, plannen en oefeningen. De opleiding duurt drie dagen en wordt afgesloten met het inleveren van een werkstuk (+ presentatie van werkstuk) en examen.	€ 450,- (excl. Btw & incl. examenkosten)
Herhalingscursus Ploegleider BHV (1 dag)	In stand houden van de kennis om leiding te geven aan een BHV-ploeg en de kennis van bedrijfshulpverlening in het algemeen op te frissen.	€ 190,- (excl. BTW)
Cursus Hoofd BHV (3 dagen)	Twee lesdagen en een examendag. Het examen bestaat uit het beoordelen van het door de cursist opgestelde beleidsplan t.b.v. de BHV-organisatie en het verdedigen van het gemaakte beleidsstuk.	€ 700,- (excl. Btw & incl. examenkosten)

²⁹ Ricass BV

Er is nog geen rekening gehouden met de jaarlijkse bedrijfshulpverleningskosten in het budget. Er kan per jaar uitgegaan worden van:

Bedrijfshulpverlenings opleidingen per zorglocatie:

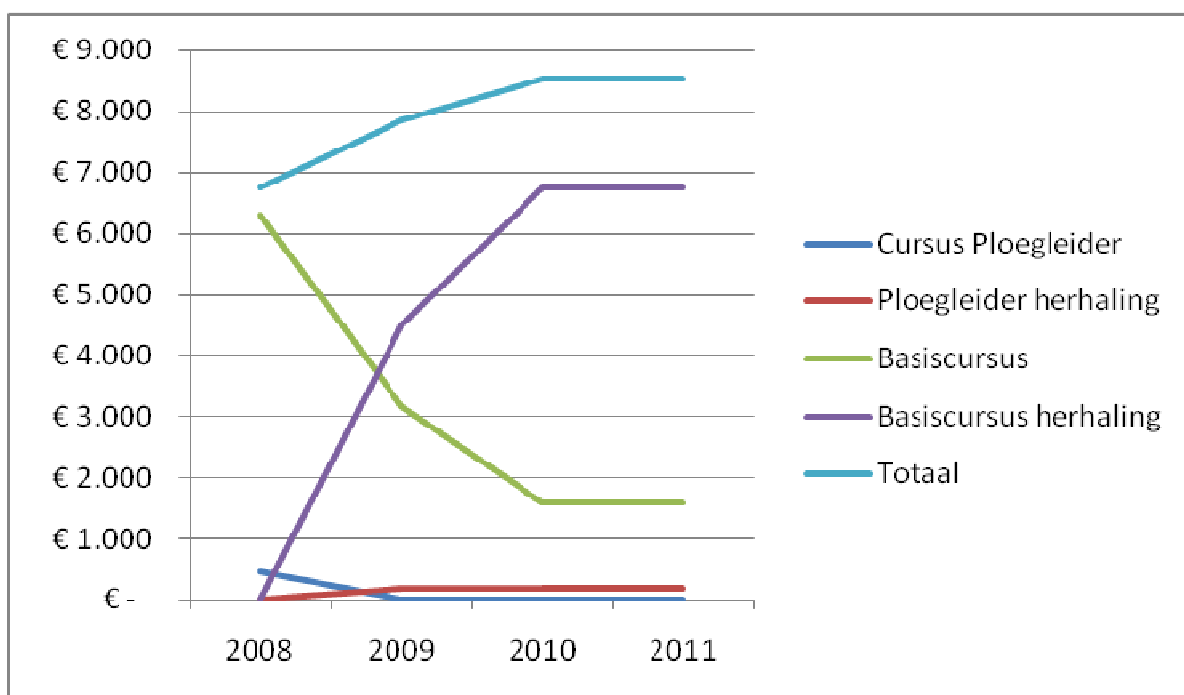
Jaar	Soort opleiding	Aantal	Kosten per persoon per opleiding	Totaal
2008	Cursus Ploegleider	1	€ 450,-	€ 450,-
	Basiscursus BHV	20	€ 315,-	€ 6300,-
	Totaal			€ 6750,-

Jaar	Soort opleiding	Aantal	Kosten per persoon per opleiding	Totaal
2009	Cursus Ploegleider herhaling	1	€ 190,-	€ 190,-
	Basiscursus BHV herhaling	20	€ 225,-	€ 4500,-
	Basiscursus BHV	10	€ 315,-	€ 3150,-
	Totaal			€ 7840,-

Jaar	Soort opleiding	Aantal	Kosten per persoon per opleiding	Totaal
2010	Cursus Ploegleider herhaling	1	€ 190,-	€ 190,-
	Basiscursus BHV herhaling	30	€ 225,-	€ 6750,-
	Basiscursus BHV	5	€ 315,-	€ 1575,-
	Totaal			€ 8515,-

Jaar	Soort opleiding	Aantal	Kosten per persoon per opleiding	Totaal
2011	Cursus Ploegleider herhaling	1	€ 190,-	€ 190,-
	Basiscursus BHV herhaling	30	€ 225,-	€ 6750,-
	Basiscursus BHV	5	€ 315,-	€ 1575,-
	Totaal			€ 8515,-

In de volgende grafiek is duidelijk te zien hoe de kostenposten verlopen:

Zo is te zien dat de cursusploegleider en de herhalingscursus ploegleider (de kleuren donkerblauw en rood) de minste kosten zijn. Dit is ook logisch want het gaat hierbij maar om een persoon per locatie.

De basiscursus (kleur groen) begint met hoge kosten, maar per jaar gaan daarna de kosten zakken. Dit omdat er begonnen wordt met een grote investering in bedrijfshulpverleners. Voor de basiscursus herhaling (paars) geldt het tegenovergestelde. Deze begint laag maar eindigt hoog. Wel is te zien dat na 2010 deze kosten gelijkmatig blijven.

De kleur lichtblauw is het totaal. Deze lijn is in het begin (2008 – 2010) stijgende maar na 2010 zullen deze kosten ook gelijkmatig blijven.

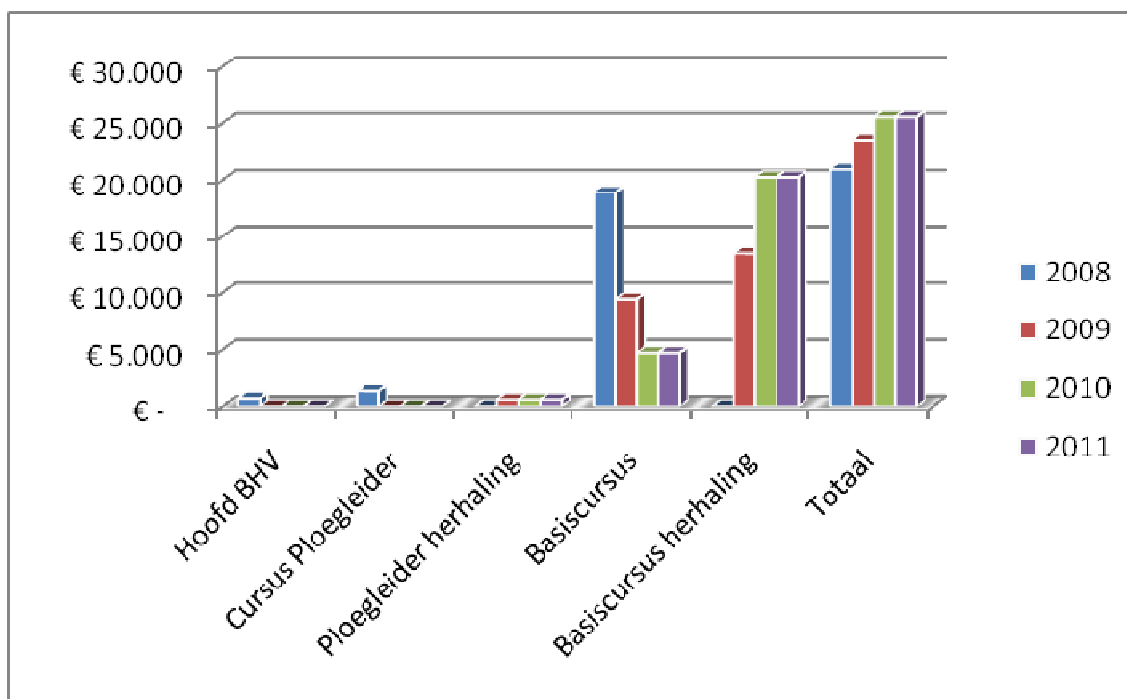
Bedrijfs hulpsverlenings opleidingen, totaal van de drie zorglocaties:

Jaar	Soort opleiding	Aantal		Kosten Per persoon per Opleiding	Totaal
2008	Hoofd BHV	1	Een voor de hele regio	€ 700,-	€ 700,-
	Cursus Ploegleider	3	Een per locatie	€ 450,-	€ 1.350,-
	Basiscursus BHV	60	Twintig per locatie	€ 315,-	€ 18.900,-
Totaal					€ 20.950,-

Jaar	Soort opleiding	Aantal		Kosten Per persoon per Opleiding	Totaal
2009	Cursus Ploegleider herhaling	3	Een per locatie	€ 190,-	€ 570,-
	Basiscursus BHV herhaling	60	Twintig per locatie	€ 225,-	€ 13.500,-
	Basiscursus BHV	30	Tien per locatie	€ 315,-	€ 9.450,-
Totaal					€ 23.520,-

Jaar	Soort opleiding	Aantal		Kosten Per persoon per Opleiding	Totaal
2010	Cursus Ploegleider herhaling	3	Een per locatie	€ 190,-	€ 570,-
	Basiscursus BHV herhaling	90	Dertig per locatie	€ 225,-	€ 20.250,-
	Basiscursus BHV	15	Vijf per locatie	€ 315,-	€ 4.725,-
Totaal					€ 25.545,-

Jaar	Soort opleiding	Aantal		Kosten Per persoon per Opleiding	Totaal
2011	Cursus Ploegleider herhaling	3	Een per locatie	€ 190,-	€ 570,-
	Basiscursus BHV herhaling	90	Dertig per locatie	€ 225,-	€ 20.250,-
	Basiscursus BHV	15	Vijf per locatie	€ 315,-	€ 4.725,-
Totaal					€ 25.545,-

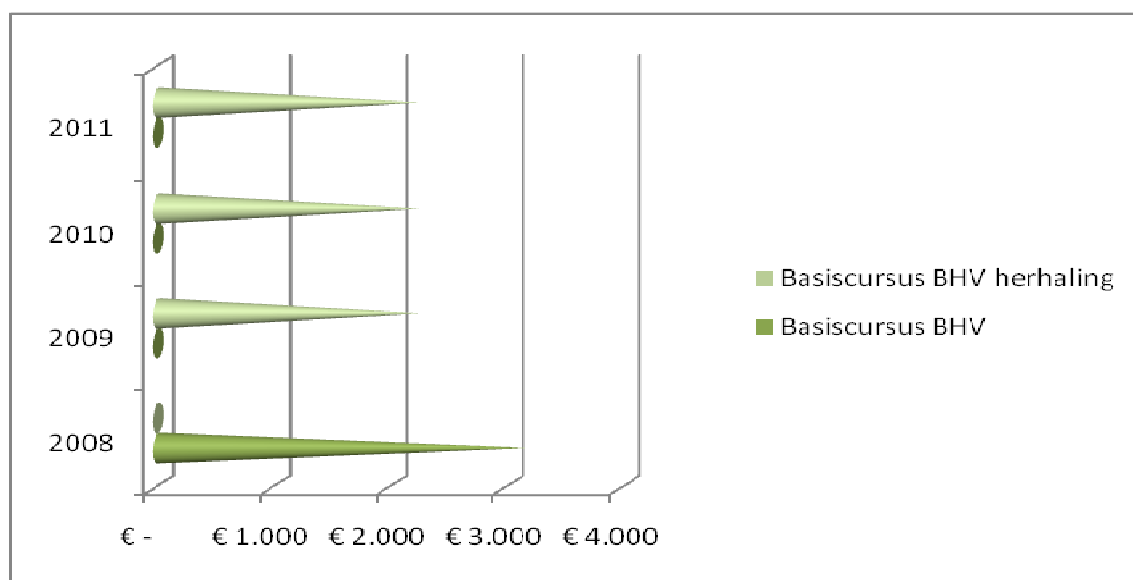

Zoals te zien is in het schema en in de grafiek is dat het eerste jaar geïnvesteerd moet worden in een hoofd bhv-er en in drie ploegleiders (op elke locatie een). Ook wordt er geïnvesteerd in basiscursussen bedrijfshulpverleners. Deze investering wordt een beetje verdeeld over de eerste twee jaar. De volgende jaren moeten de ploegleiders en de overige basiscursisten op herhaling. Ook wordt er nog rekening gehouden met nieuwe basiscursisten in verband met nieuwe medewerkers. Dit om het aantal bhv-ers op pijl te houden. Uit het schema en de grafiek blijkt dat de basiscursussen de meeste kosten zijn.

Inclusief 19% BTW moet er elk jaar in het budget rekening gehouden worden met ± € 30.000 aan opleidingen voor de drie zorglocaties.

De kantoorlocaties hebben per dag twee bedrijfshulpverleners nodig. Dit betekent dat er ongeveer vijf bedrijfshulpverleners opgeleid moeten worden, dit rekening houdend met ziektes, werk buiten de deur en vakanties.

Jaar	Soort opleiding	Aantal	Kosten Per persoon per Opleiding	Totaal per Kantoorlocatie	Totaal voor beide Kantoorlocaties
2008	Basiscursus BHV	5	€ 315,-	€ 1575,-	€ 3150,-
2009	Basiscursus BHV herhaling	5	€ 225,-	€ 1125,-	€ 2250,-
2010	Basiscursus BHV herhaling	5	€ 225,-	€ 1125,-	€ 2250,-
2011	Basiscursus BHV herhaling	5	€ 225,-	€ 1125,-	€ 2250,-

Het schema van de kantoorlocaties is hierboven verduidelijkt in een grafiek.

5.2 Blusmiddelen

Zowel de verzekeraar als de gemeente (via de brandweer) eisen dat brandblusmiddelen jaarlijks worden gecontroleerd door een onderhoudsbedrijf.

Per 1 juli 2001 is een nieuwe norm van kracht geworden, volgens welke blusapparaten moeten worden gecontroleerd en gereviseerd. In deze nieuwe NEN 2559 worden onderhoudsprocedures en de werkzaamheden gedetailleerd weergegeven. Onderstaand volgen globaal de stappen in het onderhoud van brandblussers, zoals die in de norm zijn voorzien:

Onderhoud draagbare blustoestellen

1. Jaarlijks onderhoud door een deskundig persoon.
2. Vijfjaarlijks uitgebreid onderhoud en vervanging van de vulling van nat- en schuimblussers.
3. Revisie na tien jaar: de brandblusser wordt volledig gedemonteerd en waar nodig worden onderdelen en de vulling vernieuwd; slang, pistool en patroon moeten worden afgeperst; CO2-blussers worden afgeperst en geijkt.
4. Na vijftien jaar vindt het uitgebreide onderhoud opnieuw plaats.
5. Na twintig jaar moet de brandblusser worden vervangen en buiten gebruik worden gesteld.

Onderhoud brandslanghaspels

Ook bij de controle van brandslanghaspels is een belangrijke wijziging in de norm doorgevoerd, namelijk het afpersen van de brandslang na vijf jaar. Globaal houdt het onderhoud volgens de norm NEN EN 671-3 het volgende in:

1. Jaarlijks onderhoud door een deskundig persoon.
2. Vijfjaarlijkse beproeving van de brandslang.

De beschrijving van de NEN-normen zijn te vinden in bijlage 7.

Kosten van controle/onderhoud

Het tarief van een controleabonnement is afhankelijk van het aantal te controleren blustoestellen en/of brandslanghaspels per locatie. Controle wordt uitsluitend door REOB-gediplomeerde deskundigen uitgevoerd volgens de norm NEN 2559 voor brandblussers en norm NEN-EN 671-3 voor brandslanghaspels.

Inclusief 19% BTW is de schatting dat de jaarlijkse kosten voor brandblusapparaten ongeveer € 1.000,- per locatie zijn. Uitgaande dat er regelmatig wat vervangen en onderhouden moet worden.

Prijzen (Exclusief BTW)			
Alle brandblussers worden geleverd met Nederlandse stickers & REOB goedkeuring voor 1 jaar!			
Type	Omschrijving	Brandklasse	Kostprijs
S 2 L	Sproeischuimblusser 2 liter	AB	€ 45,00
S 6 L	Sproeischuimblusser 6 liter	AB	€ 68,00
S 9 L	Sproeischuimblusser 9 liter	AB	€ 90,00
P 2 L	Poederblusser 2 kilo	ABC	€ 30,00
P 3 L	Poederblusser 3 kilo	ABC	€ 45,00
P 6 L	Poederblusser 6 kilo	ABC	€ 50,00
P 9 L	Poederblusser 9 kilo	ABC	€ 65,00
P 12 L	Poederblusser 12 kilo	ABC	€ 75,00
K 2 L	Koolzuursneeuwblusser 2 kilo	B	€ 80,00
K 5 L	Koolzuursneeuwblusser 5 kilo	B	€ 130,00
F 6 JV	Vetbrandblusser 6 liter snackbar	A	€ 125,00

Bron: RH Brandbeveiliging

Voor controle en onderhoud wordt er ± € 15,- per brandblusser of brandslanghaspels gerekend³⁰. De kosten voor eventueel materiaal wat vervangen moet worden komt er nog apart bij. Te zien is uit deze kosten, dat de apparatuur niet de meeste kosten is in vergelijking met de kosten van het opleiden van bedrijfshulpverleners.

Kosten per jaar in totaal voor de hele regio				
	Kantoorlocaties	Zorglocaties	Brandblusmiddelen	Totaal
2008	€ 3150,-	€ 20.950,-	€ 1500,-	€ 25.600,-
2009	€ 2250,-	€ 23.520,-	€ 1500,-	€ 27.270,-
2010	€ 2250,-	€ 25.545,-	€ 1500,-	€ 29.295,-
2011	€ 2250,-	€ 25.545,-	€ 1500,-	€ 29.295,-
Totaal voor de komende 4 jaar				€ 111.760,-

Op elke locatie zijn al brandblusmiddelen aanwezig dus deze hoeven niet meer aangeschaft te worden, alleen nog maar onderhouden elk jaar. Bij de brandblusmiddelen is uitgegaan van 20 brandblusmiddelen per zorglocatie en 5 brandblusmiddelen per kantoorlocatie. De kosten van de brandblusmiddelen zijn berekend op bovengenoemde informatie. De kosten blijven een schatting omdat niet zeker is hoeveel materialen er vervangen moeten worden en in welk jaar.

³⁰ Asphalia BV

5.3 Optie financiering

Door in het budget voor de personeelskosten per personeelslid € 200,- toe te voegen hoeft er geen aparte kostenpost te komen voor bedrijfshulpverlening. Zo kunnen er ook weer meer personeelsleden opgeleid worden tot bedrijfshulpverlener en dit bevordert weer de veiligheid bij Florence.

Helaas was de manager al direct niet te spreken over deze optie omdat ze qua personeelskosten al aan de top zitten. Zij wilde dat de gebreken qua bedrijfshulpverlening opgelost zouden worden en dat de bedrijfshulpverlenings organisatie volgens de probleemstelling eenduidig en optimaal gaat functioneren. Om deze reden zijn er dus verder geen opties opgenomen in dit onderzoek.

5.4 Conclusie

Zoals al eerder aangegeven is de werkgever verplicht om minimaal 1 bedrijfshulpverlener aan te wijzen op 50 personen. De bedrijfshulpverleners moeten wanneer er sprake is van een calamiteit het letsel en de schade zoveel mogelijk te beperken en voorkomen.

De bedrijfshulpverlening heeft voorpostfunctie. Dit omdat de werknemers al aanwezig zijn op de werkplek en snel kunnen reageren. Wanneer de deskundigheid en hulpmiddelen niet voldoende zijn, moeten ze hulp van buiten inroepen zoals de brandweer of ambulance. In de tussen tijd moeten ze zelf doen wat mogelijk is om gevaar en letsel te beperken. De taak van de bedrijfshulpverlener is dus vooral “erger voorkomen”.

In de Arbo-wet staan de voornaamste taken van een bedrijfshulpverlener omschreven.

- Het verlenen van eerste hulp bij ongelukken;
- Het beperken en bestrijden van een beginnende brand;
- Het voorkomen van ongevallen;
- Het in noodsituaties alarmeren en evacueren van alle medewerkers en andere personen in het gebouw;
- Het alarmeren van en samenwerken met de gemeentelijke of regionale brandweer en andere hulpverlenende organisaties bij een beginnende brand of een ongeval.

De hierboven staande theorie uit hoofdstuk drie was nodig voor het financiële onderzoek in hoofdstuk 5 en voor het beantwoorden van de volgende subprobleemstelling:

‘Wat zijn de financiële consequenties van het organiseren van bedrijfshulpverlening’?

De financiële consequenties voor Florence zijn niet dramatisch om aan alle verplichtingen te voldoen, de verplichtingen die bijgewerkt moesten worden zijn voort gekomen uit de wegingsmatrix (§ 4.3.3). Voor de komende vier jaar komen ze uit op een budget van € 111.760,- voor de hele regio. In hoofdstuk 6 zijn de aanbevelingen op korte en lange termijn te vinden.

Hoofdstuk 6 Conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk wordt de conclusie van het onderzoek beschreven en antwoord gegeven op de probleemstelling van dit onderzoek naar een eenduidige en optimale manier van bedrijfshulpverlening, met aanbevelingen op korte en lange termijn.

De probleemstelling die voorafgaande dit onderzoek is opgesteld luidt:

‘Hoe kan er in de drie intramurale zorglocaties en de twee kantoorlocaties van deze regio een eenduidige, optimale manier van bedrijfshulpverlening worden georganiseerd?’.

Deze vraag is door een theoretisch en een empirisch onderzoek onderzocht. Er zijn verschillende dataverzamelmethode gebruikt om de subprobleemstellingen op te lossen. Door de subprobleemstellingen op te lossen door middel van literatuuronderzoek, diepte interviews en de bedrijfsvergelijking kan de probleemstelling worden beantwoord. De knelpunten en valkuilen op de vijf locaties moeten hiermee weggenomen worden.

6.1 De conclusie van het onderzoek

Uit de diepte interviews blijkt dat er nog behoorlijk wat verbeterd moet worden aan de bedrijfshulpverlening in de regio Vlietstreken. De belangrijkste punten zijn het opleiden van bedrijfshulpverleners en het actueel maken van de bedrijfsnood- / ontruimingsplannen.

Te beginnen met het aantal bedrijfshulpverleners. Op elke locatie met uitzondering van Woon- en zorgcentrum Mariënpark (hier is een bhv-rooster, al is dit nog niet helemaal waterdicht) is het onduidelijk welke bedrijfshulpverlener, wanneer en waar aanwezig is. Ook is het zo dat op elke locatie in de regio Vlietstreken weinig bedrijfshulpverleners zijn opgeleid. De regio Vlietstreken is al begonnen met het regelmatig opleiden van bedrijfshulpverleners.

Locatie Mariahoeve heeft een actueel bedrijfsnood- en ontruimingsplan (uitgevoerd door “Ricas”). De overige locaties hebben een oud of heel summier bedrijfsnood- en ontruimingsplan. Vaak zijn deze plannen door iemand zelf geschreven en niet door een professionele instantie uitgevoerd. Geen van alle locaties heeft ooit een ontruiming / calamiteit geoefend. Dit is volgens de wettelijke verplichting noodzakelijk, minimaal een maal per jaar.

Het gebruik van brand- & blusmiddelen is op elke locatie goed geregeld. Het onderhoud van deze producten wordt uitbesteed bij professionele bedrijven. Aandacht vraagt wel de medewerkers, door de rondgangen is duidelijk geworden dat de medewerkers vaak niet weten hoe deze apparaten werken (ook bijvoorbeeld de oogdouche, Mariahoeve). Alle locaties zijn verdeeld in brandwerende compartimenten.

Qua nooduitgangen zit het goed in de regio Vlietstreken. Alleen moet wel in de gaten gehouden worden dat nooduitgangen vrij blijven van obstakels en niet op slot mogen (Mantel)! Onduidelijk heerst er nog over de nooduitgangen met een code in Mariënpark, hiervoor dient nog een proefalarm uitgevoerd te worden. Ook is er onduidelijkheid over de elektrische deur op de Vinkenborghlaan, het is onzeker of deze deur automatisch opengaat in geval van brand. Ook hiervoor is het handig om een proefalarm te draaien.

6.2 Bedrijfshulpverleners

In eerste instantie moet het minimaal aantal bedrijfshulpverleners worden opgeleid per locatie in de regio Vlietsteken.

	Mantel		Mariënpark		Mariahoeve		W.d. Bijelaan		Vinkenborgh	
	personen	bhvers	personen	bhvers	personen	bhvers	personen	bhvers	personen	bhvers
Dag	350	7	130	3	350	7	80	2	70	2
Avond	295	6	85	2	205	4	4	-	-	-
Nacht	285	6	80	2	192	4	4	-	-	-

Door middel van het maken van een bedrijfshulpverleners rooster kan gezien worden hoeveel bedrijfshulpverleners er nog opgeleid moeten worden. Om aan de norm hierboven te voldoen. De norm hierboven is een minimum aantal bedrijfshulpverleners wat aanwezig moet zijn op locatie. Als dit minimum bereikt is, is het handig om nog wat extra bedrijfshulpverleners op te leiden omdat we in de zorg vaak te maken hebben met minder validen. In de wet staat minimaal 1 bhv-er op 50 personen, maar hierbij wordt uitgegaan van validen personen.

Bij locatie de Mantel wordt het moeilijk om het aantal bedrijfshulpverleners voor de avond en nacht te realiseren. In het schema staan hiervoor 6 stuks vermeld. Dit is omdat er in de Mantel op die dagdelen maar drie personeelsleden aanwezig zijn. Nu is het zo dat bij het aantal personen van de Mantel, de Panden zijn meegerekend. Op dit moment is het alarmsysteem van de Panden nog gekoppeld aan de Mantel. De Facility Manager van de Mantel is bezig om een kosten vergoeding te verkrijgen voor de bedrijfshulpverlening van de eigenaar van de Panden (Wooninvest). Zodat er op de avond en nacht ook medewerkers van de Panden opgeleid worden als bedrijfshulpverlener (6 stuks wordt het dan in totaal). Als dit niet lukt dan worden de Panden los gekoppeld van de Mantel en geldt de bedrijfshulpverlening alleen nog voor de Mantel, dan voldoet de Mantel met 3 bedrijfshulpverleners.

Per locatie moet iemand aangesteld worden om een bhv-rooster te maken, zo weet iedereen van elkaar wie op welk punt van de dag bhv-dienst heeft en ook dat er dus genoeg bhv-ers aanwezig zijn. Dit is een heel belangrijk punt en moet dit jaar nog geregeld zijn.

Per locatie moet een bhv-ploegleider opgeleid zijn, deze worden dit jaar opgeleid.

Er worden bhv-bijeenkomsten georganiseerd. Dit om bij elkaar te komen met de bedrijfshulpverleners per locatie om zo bepaalde gebeurtenissen te bespreken of sommige bhv-activiteiten te oefenen. Deze bijeenkomsten zijn minimaal zes maal per jaar. Start september 2008.

6.3 Calamiteiten

Het bereikbaarheidsrooster van de regio moet vernieuwd worden en up to date gehouden worden. Dit bereikbaarheidsrooster moet voor september 2008 gerealiseerd zijn.

Het managementteam moet een opleiding krijgen tot calamiteiten team. Het hoofd bedrijfshulpverlening zit ook in dit calamiteiten team. In geval van ziekte of vakantie, moet deze vervangen kunnen worden. Dus moet er nog iemand uit het calamiteiten team extra opgeleid worden, zodat degene de functie hoofd bedrijfshulpverlening over kan nemen.

6.4 Bedrijfsnood- en ontruimingsplannen

De bedrijfsnood- en ontruimingsplannen moeten voor december 2008 geüpdatet zijn. Ook moet er vanaf 2008 minimaal een maal per jaar een ontruimingsoefening uitgevoerd worden.

6.5 Medewerkers

Heel veel medewerkers zijn nog niet bekend met mogelijke calamiteiten of brand, ook van brand- & blusmiddelen weten de medewerkers niks van af. Dit moet veranderd worden.

Door middel van een maal per jaar een brandinstructie voor alle medewerkers. Zo blijft iedereen up to date en weten de medewerkers hun taken in geval van calamiteiten of brand. Hier kan vanaf januari 2008 mee gestart worden.

Er moet een medewerker aangesteld worden voor het up to date houden van alle gegevens zoals de bhv-roosters, het aantal bhv-ers en de bereikbaarheidsdiensten. Ook moet degene regelmatig een ronde maken en het gebouw checken op de brandblussers, noodverlichting (bordjes), nooduitgangen en verbanddozen.

Op elke locatie moeten bij de receptie oranje hesjes, zaklampen (inclusief batterijen) en walkie talkie's aanwezig zijn. Dit moet per september 2008 in orde zijn. Ook moet op elke locatie een of meerdere evac-chairs aangeschaft worden. Norm december 2009.

6.6 Opties financiering

Door in het budget voor de personeelskosten per personeelslid € 200,- toe te voegen hoeft er geen aparte kostenpost te komen voor bedrijfshulpverlening. Zo kunnen er ook weer meer personeelsleden opgeleid worden tot bedrijfshulpverlener en dit bevordert weer de veiligheid bij Florence.

Helaas was de manager al direct niet te spreken over deze optie omdat ze qua personeelskosten al aan de top zitten. Zij wilde dat de gebreken qua bedrijfshulpverlening opgelost zouden worden en dat de bedrijfshulpverlenings organisatie volgens de probleemstelling eenduidig en optimaal gaat functioneren. Om deze reden zijn er dus verder geen opties opgenomen in dit onderzoek.

6.7 Prioriteiten

Prioriteiten
1. Bereikbaarheidsdiensten inroosteren en up to date houden.
2. Een medewerker aanstellen voor het up to date houden van alle gegevens zoals de bhv-roosters, het aantal bhv-ers en de bereikbaarheidsdiensten. Ook moet degene regelmatig een ronde maken en het gebouw checken op de brandblussers, noodverlichting (bordjes), nooduitgangen en verbanddozen.
3. Bedrijfsnood- en ontruimingsplannen up to date maken en minimaal een maal per jaar ontruimingsoefening simuleren.
4. Op elke locatie oranje hesjes, zaklampen en walkie talkie's bij de receptie aanwezig. Aanwezigheid van meerdere Evac-chairs op de locaties!
5. Bedrijfshulpverleners opleiden, zodat er altijd genoeg bedrijfshulpverleners aanwezig zijn overdag, avond en nacht op elke locatie.
6. Bhv-rooster per locatie
7. Per verpleeg- / verzorgingshuis een ploegleider bhv opleiden. Deze opleidingen staan al ingepland in dit jaar.
8. Bhv bijeenkomsten, bij elkaar komen van bedrijfshulpverleners om zo bepaalde gebeurtenissen te bespreken of sommige bhv-activiteiten te oefenen.
9. Calamiteiten team opleiden, hiervoor wordt het management team gebruikt. De hoofdfacilitaire dienst is hoofd bedrijfshulpverlener, voor deze functie moet ook een vervanger worden opgeleid.
10. Medewerkers bekend maken met blusmiddelen en brandgevaren, door middel van een brandinstructie.

Hoofdstuk 7 Implementatie advies

*Implementatieadvies,
Gesorteerd op tijdstelling*

	Prioriteiten	Tijdstelling Start	Tijdstelling Deadline
1.	Bereikbaarheidsdiensten inroosteren en up to date houden.	januari 2008	september 2008
2.	Een medewerker aanstellen voor het up to date houden van alle gegevens zoals de bhv-roosters, het aantal bhv-ers en de bereikbaarheidsdiensten. Ook moet degene regelmatig een ronde maken en het gebouw checken op de brandblussers, noodverlichting (bordjes), nooduitgangen en verbanddozen.	januari 2008	september 2008
3.	Bedrijfsnood- en ontruimingsplannen up to date maken en minimaal een maal per jaar ontruimingsoefening simuleren.	januari 2008	december 2008
4.	Op elke locatie oranje hesjes, zaklampen en walkie talkie's bij de receptie aanwezig. Aanwezigheid van meerdere Evac-chairs op de locaties!	januari 2008	september 2008
5.	Bedrijfshulpverleners opleiden, zodat er altijd genoeg bedrijfshulpverleners aanwezig zijn overdag, avond en nacht op elke locatie.	januari 2008	december 2008
6.	Bhv-rooster per locatie	januari 2008	december 2008
7.	Per verpleeg- / verzorgingshuis een ploegleider bhv opleiden. Deze opleidingen staan al ingepland in dit jaar.	januari 2008	december 2008
8.	Bhv bijeenkomsten, bij elkaar komen van bedrijfshulpverleners om zo bepaalde gebeurtenissen te bespreken of sommige bhv-activiteiten te oefenen.	september 2008	september 2009
9.	Calamiteiten team opleiden, hiervoor wordt het management team gebruikt. De hoofdfacilitaire dienst is hoofd bedrijfshulpverlener, voor deze functie moet ook een vervanger worden opgeleid.	januari 2009	december 2009
10.	Medewerkers bekend maken met blusmiddelen en brandgevaaren, door middel van een brandinstructie.	januari 2009	december 2009

Het implementatie advies is opgesteld naar aanleiding van de knelpunten en de bijbehorende adviezen in hoofdstuk 6. Het schema is zo opgesteld dat er duidelijk te zien is wanneer aan een activiteit begonnen moet worden en wanneer de deadline is voor een activiteit. De verantwoordelijkheden hiervoor liggen bij het management.

Zoals te zien is in het tijdschema zijn de activiteiten nummer 1 t/m 7 al gestart.

Het implementatieadvies is verdeeld over een tijdsplanning van twee jaar. De planning is vrij strak, net als bij iedere planning is het mogelijk om dit tijdspad aan te passen waar dat noodzakelijk is.

De streefdatum in bovenstaand schema is december 2009, dit kan natuurlijk verlaat worden door eventuele tegenslag of weerstand van andere partijen. Maar in principe dient de bedrijfshulpverleningsorganisatie eind 2009, begin 2010 (klein beetje speling) binnen Florence regio Vlietstreken zo eenduidig en optimaal mogelijk ingericht te zijn.

Literatuuropgave

Boeken:

- Hagen, R.H.: Praktijkboek ARBO in kantoren. Kluwer, Alphen aan den Rijn 2002. ISBN 90-14-08488-9.
- Mintzberg, Henry: Structures in fives. Academic services, 1999. ISBN 90-43-01296-3.
- Kempen, P.M. & J.A. Keizer; Competent afstuderen en stagelopen, 3^e druk, blz. 23. Wolters Noordhoff Groningen. ISBN 978-90-01-46824-8.
- Baarda, D.B. en Goede, M.P.M. de: Basisboek Methoden en Technieken, Praktische handleiding voor het opzetten en uitvoeren van onderzoek. 2^e her. Dr. Houten: Stenfert Kroese / Educatieve Partners, 1997. ISBN 90-207-2589-0.
- Smallenburg, Ing. N.E.: Externe veiligheid, het beleid in de praktijk. Sdu uitgevers, Den Haag 2005. ISBN 90-12-11084-X.
- Zandbergen, J.C.J.: Arbo & Milieu, bedrijfshulpverlening. Samsom, Alphen aan den Rijn 1994. ISBN 90-14-04943-9
- Woordenboek: 'Dikke van Dale' woordenboek der hedendaags Nederlands.

Syllabi en Rapporten:

- Bouter, R.F., Handleiding voor de afstudeeropdracht 2003-2004, Zesde herziende druk. Den Haag: Ribberink van der Gang 2003.
- Genet. Drs. C.M. MVO en de markt, 2002-2003.
- Samen groeien, van drie werkmaatschappijen naar één concern, Raad van Bestuur, Florence.
- Bedrijfsnoodplan locatie Mariahoeve, Brandweer, s'-Gravenhage, 2006.
- Brandbeveiligingsconcept bedrijfshulpverlening, Ministerie van Binnenlandse Zaken.
- Arbeidsomstandighedenwet.
- Organisatiehandboek, Florence locatie de Mantel

Internet bronnen:

www.florence-zorg.nl
www.bhv.nl
<http://www.nieuwsbank.nl>
<http://www.rosier-bhv.nl>
<http://www.35b.nl>
<http://www.verbanddoos.nl>
<http://www.rie.nl/>
<http://www.arbobutler.nl>
<http://www.nieuwhuisconsult.nl>
<http://www.wetten.nl>

<http://www.arboportaal.nl>
<http://www.brandweer.nl>
<http://www.brandblussercentrum.nl>
<http://www.zbc.nu>
<http://www.asphalia.nl>
<http://www.ricas.nl>

Databases:

www.wikipedia.org
www.google.nl

Artikelen:

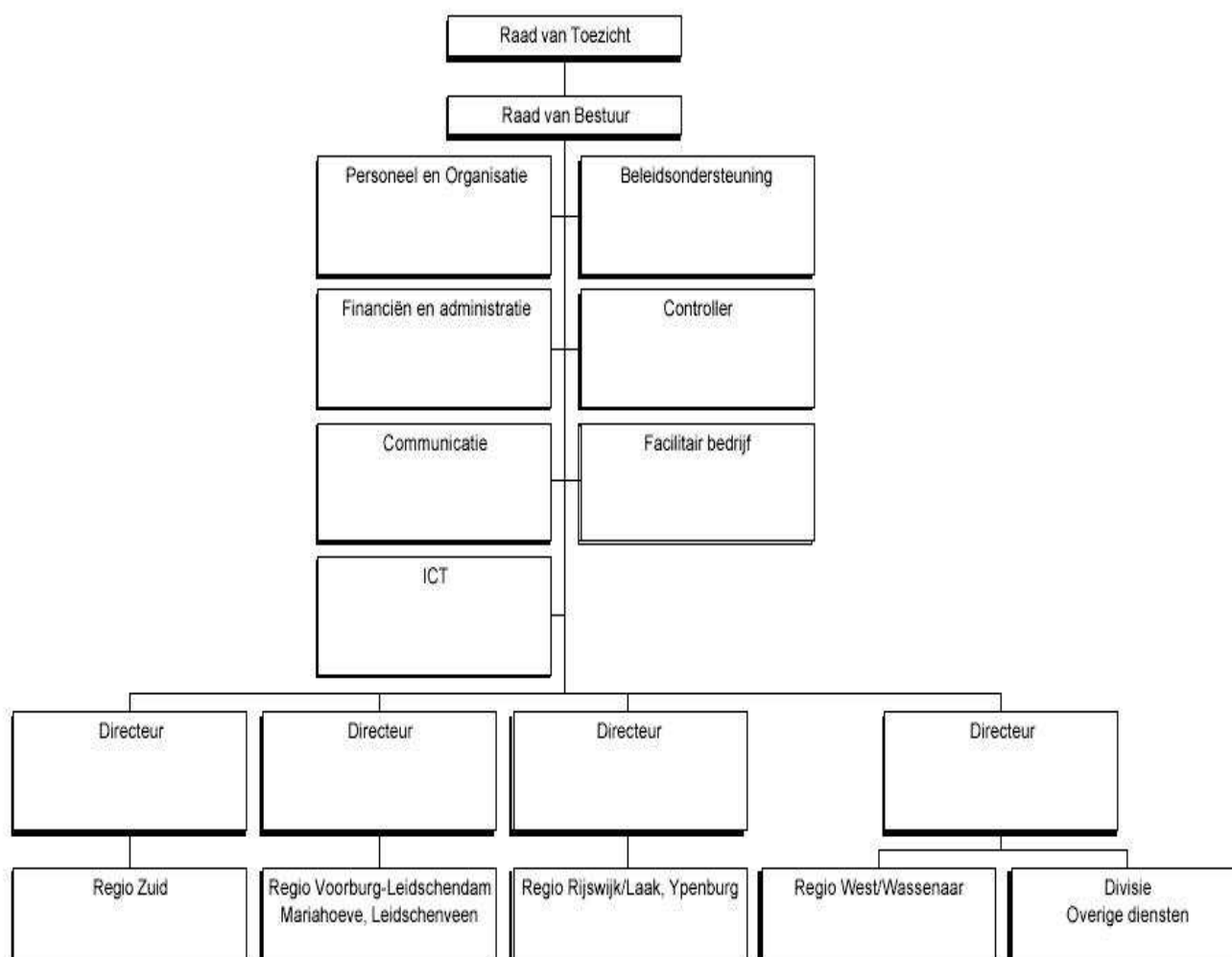
- Sanders, A.M.: Onderzoeksraad voor veiligheid onderzocht brand cellencomplex schiphol, september 2006
- Televisie programma NOVA, 4 september 2006
- Zanten, C.: Donner en Dekker dienen officieel ontslag in. Elsevier, september 2006

BIJLAGEN:

BIJLAGE 1:	ORGANOGRAM FLORENCE	57
BIJLAGE 2:	ORGANOGRAM FACILITAIR BEDRIJF	58
BIJLAGE 3:	PLAN VAN AANPAK	59
BIJLAGE 4:	INTERVIEW VRAGEN EN VERSLAG INTERVIEW	63
BIJLAGE 5:	TOTAAL SCHEMA INTERVIEWS (INVENTARISATIE)	72
BIJLAGE 6:	UITTREKSEL BOUWBESLUIT	75
BIJLAGE 7:	NEN-NORMEN BESCHRIJVING	81
BIJLAGE 8:	GEBRUIKSEISEN BOUWWERKEN (artikel 9)	85
BIJLAGE 9:	ARBEIDSOMSTANDIGHEDENWET	98
BIJLAGE 10:	SCHEMA KNELPUNTEN	120

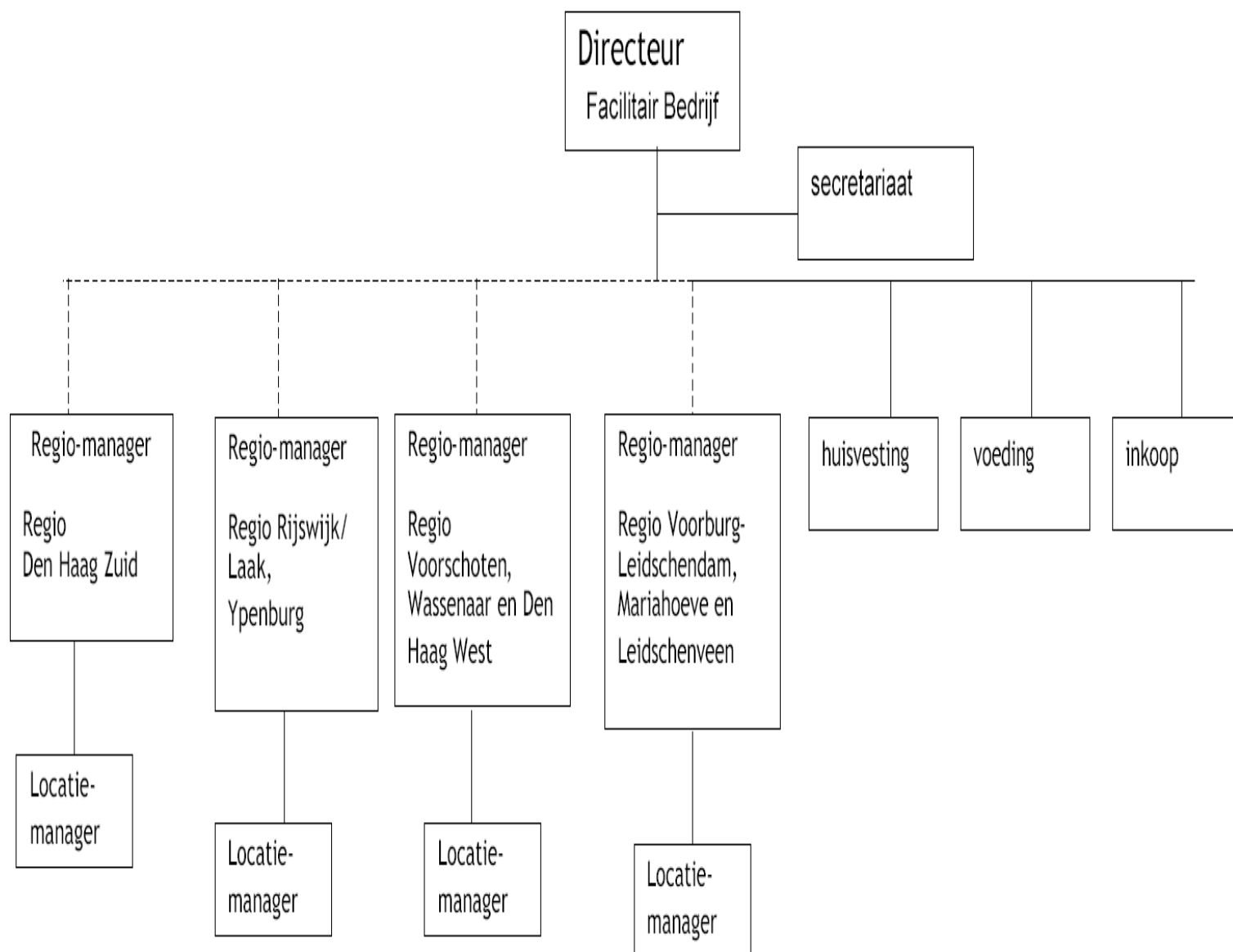
BIJLAGE 1: ORGANOGRAM FLORENCE

Organogram Zorggroep Haaglanden per 1 januari 2005

BIJLAGE 2: ORGANOGRAM FACILITAIR BEDRIJF

Organogram Facilitair Bedrijf Florence, per 1 januari 2005

BIJLAGE 3: PLAN VAN AANPAK

De introductie is gericht op het Plan van Aanpak en het tot stand komen ervan. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de aanleiding en de oorzaak die geleid heeft tot het formuleren van de projectopdracht.

Aanleiding

Per jaar wordt in bedrijven 300.000 maal eerste hulp bij ongevallen verleend. Veel van deze bedrijfsongevallen leiden jaarlijks tot blijvende arbeidsongeschiktheid. De kosten van dit alles, exclusief productverlies en ziekenhuiskosten, bedragen meer dan 1,5 miljard euro per jaar. Snelle en deskundige hulp op het werk kan dus het leed beperken en in veel gevallen grote schade voorkomen. Er is dus alle reden om bedrijfshulpverlening aan te pakken. Sinds 1994 is bedrijfshulpverlening ook verplicht voor ieder bedrijf.

De aanleiding van dit onderzoek is de onduidelijkheid rondom de stand van zaken binnen de bedrijfshulpverlening in de regio Vlietstreken. Na de fusie van Florence blijkt er binnen de regio Vlietstreken op verschillende manieren bedrijfshulpverlening georganiseerd binnen de vijf locaties verpleeghuis Mariahoeve, verzorgingscentrum De Mantel en woon- en zorgcentrum Mariënpark plus twee kantoorlocaties in deze regio. Hiervoor dient een plan van aanpak geschreven te worden om tot een optimale bedrijfshulpverlening te komen voor deze locaties. Deze vijf locaties worden bekeken op aandachtspunten, mogelijke calamiteiten, ervaringen en door middel van diepte interviews. Ook is het onduidelijk hoe de bedrijfshulpverlening op de diverse locaties geregeld is en tot in hoeverre deze bedrijfshulpverlening nog up to date is. Dit laatste punt is als eerst heel belangrijk, vooral omdat de bedrijfshulpverlening volgens de wet- en regelgeving (hoofdstuk 3) een noodzakelijke beschikbare dienst is in een organisatie.

De opdracht

In dit deel van het hoofdstuk Plan van aanpak wordt ingegaan op de opdracht vanuit het bedrijf. De opdracht wordt afgebakend, door middel van het beantwoorden van de “waarom”, de “waaroever” en de “wat”-vragen. Vervolgens wordt de aanpak behandeld door middel van de “hoe”-vraag, om zo te komen tot het gewenste resultaat.

Omgeving

Florence biedt aan 20.000 cliënten zorg, advies, welzijn en service. De cliënten wonen in Den Haag, Leidschendam-Voorburg, Rijswijk, Voorschoten en Wassenaar. Deze service wordt uitgevoerd met 4.600 medewerkers, 1000 vrijwilligers en een budget van 150 miljoen euro.

Florence is een fusie tussen KVV (katholieke verzorgings- en verpleeghuizen), SZR (stichting zorginstellingen Rijswijk) en ZHV (zorggroep horst- en vlietstreken). De opdracht vindt plaats in regio Vlietstreken. Dit is één van de vier regio's van Florence waar thuiszorg, verpleeg- en verzorgingshuis wordt geboden. In regio Vlietstreken zijn 3 intramurale locaties, 2 regiokantoren van de thuiszorg, een zorgwinkel, 1 hospice en 1 steunpunt. De intramurale locaties zijn Mariahoeve, de Mantel en Mariënpark. Verpleeghuis Mariahoeve biedt verpleeghuiszorg aan 183 bewoners waaronder lichte als intensieve zorg aan dementerende bewoners met een specialisatie in jong dementerenden. Verzorgingscentrum De Mantel is verzorgingshuis met 125 appartementen, bestaande uit acht verzorgingsafdelingen en een verpleegafdeling. Woon- en zorgcentrum Mariënpark is verzorgingshuis met 75 bewoners in Leidschendam en bestaat uit een verzorgingshuis, een

serviceflat en aanleunwoningen. De twee regiokantoren zijn gevestigd in Leidschendam en Voorburg waarin totaal 400 medewerkers werken.

Doelstelling

De doelstelling van dit onderzoek is het duidelijk krijgen van de stand van zaken met betrekking op de bedrijfshulpverlening op de diverse locaties. Om de gevolgen van brand en ongevallen te beperken, moet ieder bedrijf / organisatie een bedrijfshulpverleningsorganisatie hebben. Bedrijfshulpverlening is in eerste instantie gericht op het beschermen van werknemers tevens is bedrijfshulpverlening is gericht op het beschermen van bezoekers en bewoners.

Het bhv-plan moet onderdelen bevatten als diverse procedures, taakverdelingen en verantwoordelijkheden, namen en telefoonnummers, dienstroosters en plattegronden. Op de locaties in deze regio moet een actueel ontruimings- en noodplan aanwezig zijn. Op dit gebied heerst nog al wat onduidelijkheid, met betrekking op de actualisatie. Ook is het onduidelijk of het bekend is wat de taakverdelingen en de verantwoordelijkheden zijn van de medewerkers / bhv-ers en wie dit zijn. Bhv-ers moeten een opleiding of cursus volgen die past bij de risico's in hun bedrijf / organisatie. Die risico's moeten naar voren komen uit de risico-inventarisatie en eventueel uit incidentscenario's. Oefenen is wettelijk verplicht. Minimaal één keer per jaar is voor iedere organisatie een goede richtlijn.

Opdrachtformulering

De totale RI&E (Risico Inventarisatie & Evaluatie) over alle locaties van de regio Vlietstroken is sterk verouderd, sinds januari 2006 is er begonnen met het updaten van de RI&E op alle locaties van de regio Vlietstroken. De planning is om dit voor juni 2009 rond te hebben. Op dit moment heeft iedere locatie zijn bhv-organisatie op een eigen wijze georganiseerd. Ook verschillen de bedrijfsnoodplannen sterk aan elkaar. Oorzaak hiervan is niet alleen de recente fusie van Florence maar ook het feit dat de panden van Florence in diverse brandweerregio's liggen met ieder weer een eigen invulling van de voorschriften.

Het doel is te komen tot een stroomlijning van de bhv-organisatie's binnen Florence. De organisatie zal duidelijker en transparanter moeten worden waardoor er in crisissituaties geen onduidelijkheden kunnen ontstaan over taken en verantwoordelijkheden. De organisatie heeft een vorm dat deze voldoet aan de wettelijke eisen en de eisen van alle verschillende brandweercorpsen waar de vestigingen van Florence onder vallen. Medewerkers binnen Florence dienen op de hoogte te zijn van het bedrijfsnoodplan. Uniformiteit in de plannen werkt duidelijkheid in de hand. Het beheersen en actueel houden van de bedrijfsnoodplannen en de BHV organisatie is eenvoudiger als er uniformiteit in de plannen zit.

Op te leveren producten en diensten

Het resultaat van dit onderzoek behoort te zijn een eenduidige en optimale manier van bedrijfshulpverlening in de regio Vlietstroken. In eerste instantie is het belangrijk om de bedrijfshulpverlening in deze regio up to date te maken en alle plannen te actualiseren. Gevolgd daarop kan overgegaan worden tot het stroomlijnen van de bhv-organisatie's binnen de regio Vlietstroken en Florence.

Om een risico analyse te maken op de locaties van de regio Vlietstroken worden er diepte interviews gehouden (de inhoud hiervan is mede bepaald door de Facility Manager en de onderwerpen uit RI&E). Deze RI&E is verouderd en vanaf januari 2006 is begonnen om de RI&E up tot date te maken (dit is de taak van de arbo medewerker van de regio Vlietstroken).

Aanpak

In het hoofdstuk Aanpak wordt de brug geslagen tussen het afgebakende resultaat en de inrichting van het project, door middel van beantwoording van de “hoe”-vraag. Doel is om door middel van Aanpak overeenstemming te verkrijgen over de te volgen weg, om te komen tot het gewenste resultaat.

Per eindresultaat wordt aangegeven welke activiteiten zullen worden uitgevoerd en eventueel welke tussenresultaten worden opgeleverd. Tevens wordt hierbij ingegaan op het waarom van de gekozen oplossing.

Naast het structureren zal het onderzoek tevens in de tijd worden gefaseerd om formele meet- en beslismomenten te verkrijgen. De fasering wordt gericht op de beslissingen die Florence wil nemen en vindt onder meer plaats op basis van invoeringstijdstip of product.

Algemene informatie

Het eerste doel is het zoeken van algemene informatie over bedrijfshulpverlening. Het is belangrijk om over de algemene kennis / informatie over bedrijfshulpverlening te beschikken. Sinds 1994 is het Besluit Bedrijfshulpverlening van kracht. Dit besluit verplicht de werkgever de bedrijfshulpverlening te organiseren. Eind 1999 is ook de Arbo-wet ingrijpend herzien. De uitwerking van de wettelijke voorschriften is nu opgenomen in het Arbobesluit en de Arbobeleidsregels. Op grond hiervan dient een werkgever één of meer bedrijfshulpverleners aan te wijzen als bedrijfshulpverleners. Elk jaar moeten de bhv-ers op herhalingscursus, dit om de bhv-ers actueel te houden. Het is verplicht om na het eerste jaar de basiscursus elk jaar een herhalingscursus te doen. Deze werknemers hebben de taak om in een situatie met gevaar voor de veiligheid of gezondheid van werknemers en derden maatregelen te nemen die de schade zo veel mogelijk beperken. De taak van de bedrijfshulpverlener is vooral: erger voorkomen. De werkgever is en blijft verantwoordelijk voor de bedrijfshulpverlening en de veiligheid in het bedrijf en kan persoonlijk aansprakelijk worden gesteld of er kan een boete worden opgelegd indien hij niet voldoet aan de verplichtingen zoals gesteld in de Arbeidsomstandighedenwet en het Arbeidsomstandighedenbesluit.

Volgens deze besluiten is het ook verplicht om een RI&E uit te voeren. De RI&E in de regio Vlietstreken is verouderd en per januari 2008 is begonnen om de RI&E in deze regio te updaten. Volgens de planning moet dit in juni 2009 voltooid zijn.

RI&E en interviews (inventarisatie) huidige situatie

Om verantwoord leiding te kunnen geven aan werknemers is het van belang om alle gezondheidsrisico's van het werk te kennen en te beheersen. De risico-inventarisatie en -evaluatie, kortweg RI&E, is daarbij een eerste stap. In de zorgsector heeft reeds 83 procent van alle bedrijven een RI&E uitgevoerd.

Voor het onderzoek naar bedrijfshulpverlening in de regio Vlietstreken, wordt het onderdeel bedrijfshulpverlening uit de RI&E naar voren gehaald omdat de bedrijfshulpverlening prioriteit heeft in deze regio. De RI&E is een relevante vragenlijst, om zo een duidelijke inventarisatie te krijgen van de bedrijfshulpverlening in de regio Vlietstreken. Het gedeelte van bedrijfshulpverlening wordt uit de RI&E gelicht om zo een snel en goed overzicht te krijgen van de stand van zaken op de diverse locaties door middel van diepte interviews. Met de totale RI&E is gestart per januari 2008, het is de planning om de totale RI&E voor de hele regio voltooid te hebben in juni 2009. Dit is de taak van de arbo-medewerker.

De aanwezigheid en actualisatie van de bedrijfsnoodplannen en de ontruimingsplannen is een belangrijk onderwerp. Ook is het heel belangrijk dat er genoeg bhv-ers aanwezig zijn op de locatie en dat iedereen (bhv-ers, maar ook medewerkers) weten wat er te doen staat in geval van een calamiteit. Volgens de wet is het verplicht om minimaal één keer per jaar een oefening te houden.

De volgende punten zijn de belangrijkste punten bij de inventarisatie. Te beginnen bij: “assistentie bij calamiteit”, “bedrijfsnood- / ontruimingsplan”, “bedrijfshulpverleners per locatie”, “nooduitgangen”, “brandveiligheid” en “brand- & blusmiddelen (overige materialen)”. Deze punten zijn gebruikt in bij de diepte interviews en uitgekozen met hulp van de Facility Manager. De resultaten zijn terug te vinden in hoofdstuk 4 en de uitwerkingen in bijlage 4 & 5.

BIJLAGE 4 VRAGEN INTERVIEWS EN VERSLAG INTERVIEWS

Vragen voor het diepte interview

1. Wat is je functie en de werkzaamheden binnen Florence?
2. Hoe lang ben je werkzaam bij Florence?
3. Met welke functies werk je samen?
4. Wat is de relatie tussen je functie en de bedrijfshulpverlening van Florence?
5. Wat versta je onder bedrijfshulpverlening bij Florence?
6. Wat zijn in jou ogen de knelpunten die spelen omtrent bedrijfshulpverlening op jou locatie?
7. Hoe vind je de huidige bedrijfshulpverlening?
8. Hoe is de assistentie bij een calamiteit op jou locatie?
9. Hoe is de status van de bedrijfs- / noodplannen op jou locatie?
10. Hoeveel bedrijfshulpverleners zijn er opgeleid op jou locatie?
11. Hoe zijn de nooduitgangen (obstakels) op jou locatie?
12. Wat vind je van de brandveiligheid op jou locatie?
13. Hoe zijn de brand- & blusmiddelen op jou locatie?

Verslag diepte interview over de huidige situatie

In de interviews per locatie zijn de volgende belangrijkste onderdelen aan de orde gekomen. Te beginnen met “Assistentie bij calamiteit”, “bedrijfsnood- / ontruimingsplan”, “bedrijfshulpverleners op locatie”, “nooduitgangen”, “brandveiligheid” en “brand- en blusmiddelen”. Door de antwoorden op de vragen uit de RI&E, de samenwerking met de Facility Manager en het onderzoek in het algemeen naar bedrijfshulpverlening, werd duidelijk dat deze onderwerpen het belangrijkste zijn en ook het meest verschillen per locatie.

Dus om de vraag “hoe kan er in de drie intramurale zorglocaties en de twee kantoorlocaties van deze regio een eenduidige, optimale manier van bedrijfshulpverlening georganiseerd worden” te kunnen beantwoorden is er onderzoek en diepte interviews gedaan per locatie.

Interview huidige situatie, locatie Verzorgingscentrum De Mantel

Op de Klaverweide 54 is het verzorgingscentrum Den Mantel gevestigd. Het verzorgingscentrum is elke dag geopend en er zijn gemiddeld op een dag 450 personen (bewoners, medewerkers en bezoekers) aanwezig. Op de avond zijn er ongeveer 295 personen aanwezig en in de nacht zijn maximaal 285 personen aanwezig. Er zijn elf bedrijfshulpverleners opgeleid in dit verzorgingscentrum.

Assistentie bij calamiteit

De technische voorziening waardoor snel assistentie kan worden ingeroepen is de brandmeldcentrale en de decktelefonie. Er is een brandmeldcentrale aanwezig in dit pand, als er brandalarm is kan er op deze kast direct gezien worden waar de brand zich bevindt. Deze brandmeldcentrale wordt automatisch doorgeschakeld naar de brandweer. Door middel van de decktelefonie kunnen de bedrijfshulpverleners direct zien waar de brand zich bevindt. Op het schermpje van de telefoon verschijnt de locatie. Zo kunnen bedrijfshulpverleners heel snel naar de brand toe.

Bedrijfsnood- / ontruimingsplan

Er is een “werkplan bij brand en calamiteiten” aanwezig op de locatie De Mantel. Dit werkplan is van november 2003. Dit werkplan is nog nooit geoefend. Het ontruimingsplan is niet gericht op minder validen bezoekers / medewerkers. In dit “werkplan bij brand en calamiteiten” is aanwezig:

1. Leden hulpploeg
2. Doelstelling
3. Technische aanpassingen
4. Uitleg alarmmelding
5. Alarmering: overdag, weekend, 's-Avonds en 's-Nachts
6. Afmelden brandalarm
7. Brandbestrijdingsmiddelen
8. Brandpreventiemiddelen
9. Evacuatie
10. Vluchtplannen, uitleg evac-chair en richtlijnen gebruik poederblusser

De facilitair manager van De Mantel is verantwoordelijk voor de periodieke controles van de blusmiddelen en de alarmings installaties. Deze controles zijn uitbesteed.

Bedrijfs hulpverleners op locatie

Er zijn in het verzorgingscentrum De Mantel 11 bedrijfshulpverleners opgeleid op locatie. Het is onduidelijk of er altijd bedrijfshulpverleners aanwezig zijn op locatie en hoeveel er aanwezig zijn. Er is geen bhv-rooster aanwezig. In het “werkplan bij calamiteiten” staan beschreven de medewerkers die opgeleid zijn, de leden van de hulpploeg. In dit “werkplan bij calamiteiten” staat geen informatie over het aantal bewoners en medewerkers (+evt. bezoekers) wat aanwezig is op locatie. In de Mantel zelf wonen 127 bewoners, 22 bewoners op de Mantelhoeve en 125 pandenbewoners.

Nooduitgangen

Er zijn op deze locatie genoeg nooduitgangen aanwezig, de bordjes van de nooduitgangen zijn duidelijk verlicht. Ook is er noodverlichting aanwezig. De nooduitgangen zijn duidelijk gemarkeerd, er zijn grote borden gebruikt met TL-verlichting. Alle nooduitgangen draaien naar buiten toe. Deze onderdelen worden door de brandweer gecontroleerd. De nooduitgangen zijn vrij van obstakels, met uitzondering van een. Aan de achterkant van de Mantel, de nooduitgang bij het containerhok. Voor deze nooduitgang worden vaak containers geplaatst.

Brandveiligheid

Het gebouw is verdeeld in brandwerende compartimenten. Dit zijn klapdeuren met een kleefmagneet. In geval van brandalarm klappen deze deuren automatisch dicht. In geval van brandalarm gaan alle elektrische deuren open.

Brand- & Blusmiddelen

Niet alle medewerkers zijn geïnstrueerd over het gebruik van de blusmiddelen, alleen de bedrijfshulpverleners zijn hierover geïnformeerd. Ook wordt het gebruik van blusmiddelen niet regelmatig geoefend, dit wordt wel een keer per jaar gedaan door de bedrijfshulpverleners. In het woon- en zorgcentrum Mariënpark zijn genoeg brandblusmiddelen aanwezig en ze zijn op zichtbare plaatsen opgehangen. Ook worden deze blusmiddelen jaarlijks gecontroleerd.

Interview huidige situatie, locatie Verpleeghuis Mariahoeve

Op de Hofzichtlaan 115 is het verpleegtehuis Mariahoeve gevestigd. Het verpleegtehuis is elke dag geopend en er zijn gemiddeld op een dag 350 personen (bewoners, medewerkers en bezoekers) aanwezig. Op de avond zijn er zo'n 205 personen aanwezig en in de nacht zijn maximaal 192 personen aanwezig. Er zijn 20 bedrijfshulpverleners opgeleid in dit verzorgingscentrum.

Assistentie bij calamiteit

De technische voorziening waardoor snel assistentie kan worden ingeroepen is de brandmeldcentrale. Er is een brandmeldcentrale aanwezig in dit pand, als er brandalarm is kan er op deze kast direct gezien worden waar de brand zich bevindt. Deze brandmeldcentrale wordt automatisch doorgeschakeld naar de brandweer. Deze brandcode wordt doorgegeven op piepers die de medewerkers dragen, maar niet op alle piepers. Hierover bestaat nog onduidelijkheid, wie nu wel een brandcode door krijgt en wie niet.

Bedrijfsnood- / ontruimingsplan

Er is een actueel bedrijfsnoodplan en een ontruimingsplan aanwezig op de locatie Mariahoeve. Deze plannen zijn van september 2005. Dit noodplan / ontruimingsplan is nog nooit geoefend. Het ontruimingsplan is gericht op minder validen bezoekers / medewerkers. In het bedrijfsnoodplan is aanwezig:

1. Inleiding
2. Objectgegevens
3. Voorzieningen binnen het object
4. Personeel en Organisatie
5. Taken en instructies bij ongeval/letsel, brand, bomdreiging, interne/externe bedreiging, gaslek en bij spanningsuitval
6. Ontruimingsplan
7. Ontruimingstekeningen
8. Brandpreventie, veiligheid en schadebeperking
9. Bijlagen, telefoonlijsten, bijzonderheden, scenario's en officiële documenten.

De facilitair manager van Mariahoeve is verantwoordelijk voor de periodieke controles van de blusmiddelen en de alarmings installaties. Deze controles zijn uitbesteed.

Bedrijfshulpverleners op locatie

Er zijn in het verpleegtehuis Mariahoeve 25 bedrijfshulpverleners opgeleid op locatie. Het is onduidelijk of er altijd bedrijfshulpverleners aanwezig zijn op locatie en hoeveel er aanwezig zijn. Er is geen bhv-rooster aanwezig.

Nooduitgangen

Er zijn op deze locatie genoeg nooduitgangen aanwezig, de bordjes van de nooduitgangen zijn duidelijk verlicht. Ook is er noodverlichting aanwezig. De nooduitgangen zijn duidelijk gemarkeerd, er zijn grote borden gebruikt met TL-verlichting. Alle nooduitgangen draaien naar buiten toe. Deze gedeelten worden door de brandweer gecontroleerd. Deze controle door de brandweer haaglanden januari 2008 gebeurt.

Brandveiligheid

Het gebouw is verdeeld in brandwerende compartimenten. Dit zijn klapdeuren met een kleefmagneet. In geval van brandalarm klappen deze deuren automatisch dicht. In geval van brandalarm gaan alle elektrische deuren open.

Brand- & Blusmiddelen

Niet alle medewerkers zijn geïnstrueerd over het gebruik van de blusmiddelen, alleen de bedrijfshulpverleners zijn hierover geïnformeerd. Ook wordt het gebruik van blusmiddelen niet regelmatig geoefend, dit wordt wel een keer per jaar gedaan door de bedrijfshulpverleners. In het woon- en zorgcentrum Mariënpark zijn genoeg brandblusmiddelen aanwezig en ze zijn op zichtbare plaatsen opgehangen. Ook worden deze blusmiddelen jaarlijks gecontroleerd.

Interview situatie, locatie Verpleeghuis Mariënpark

Woon- en zorgcentrum Mariënpark is verzorgingshuis met 75 bewoners in Leidschendam en bestaat uit een verzorgingshuis, een serviceflat en aanleunwoningen. Mariënpark ligt achter het oude raadhuis van Leidschendam op een steenworp afstand van winkelcentrum Leidsenhage. Kenmerkend voor Mariënpark is dat het verzorgingshuis (ook voor dementerenden), het serviceflat en de aanleunwoningen in één centrum zijn samengevoegd. Het woon- en zorgcentrum is elke dag geopend en er zijn gemiddeld op een dag 105 personen (bewoners, medewerkers en bezoekers) aanwezig. Op de avond zijn er zo'n 85 personen aanwezig en in de nacht zijn maximaal 80 personen aanwezig. Er zijn zestien bedrijfshulpverleners opgeleid in dit verzorgingscentrum.

Assistentie bij calamiteit

In geval een brandalarm worden de bhv-ers door middel van de pieper gewaarschuwd (uitleescode brand: 55555). De bhv-ers moeten naar de receptie om daar te zien op het brandmeldtableau waar de brand zich bevindt. Een bhv-er moet bij de receptie de brandweer opwachten om deze de juiste instructies en informatie te geven. De overige bhv-ers moeten bij de brand gaan kijken om te zien of het zelf geblust kan worden of dat het loos alarm is.

Dit systeem wat op dit moment gehanteerd wordt in Mariënpark is vrij verdragend. Doordat er niet op de pieper gezien kan worden waar de brand zich bevindt moet er eerst naar de receptie toegelopen worden om de plaats van de brand waar te nemen. In geval van brand kan dit zeer kostbare tijd zijn.

Bedrijfsnood- / ontruimingsplan

Er is een bedrijfsnoodplan en een ontruimingsplan aanwezig op de locatie Mariënpark. Dit plan is van april 2002. Dit plan is nog nooit geoefend. Het bedrijfsnoodplan en ontruimingsplan is niet gericht op minder validen bezoekers / medewerkers. In het plan zijn aanwezig:

1. Ontruimingsplan
2. Bedrijfshulpverleningsplan
3. Gevaarlijke stoffen
4. Calamiteitenregeling KVV

Het is bij de betreffende leidinggevende bekend wie verantwoordelijk is voor de periodieke controles van blusmiddelen en eventuele alarminstallaties.

Bedrijfshulpverleners op locatie

Er zijn zestien bedrijfshulpverleners opgeleid op locatie. Er is een bedrijfshulpverlenings-rooster aanwezig, zo is altijd te zien welke bedrijfshulpverlener wanneer aanwezig is. Dit bedrijfshulpverleningsrooster is nog niet helemaal waterdicht. Er zijn nog een aantal tijden dat er geen bedrijfshulpverlener aanwezig is. Ook is het zo dat volgens het rooster maximaal twee bedrijfshulpverleners tegelijk aanwezig zijn in het pand.

Nooduitgangen

De afdelingen (verpleeg / verzorg) van Mariënpark, zijn gesloten afdelingen. Dit houdt in dat elke afdeling afgesloten is met een code op de deur. In geval van een calamiteit worden deze codes niet opgeheven. De deuren blijven op slot. Boven elke (gesloten)deur zit een groenkastje wat ingeslagen moet worden om de deur unlocked te krijgen. Dit kastje hangt vrij hoog. Het is dus onmogelijk voor invaliden en voor kleinere mensen om snel door deze uitgangen naar buiten te komen!

Brandveiligheid

Het gebouw is verdeeld in brandwerende compartimenten. Dit zijn klapdeuren met een kleefmagneet. In geval van brandalarm klappen deze deuren automatisch dicht. In geval van brandalarm gaan alle elektrische deuren open.

Brand- & Blusmiddelen

Niet alle medewerkers zijn geïnstrueerd over het gebruik van de blusmiddelen, alleen de bedrijfshulpverleners zijn hierover geïnformeerd. Ook wordt het gebruik van blusmiddelen niet regelmatig geoefend, dit wordt wel een keer per jaar gedaan door de bedrijfshulpverleners. In het pand op de Willem de Bijelaan zijn genoeg brandblusmiddelen aanwezig en ze zijn op zichtbare plaatsen opgehangen. Ook worden deze blusmiddelen jaarlijks gecontroleerd.

Interview huidige situatie, Kantoorlocatie Willem de Bijelaan

Op de Willem de Bijelaan 147 is het regiokantoor van Florence regio Vlietstreken gevestigd. Het kantoor is elke werkdag geopend van 08:00 tot 17:00 uur en zijn er gemiddeld op een dag 80 personen (medewerkers en bezoekers) aanwezig. Op de avond en de nacht zijn maximaal 4 personen aanwezig, dit zijn de medewerkers van het alarmteam. Er zijn twee bedrijfshulpverleners opgeleid in dit regiokantoor.

Assistentie bij calamiteit

De technische voorziening waardoor snel assistentie kan worden ingeroepen is de brandmeldcentrale. Er is een brandmeldcentrale aanwezig in dit pand, als er brandalarm is kan er op deze kast direct gezien worden waar de brand zich bevindt. Deze brandmeldcentrale wordt niet automatisch doorgeschakeld naar de brandweer. De dienende receptioniste moet zelf 112 bellen.

Bedrijfsnood- / ontruimingsplan

Er is een ontruimingsplan aanwezig op de locatie Willem de Bijelaan. Dit ontruimingsplan is van juli 1999. Dit ontruimingsplan is voor het laatst drie jaar geleden geoefend. Het ontruimingsplan is niet gericht op minder validen bezoekers / medewerkers. In het ontruimingsplan zijn aanwezig:

1. Algemene gegevens
2. Alarmeringsprocedure
3. Taakomschrijvingen
4. Hoe te handelen bij brand/brandalarm
5. Brandveiligheidsinstructie voor het personeel
6. Ontruimingsprocedures per verdieping
7. Plattegrondtekeningen met bijbehorende ontruimingsprocedure:
 - Kelder
 - Begane Grond
 - Eerste Verdieping (op de eerste verdieping is kortgeleden een deel kantoren aangebouwd, dit deel is nog niet opgenomen in het ontruimingsplan, er is ook geen plattegrond van aanwezig)
 - Tweede Verdieping

Het is bij de betreffende leidinggevende bekend wie verantwoordelijk is voor de periodieke controles van blusmiddelen en eventuele alarminstallaties.

Bedrijfshulpverleners op locatie

Er zijn twee bedrijfshulpverleners opgeleid op locatie. Het is onduidelijk of er altijd een van de twee bedrijfshulpverleners aanwezig is op locatie. In het ontruimingsplan staat geschreven dat er gemiddeld 80 personen (bezoekers en medewerkers) aanwezig zijn op locatie. Dit ontruimingsplan is van voor de verbouwing. Na de verbouwing zijn er gemiddeld 100 personen (bezoekers en medewerkers) aanwezig op locatie. Dit aantal is een maximum op de dag. Dit maximum kan nogal verschillen van tijdstippen op de dag.

Nooduitgangen

Er zijn op deze locatie genoeg nooduitgangen aanwezig, de bordjes van de nooduitgangen zijn duidelijk verlicht. Ook is er noodverlichting aanwezig. Bij twee bordjes boven de nooduitgangen was de verlichting kapot. Dit zou gerepareerd worden. De nooduitgangen zijn duidelijk gemarkeerd, er zijn grote borden gebruikt met TL-verlichting. Alle nooduitgangen draaien naar buiten toe, met uitzondering van eentje. Deze nooduitgang draait naar binnen toe, maar deze nooduitgang is wel door de brandweer goedgekeurd. Bij deze nooduitgang zit ook een vrij hoge drempel, dit is niet zo handig voor minder validen.

Brandveiligheid

Het gebouw is verdeeld in brandwerende compartimenten. Dit zijn deuren met een dranger erop. Er zijn alleen nogal wat medewerkers die deze deuren open zetten door middel van een spie of een doos ervoor. Dit is verboden, zo worden namelijk de brandwerende compartimenten opgeheven en is de brandveiligheid een stuk minder.

Brand- & Blusmiddelen

Niet alle medewerkers zijn geïnstrueerd over het gebruik van de blusmiddelen, alleen de bedrijfshulpverleners zijn hierover geïnformeerd. Ook wordt het gebruik van blusmiddelen niet regelmatig geoefend, dit wordt wel een keer per jaar gedaan door de bedrijfshulpverleners. In het pand op de Willem de Bijelaan zijn genoeg brandblusmiddelen aanwezig en ze zijn op zichtbare plaatsen opgehangen. Ook worden deze blusmiddelen jaarlijks gecontroleerd.

Interview huidige situatie, kantoorlocatie Vinkenborghlaan

Op de Vinkenborghlaan 41 is het regiokantoor van Florence regio Vlietstreken gevestigd. Het kantoor is elke werkdag geopend van 08:00 tot 17:00 uur en zijn er gemiddeld op een dag 80 personen (medewerkers en bezoekers) aanwezig. Op de avond en de nacht zijn maximaal 4 personen aanwezig, dit zijn de medewerkers van het alarmteam. Er zijn twee bedrijfshulpverleners opgeleid in dit regiokantoor.

Assistentie bij calamiteit

De technische voorziening waardoor snel assistentie kan worden ingeroepen is de brandmeldcentrale. Er is een brandmeldcentrale aanwezig in dit pand, als er brandalarm is kan er op deze kast direct gezien worden waar de brand zich bevindt. Deze brandmeldcentrale wordt niet automatisch doorgeschakeld naar de brandweer. De dienende receptioniste moet zelf 112 bellen.

Bedrijfsnood- / ontruimingsplan

Er is een noodplan aanwezig op de locatie Vinkenborghlaan. Dit noodplan is van september 2004. Dit noodplan is nog nooit geoefend. Het noodplan is niet gericht op minder validen bezoekers / medewerkers. In het ontruimingsplan zijn aanwezig:

1. Inleiding
2. Algemene gegevens
3. Organisatieschema ontruimingsacties (geen plattengrond)
4. Alarmeringsprocedure
5. Taakomschrijving
6. Hoe te handelen bij de ontdekking van een calamiteit en overheidsalarm?
7. Brandveiligheidsinstructies voor het personeel
8. Ontruimingsprocedure per verdieping (geen plattengrond)

Het is bij de betreffende leidinggevende bekend wie verantwoordelijk is voor de periodieke controles van blusmiddelen en eventuele alarminstallaties.

Bedrijfshulpverleners op locatie

Er zijn twee bedrijfshulpverleners opgeleid op locatie. Het is onduidelijk of er altijd een van de twee bedrijfshulpverleners aanwezig is op locatie. In het noodplan staat geschreven dat er gemiddeld 70 personen (bezoekers en medewerkers) aanwezig zijn op locatie. Dit aantal is een maximum op de dag. Dit maximum kan nogal verschillen van tijdstippen op de dag. Na kantooruren tot 22:00 uur s'avonds zijn er maximaal 20 personen aanwezig op locatie.

Nooduitgangen

Er zijn op deze locatie genoeg nooduitgangen aanwezig, de bordjes van de nooduitgangen zijn duidelijk verlicht. Ook is er noodverlichting aanwezig. Bij twee bordjes boven de nooduitgangen was de verlichting kapot. Dit zou gerepareerd worden. De nooduitgangen zijn duidelijk gemarkeerd, er zijn grote borden gebruikt met TL-verlichting. Alle nooduitgangen draaien naar buiten toe.

Brandveiligheid

Het gebouw is verdeeld in brandwerende compartimenten.

Brand- & Blusmiddelen

Niet alle medewerkers zijn geïnstrueerd over het gebruik van de blusmiddelen, alleen de bedrijfshulpverleners zijn hierover geïnformeerd. Ook wordt het gebruik van blusmiddelen niet regelmatig geoefend, dit wordt wel een keer per jaar gedaan door de bedrijfshulpverleners. In het pand op de Vinkenborghlaan zijn genoeg brandblusmiddelen aanwezig en ze zijn op zichtbare plaatsen opgehangen. Ook worden deze blusmiddelen jaarlijks gecontroleerd.

BIJLAGE 5 TOTAAL SCHEMA INTERVIEWS (INVENTARISATIE)

	Verzorgingscentrum De Mantel	Woon- en Zorgcentrum Mariënpark	Verpleeghuis Mariahoeve	Kantoor, Willem de Bijelaan	Kantoor, Vinkenborghlaan
Assistentie bij een calamiteit	Brandmeld centrale & decktelefonie	Brandmeld centrale & piepers	Brandmeld centrale & piepers	Brandmeld centrale (zonder doorschake l) & receptionis t belt hulpdienst	Brandmeld centrale (zonder doorschakel) & receptioniste belt hulpdienst
Bedrijfsnood- / ontruimingsplan	werkplan bij brand en calamiteiten	bedrijfsnood- en ontruimings- plan	Bedrijfsnood - en ontruimingsp lan	Ontruiming plan	Noodplan
	november 2003	april 2002	september 2005	juli 1999	september 2004
	nooit geoefend	nooit geoefend	nooit geoefend	3 jaar geleden geoefend	nooit geoefend
	niet gericht op minder validen bezoekers / medewerkers	niet gericht op minder validen bezoekers / medewerkers	niet gericht op minder validen bezoekers /	niet gericht op minder validen bezoekers /	Niet gericht op minder validen bezoekers / medewerkers

					medewerker s		medewerk ers			
	Verzorgingscentrum De Mantel		Woon- en Zorgcentrum Mariënperk		Verpleeghuis Mariahoeve		Kantoor, Willem de Bijelaan		Kantoor, Vinkenborghlaan	
Bedrijfshulpverleners op locatie	11 bhv-ers		16 bhv-ers		20 bhv-ers		2 bhv-ers		3 bhv-ers	
	opgeleid		opgeleid		opgeleid		opgeleid		Opgeleid	
	Onduidelijkheid over wie wanner aanwezig is		Bhv-rooster, nog niet helemaal waterdicht		Onduidelijk heid over wie wanner aanwezig is		Onduidelijk heid over wie wanner aanwezig is		Onduidelijkheid over wie wanner aanwezig is	
	aantal personen aanwezig		aantal personen aanwezig		Aantal personen aanwezig		Aantal personen aanwezig		Aantal personen aanwezig	
Aantal	dag	450	dag	105	dag	350	dag	80	Dag	70
	avond	295	avond	85	avond	205	avond	4	Avond	50
	nacht	285	nacht	80	nacht	192	nacht	4	Nacht	5
Nooduitgangen	Genoeg		Genoeg		Genoeg		Genoeg		Genoeg	
	Nooduitgangen en duidelijk verlicht		Nooduitgange n en duidelijk verlicht		Nooduitgang en en duidelijk verlicht		Nooduitgan gen en duidelijk verlicht		Nooduitgangen en duidelijk verlicht	
	Nooduitgangen draaien naar buiten		Nooduitgange n draaien naar buiten		Nooduitgang en draaien naar buiten		Nooduitgan gen draaien naar buiten		Nooduitgangen draaien naar buiten	
	1 nooduitgang was niet vrij van obstakels, bij het containerhok (vaak worden hier containers voor geplaatst)		Hier zijn gesloten afdelingen, de codes op deze deuren worden niet unlocked als het brandalarm gaat. Hiervoor moet het groene kastje				1 nooduitgan g draait naar binnen, deze is wel goedgekeur d door de brandweer		Onduidelijkheid over hoofdingang, dit is een elektrische deur. Onduidelijk of deze deur open gaat of dicht blijft bij een brandalarm.	

		ingeslagen worden			
	Verzorgingscentrum De Mantel	Woon- en Zorgcentrum Mariënperk	Verpleeghuis Mariahoeve	Kantoor, Willem de Bijelaan	Kantoor, Vinkenborghlaan
Brandveiligheid	gebouw is verdeeld in brandwerende compartimenten	gebouw is verdeeld in brandwerende compartiment en	gebouw is verdeeld in brandwerende compartimenten	gebouw is verdeeld in brandwerende compartimenten	gebouw is verdeeld in brandwerende compartimenten
Brand & Blusmiddelen	Er zijn voldoende blusmiddelen aanwezig	Er zijn voldoende blusmiddelen aanwezig	Er zijn voldoende blusmiddelen aanwezig	Er zijn voldoende blusmiddelen aanwezig	Er zijn voldoende blusmiddelen aanwezig
	alleen bhv-ers oefenen met blusmiddelen	alleen bhv-ers oefenen met blusmiddelen	alleen bhv-ers oefenen met blusmiddelen	alleen bhv-ers oefenen met blusmiddelen	alleen bhv-ers oefenen met blusmiddelen
	de blusmiddelen worden tijdig gecontroleerd	de blusmiddelen worden tijdig gecontroleerd	de blusmiddelen worden tijdig gecontroleerd	de blusmiddelen worden tijdig gecontroleerd	de blusmiddelen worden tijdig gecontroleerd

BIJLAGE 6: UITTREKSEL BOUWBESLUIT

Uittreksel uit het Bouwbesluit (versie 2003)

AFDELING 2.13. BEPERKING VAN UITBREIDING VAN BRAND

§ 2.13.1. Nieuwbouw

Artikel 2.103

1. Een te bouwen bouwwerk is zodanig dat de uitbreiding van brand voldoende wordt beperkt.
2. Voorzover voor een gebruiksfunctie in tabel 2.103 voorschriften zijn aangewezen, wordt voor die gebruiksfunctie aan de in het eerste lid gestelde eis voldaan door toepassing van die voorschriften.

Tabel 2.103

gebruiksfunctie	leden van toepassing						grenswaarden	
	ligging	omvang	wbdbo	zelfsluitende deur	verbouw	tijdelijke bouw	afmetingen	wbdbo
artikel	2.104	2.105	2.106	2.107	2.108	2.109	2.105	2.106
gezondheidszorgfunctie voor aan bed gebonden patiënten	1 2 3	1—4—678—11	1—5—7	*	-	*	1000	-
andere gezondheidszorgfunctie	1 2 3	1—4—678		*	-	*	1000	5

Artikel 2.104

1. Een besloten ruimte ligt in een brandcompartiment. Dit geldt niet voor een toiletruimte, een badruimte, een meterruimte en een opstelplaats voor een stooktoestel niet gelegen in een stookruimte als bedoeld in artikel 4.88, vierde en vijfde lid.
2. Onverminderd het eerste lid, liggen een technische ruimte met een gebruiksoppervlakte van meer dan 50 m², een ruimte voor de opslag van bij ministeriële regeling aangegeven brandbare, brandbevorderende of bij brand gevaar opleverende stoffen en een stookruimte als bedoeld in artikel 4.88, vierde en vijfde lid, in een brandcompartiment.
3. In afwijking van het eerste lid, ligt een ruimte waardoor een brand- en rookvrije vluchtroute voert, niet in een brandcompartiment.

Artikel 2.105

1. Een brandcompartiment strekt zich uit over niet meer dan een perceel.
4. Een brandcompartiment heeft een gebruiksoppervlakte die niet groter is dan de in tabel 2.103 aangegeven grenswaarde.
6. Een stookruimte als bedoeld in artikel 4.88, vierde lid, is een brandcompartiment.
7. Een technische ruimte met een gebruiksoppervlakte van meer dan 50 m² is een brandcompartiment.
8. Een ruimte voor de opslag van bij ministeriële regeling aangegeven brandbare, brandbevorderende of bij brand gevaar opleverende stoffen, is een brandcompartiment.
11. Een brandcompartiment heeft per bouwlaag een gebruiksoppervlakte die kleiner is dan

77% van de totale gebruiksoppervlakte van de brandcompartimenten op die bouwlaag.

Artikel 2.106

1. De volgens NEN 6068 bepaalde weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag van een brandcompartiment naar een besloten ruimte van een gebouw en een niet besloten veiligheidstrappenhuis is niet lager dan 60 minuten.
3. In afwijking van het eerste lid, kan worden volstaan met 30 minuten, indien:
 - a. het brandcompartiment en de besloten ruimte op hetzelfde perceel liggen, en
 - b. in een gebouw geen vloer van een verblijfsgebied hoger boven het meetniveau ligt dan de in tabel 2.103 aangegeven grenswaarde.Dit geldt niet voor de weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag naar een veiligheidstrappenhuis.
5. Bij het bepalen van de weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag van een brandcompartiment van de gebruiksfunctie naar een besloten ruimte van een gebouw op een aangrenzend perceel, wordt voor het gebouw op het aangrenzende perceel uitgegaan van een identiek doch spiegelsymmetrisch ten opzichte van de perceelsgrens gelegen gebouw. Deze spiegeling heeft plaats ten opzichte van het hart van de openbare weg, het openbaar water of het openbaar groen indien het perceel grenst aan die weg, dat water of dat groen.
7. Het derde geldt niet voor een brandcompartiment bestemd voor de opslag van bij ministeriële regeling aangegeven brandbare, brandbevorderende of bij brand gevaar opleverende stoffen.

Artikel 2.107

In een inwendige scheidingsconstructie van een brandcompartiment waarvoor een eis voor de weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag geldt, bevindt zich geen ander beweegbaar constructieonderdeel dan een zelfsluitende deur.

Artikel 2.109

Op het bouwen van een niet-permanent bouwwerk zijn de artikelen 2.104 en 2.105 van toepassing, waarbij voor de weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag telkens 30 minuten wordt aangehouden.

§ 2.13.2. Bestaande bouw

Artikel 2.110

1. Een bestaand bouwwerk is zodanig dat de uitbreiding van brand voldoende wordt beperkt.
2. Voorzover voor een gebruiksfunctie in tabel 2.110 voorschriften zijn aangewezen, wordt voor die gebruiksfunctie aan de in het eerste lid gestelde eis voldaan door toepassing van die

voorschriften.Tabel
2.110

gebruiksfunctie	leden van toepassing				grenswaarden
	ligging	omvang	wbdbo	zelfsluitende deur	afmetingen
artikel	2.111	2.112	2.113	2.107	2.105
gezondheidszorgfunctie voor aan bed gebonden patiënten	1 2 3	1—4567— 10	12	*	2000
andere gezondheidszorgfunctie	1 2 3	1—4567	12	*	2000

Artikel 2.111

1. Een besloten ruimte van een gebouw ligt in een brandcompartiment. Dit geldt niet voor een toiletruimte, een badruimte, een meterruimte en een opstelplaats voor een stooktoestel, niet gelegen in een stookruimte als bedoeld in artikel 4.92, derde en vierde lid.
2. Onverminderd het eerste lid, liggen een technische ruimte met een gebruiksoppervlakte van meer dan 100 m², een ruimte voor de opslag van bij ministeriële regeling aangegeven brandbare, brandbevorderende of bij brand gevaar opleverende stoffen en een stookruimte als bedoeld in artikel 4.92, derde en vierde lid, in een brandcompartiment.
3. In afwijking van het eerste lid, ligt een ruimte waardoor een brand -en rookvrije vluchtroute voert, niet in een brandcompartiment.

Artikel 2.112

1. Een brandcompartiment strekt zich uit over niet meer dan een perceel.
4. Een brandcompartiment heeft een gebruiksoppervlakte die niet groter is dan de in tabel 2.110 aangegeven grenswaarde.
5. Een stookruimte als bedoeld in artikel 4.92, vierde lid, is een brandcompartiment.
6. Een technische ruimte met een gebruiksoppervlakte van meer dan 100 m² is een brandcompartiment.
7. Een ruimte, die bestemd is voor de opslag van bij ministeriële regeling aangegeven brandbare, brandbevorderende of bij brand gevaar opleverende stoffen, is een brandcompartiment.
10. Een brandcompartiment heeft per bouwlaag een gebruiksoppervlakte die kleiner is dan 77% van de totale gebruiksoppervlakte van de gebruiksfunctie op die bouwlaag.

Artikel 2.113

1. De volgens NEN 6068 bepaalde weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag van een brandcompartiment naar een besloten ruimte van een gebouw, is niet lager dan 20 minuten.
2. Bij het bepalen van de weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag van een brandcompartiment van de gebruiksfunctie naar een besloten ruimte van een gebouw op een ander perceel, wordt voor het gebouw op het aangrenzende perceel uitgegaan van een identiek doch spiegelsymmetrisch ten opzichte van de perceelsgrens gelegen gebouw. Deze spiegeling heeft plaats ten opzichte van het hart van de openbare weg, het openbaar water of het openbaar groen indien het perceel grenst aan die weg, dat water of dat groen.

Artikel 2.114

In een inwendige scheidingsconstructie van een brandcompartiment waarvoor een eis voor de weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag geldt, bevindt zich geen ander beweegbaar constructieonderdeel dan een zelfsluitende deur.

AFDELING 2.14. VERDERE BEPERKING VAN UITBREIDING VAN BRAND

§ 2.14.1. Nieuwbouw

Artikel 2.115

1. Een te bouwen bouwwerk is zodanig dat uitbreiding van brand in verdergaande mate wordt beperkt dan bepaald in paragraaf 2.13.1.
2. Voorzover voor een gebruiksfunctie in tabel 2.115 voorschriften zijn aangewezen, wordt voor die gebruiksfunctie aan de in het eerste lid gestelde eis voldaan door toepassing van die voorschriften.

Tabel 2.115

gebruiksfunctie	leden van toepassing				grens-waarden
	ligging	omvang	wdbbo	zelfsluitende deur	wdbbo
artikel	2.116	2.117	2.118	2.119	2.118
gezondheidszorgfunctie voor aan bed gebonden patiënten	— 3 4	1 2 — — 6	1 — — 5	*	30

Artikel 2.116

3. Een verblijfsruimte ligt in een sub-brandcompartiment.
4. Een sub-brandcompartiment ligt in een brandcompartiment

Artikel 2.117

1. Een sub-brandcompartiment strekt zich uit over niet meer dan een brandcompartiment.
2. Een sub-brandcompartiment als bedoeld in artikel 2.116, eerste lid, omvat uitsluitend niet gemeenschappelijke ruimten van niet meer dan een gebruiksfunctie.
6. Een sub brandcompartiment waarin een verblijfsruimte ligt, omvat uitsluitend een of meer met elkaar in verbinding staande ruimten met een totale gebruiksoppervlakte van:
 - a. niet meer dan 50 m², indien die verblijfsruimte niet permanent wordt bewaakt, of
 - b. niet meer dan 500 m², indien die verblijfsruimte permanent wordt bewaakt.

Artikel 2.118

1. De volgens NEN 6068 bepaalde weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag van een sub-brandcompartiment naar een besloten ruimte van een gebouw is niet lager dan de in tabel 2.115 aangegeven grenswaarde.
2. In afwijking van het eerste lid, is de volgens NEN 6068 bepaalde weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag van een subbrand-compartiment naar een ruimte als bedoeld in het eerste lid, die in dezelfde woonfunctie ligt, niet lager dan 30 minuten.
3. In afwijking van het eerste lid, kan worden volstaan met 30 minuten, indien:
 - a. de volgens NEN 6090 bepaalde permanente vuurbelasting van het subbrandcompartiment niet groter is dan 500 MJ/m² en
 - b. in het gebouw geen vloer van een verblijfsgebied hoger ligt dan 7 m boven het meetniveau.
4. In afwijking van het eerste lid, kan tussen een subbrand-compartiment en een besloten ruimte waardoor een rookvrije vluchtroute loopt zijn volstaan met 30 minuten.
5. Indien zich tussen een subbrandcompartiment en een aangrenzende ruimte die toegang

geeft tot dat subbrandcompartiment, een deur bevindt, blijft bij het bepalen van de weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag buiten beschouwing een oppervlak gelegen onder die deur, dat niet groter is dan 0,02 m² en waarvan de hoogte, gemeten vanaf de vloer, niet groter is dan 0,05 m.

Artikel 2.119

In een inwendige scheidingsconstructie van een subbrandcompartiment waarvoor een eis voor de weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag geldt, bevindt zich geen ander beweegbaar constructieonderdeel dan een zelfsluitende deur.

§ 2.14.2. Bestaande bouw

Artikel 2.120

1. Een bestaand bouwwerk is zodanig dat uitbreiding van brand in verdergaande mate wordt beperkt dan bepaald in paragraaf 2.13.2 2. Voorzover voor een gebruiksfunctie in tabel 2.120 voorschriften zijn aangewezen, wordt voor die gebruiksfunctie aan de in het eerste lid gestelde eis voldaan door toepassing van die voorschriften.

Tabel 2.120

gebruiksfunctie	leden van toepassing			
	ligging	omvang	wbdbo	zelfsluitende deur
artikel	2.121	2.122	2.123	2.124
gezondheidszorgfunctie voor aan bed gebonden patiënten	1 2	1 2 – 5	1 2	*

Artikel 2.121

1. Een niet-gemeenschappelijke verblijfsruimte ligt in een subbrand-compartiment.
2. Een subbrandcompartiment ligt in een brandcompartiment.

Artikel 2.122

1. Een subbrandcompartiment strekt zich uit over niet meer dan een brandcompartiment.
2. Een subbrandcompartiment als bedoeld in artikel 2.121, omvat uitsluitend niet gemeenschappelijke ruimten van een gebruiksfunctie.
5. Een subbrandcompartiment waarin een verblijfsruimte ligt, omvat uitsluitend een of meer met elkaar in verbinding staande ruimten met een totale gebruiksoppervlakte van:
 - a. niet meer dan 100 m², indien die verblijfsruimte niet permanent wordt bewaakt, of
 - b. niet meer dan 1000 m², indien die verblijfsruimte permanent wordt bewaakt.

Artikel 2.123

1. De volgens NEN 6068 bepaalde weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag van een sub-brandcompartiment naar een besloten ruimte van een gebouw is niet lager dan 20 minuten.
2. Indien zich tussen een subbrandcompartiment en een aangrenzende besloten ruimte die toegang geeft tot dat subbrandcompartiment een deur bevindt, blijft bij het bepalen van de weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag het oppervlak gelegen onder die deur buiten beschouwing, indien dat oppervlak niet groter is dan 0,02 m², en de hoogte van dat oppervlak, gemeten vanaf de vloer, niet groter is dan 0,05 m.

Artikel 2.124

In een inwendige scheidingsconstructie van een subbrandcompartiment waarvoor een eis voor de weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag geldt, bevindt zich geen ander beweegbaar constructieonderdeel dan een zelfsluitende deur.

BIJLAGE 7: Beschrijving NEN-Normen

Ontruimingsplannen - NTA 8112-serie

Voor de ontruiming van uw gebouwen bij calamiteiten bent u verplicht preventief een ontruimingsplan op te stellen. Om de toetsing door de brandweer en de arbeidsinspectie (bedrijfshulpverlening) soepel te laten verlopen is het handig een basis te hebben voor het opstellen van uw ontruimingsplan.

Het ontruimingsplan is van toepassing om gebruiksvergunningen te krijgen van de lokale overheid. De in de leidraad gestelde voorwaarden vormen de basis voor het maken van een ontruimingsplan. In de toelichting is de context van het ontruimingsplan omschreven voor de risico-inventarisatie en -evaluatie. Immers, als u een gebouw beheert of eigenaar daarvan bent, zult u vanuit het oogpunt van verstandig risicobeheer een inventarisatie moeten maken van de in het gebouw aanwezige risico's.

Hiervoor is de serie NTA 8112 'Leidraad voor een ontruimingsplan' samengesteld. In alle delen van de serie NTA 8112 is een voorbeeld voor een ontruimingsplan opgenomen.

Wettelijk kader:

Een ontruimingsplan van gebouwen moet worden opgesteld in het kader van de (Model)bouwverordening art. 6.1.1, en in het kader van de Arbowet, art. 15, en Arbobesluit, art. 2.17. Volgens de (Model)bouwverordening art. 6.1.1 of plaatselijk vastgesteld is een gebruiksvergunning van Burgemeester en Wethouders verplicht voor bouwwerken waarin:

- a) meer dan vijftig personen tegelijk aanwezig zullen zijn, anders dan in een een- of meergezinshuis;
- b) bedrijfsmatig de in de Regeling Bouwbesluit Materialen (Staatscourant 138:1998) bedoelde stoffen zullen worden opgeslagen;
- c) aan meer dan tien personen bedrijfsmatig of in het kader van verzorging nachtverblijf zal worden verschaft;
- d) aan meer dan tien kinderen jonger dan twaalf jaar, of aan meer dan tien lichamelijk en/of geestelijk gehandicapten dagverblijf zal worden verschaft.

Ook de Arbowet stelt eisen aan de ontruiming van een gebouw. De ontruiming behoort tot van de taken van de bedrijfshulpverlening. Daarvoor is een apart normontwerp verschenen: NEN 4000.

Reeds verschenen:

NTA 8112-1: Leidraad voor een ontruimingsplan - Deel 1: Kantoorgebouwen
NTA 8112-2: Leidraad voor een ontruimingsplan - Deel 2: Onderwijsgebouwen
NTA 8112-3: Leidraad voor een ontruimingsplan - Deel 3: Kinderopvanggebouwen
NTA 8112-4: Leidraad voor een ontruimingsplan - Deel 4: Gebouwen met een publieksfunctie
NTA 8112-5: Leidraad voor een ontruimingsplan - Deel 5: Gebouwen met logiesfunctie
NTA 8112-6: Leidraad voor een ontruimingsplan - Deel 6: Gezondheidsgebouwen

Nog in ontwikkeling:

NTA 8112-7: Leidraad voor een ontruimingsplan - Deel 7: Industriegebouwen
NTA 8112-8: Leidraad voor een ontruimingsplan - Deel 8: Cellen en cellingebouwen
NTA 8112-9: Leidraad voor een ontruimingsplan - Deel 9: Ontruimingshandleiding en ontruimingskaart voor niet vergunningplichtige gebouwen

NEN 2559

Medio 2001 is de nieuwe onderhoudsnorm NeN 2559 voor het onderhoud aan draagbare blustoestellen van kracht gegaan. De consequenties van deze nieuwe onderhoudsvorm worden hieronder uitvoerig beschreven.

Het onderhoud wordt in 4 niveaus onderscheiden:

1. **Regelmatige controle door de gebruiker:**

De eigenaar/gebruiker dient alle brandblustoestellen regelmatig te inspecteren op zichtbare kenmerken zoals aanwezigheid, toegankelijkheid, gebruiksklaar, onbeschadigd, juiste gebruiksaanwijzing.

2. **Jaarlijks onderhoud door een deskundig persoon:**

Het blustoestel dient jaarlijks te worden gecontroleerd door een REOB*-gediplomeerde monteur van een door het NCP gecertificeerd REOB*-bedrijf.

3. **Vijfjaarlijks uitgebreid onderhoud door een deskundig persoon:**

Een keer in de vijf jaar wordt het blustoestel onderworpen aan een uitgebreide controle en wordt waar nodig, de vulling vernieuwd.

4. **Revisie na 10 jaar door een deskundig persoon:**

Na 10 jaar wordt het blustoestel volledig gedemonteerd en dient er een drukproef op de cilinder te worden uitgevoerd. Eventueel dienen, waar noodzakelijk, onderdelen waar nodig te worden vervangen en de vulling dient te worden vervangen.

De levensduur van brandblussers wordt gesteld op maximaal 20 jaar. Daarna moeten deze blussers buiten gebruik worden gesteld.

* Het gaat om de werkzaamheden in het kader van de **REOB-regeling**.

REOB staat voor Regeling voor Erkenning van Onderhoudsbedrijven kleine Blusmiddelen. Deze regeling is in 1988 door de branche zelf opgezet. Het doel van de regeling is om de kwaliteit van het onderhoud aan kleine blusmiddelen op een hoog niveau te houden. Om de kwaliteit van het uitgevoerde onderhoud te beoordelen zijn er werkplaats- en beoordelingsinspecties opgezet. Vanaf 1997 zijn de REOB erkende bedrijven vertegenwoordigd via de VEBON**.

**** VEBON**

Vereniging van Beveiligings Ondernemingen in Nederland (Sectie “kleine blusmiddelen”)

Werkgebied—Beveiliging tegen brand (en inbraak)

Europese organisatie—EURALARM en EUROFEU.

Deelneming in overlegstructuren—CEN/Cenelec, Halonenbank, NNI, Overheidsinstellingen, Scheepvaartinspectie.

NeN-EN 671-3

De vroegere REOB* richtlijnen voor het onderhoud van brandslanghaspels zijn vervangen door de officiële Europese norm EN 671-3, gedateerd februari 2000. (ref. no. EN 671-3:2000/ICS 13:220.10)

Door het publiceren hiervan heeft deze norm ook in Nederland de officiële status van nationale norm verkregen, NeN-EN 671-3; een vertaling in het Nederlands is gemaakt door NEN, het Nederlands Normalisatie-instituut te Delft.

Enige belangrijke aspecten zullen wij voor U hieronder citeren:

Bij het bestrijden van een brand zijn goed werkende brandslanghaspels zeer doelmatige hulpmiddelen met een direct beschikbare continue toevoer van bluswater.

Zij zijn vooral bedoeld om een brand in een vroeg stadium te onderdrukken en kunnen ook door niet geoefende personen effectief worden bediend.

Brandslanghaspels hebben een lange levensduur, maar gerealiseerd moet worden dat de bedrijfszekerheid en inzetbaarheid ervan voor een belangrijk deel afhangt van de mate van het onderhoud en de deskundigheid waarmee dit onderhoud wordt uitgevoerd.

De norm NeN-EN 671-3 geeft, in aansluiting op de norm NeN-EN 671-1 voor de fabricage van brandslanghaspels, aanbevelingen voor de inspecties en het onderhoud van brandslanghaspels waardoor de werking ervan in overeenstemming blijft met het doel waarvoor zij zijn geleverd, een eerste interventiemiddel bij het blussen van een beginnende brand totdat er krachtiger blusacties door de brandweer worden ingezet.

Deze norm is van toepassing op brandslanghaspels in alle soorten bouwwerken, ongeacht de bestemming ervan.

Voor de toepassing van deze norm gelden ondermeer de volgende definities:

- * **Brandslanghaspel met automatische afsluiter**; een vaste brandbestrijdingsvoorziening, bestaande uit een haspel met een centrale watertoevoer, een automatische afsluiter (die de watertoevoer automatisch opent of afsluit) in het watertoevoerend binnenwerk van de haspel gesitueerd, een vormvaste slang, een straalpijp en indien van toepassing, een slanggeleider.
- * **Handbediende brandslanghaspel**; een vaste brandbestrijdingsvoorziening, bestaande uit een haspel met centrale watertoevoer, een handbediende hoofdafsluiter in de directe nabijheid van de haspel, een vormvaste slang, een straalpijp en desgewenst een slanggeleider.
- * **Zwenkbare brandslanghaspel**; een brandslanghaspel die draaibaar is in meer dan één vlak, en die met één van de volgende voorzieningen aan een bouwkundige constructie is bevestigd:
 - Zwenkarm;
 - Zwenkbare watertoevoerleiding;
 - Zwenkbare deur.
- * **Handbediende hoofdafsluiter**; een apart gesitueerde afsluiter die in de nabijheid van de brandslanghaspel of in het waterleidingsysteem is geïnstalleerd, en die is bedoeld om handmatig de watertoevoer naar de brandslanghaspel vrij te geven of te onderbreken.
- * **Vormvaste slang**; brandslanghaspel met een ronde doorsnede die, ongeacht of er wel of geen water door de slang wordt geperst, behouden blijft.
- * **Straalpijp**; onderdeel dat aan het uiteinde van de brandslanghaspel is bevestigd, waarmee de waterstraal gericht gespoten kan worden en waarmee de waterafgifte wordt geregeld.
- * **Deskundig persoon**; een persoon met de nodige opleiding en ervaring, die over de benodigde gereedschappen, beproevingsapparatuur, informatie en handleidingen beschikt en kennis heeft van speciale procedures die door de producent worden aanbevolen, waardoor die persoon in staat is om alle in deze norm aangegeven onderhoudsprocedures goed uit te voeren.
- * **Verantwoordelijke persoon/gebruiker**; de persoon of personen, die verantwoordelijk is/zijn voor het uitvoeren van routinecontroles van de vaste brandblusinstallaties en – voorzieningen in een gebouw, en die erop toeziet/toezien dat het vereiste onderhoud daaraan wordt uitgevoerd.
- * **Onderhoud/inspectie**; combinatie van alle technische en administratieve handelingen, met inbegrip van beheer en keuringsactiviteiten, die bedoeld is om een product in de staat te houden of opnieuw in de toestand te brengen, waarin het kan functioneren zoals daarvan wordt verwacht.
- * **Leverancier**; een persoon of organisatie die verantwoordelijk is voor een product, de ontwikkeling ervan of de dienstverlening eromheen en die in staat is om een

kwaliteitsgarantie op het geleverde product af te geven. Deze definitie mag ook van toepassing worden verklaard voor producenten, (groot)handelaren, importeurs, installateurs en onderhoudsorganisaties.

BIJLAGE 8: GEBRUIKSEISEN BOUWWERKEN (artikel 9)

GEBRUIKSEISEN VOOR BOUWWERKEN

Bijlage behorende bij artikel 6.2.1, eerste lid

Algemene toelichtingen

Deze gebruikseisen gelden voor alle bouwwerken met inbegrip van woonfuncties en woonwagens. De eisen worden gesteld met als doel een brandveilige situatie te realiseren. De voorschriften hebben een gebruikscomponent en een beheercomponent. Onder de gebruikscomponent vallen de voorschriften die gericht zijn op het brandveilig gebruik. Deze voorschriften hebben als doel risico's te beperken. Het risico op een brandgevaarlijke situatie kan beperkt worden door preventieve maatregelen (veilig omgaan met mogelijk gevaarlijke situaties) en het inperken van mogelijke gevolgen. Onder de beheercomponent vallen de voorschriften die gericht zijn op het instandhouden van het voorgeschreven niveau van gebruiksveiligheid en brandveiligheid.

Artikel 1. Vrijhouden van terreingedeelten

1. De bij het bouwwerk behorende brandkranen en andere bluswaterwinplaatsen moeten voldoende worden vrijgehouden, en wel zodanig dat hiervan onbelemmerd gebruik kan worden gemaakt.
2. De verbindingsweg, bedoeld in de artikelen 2.5.3, eerste en tweede lid, en 5.1.2, eerste en tweede lid, en de bijbehorende opstelplaatsen voor brandweervoertuigen moeten over de volle hoogte en ter breedte van de verharding worden vrijgehouden. Hekwerken die deze verbindingswegen en opstelplaatsen afsluiten, moeten snel en gemakkelijk kunnen worden geopend.

Toelichting bij artikel 1

Lid 1

De term "voldoende vrij" kan worden geïnterpreteerd aan de hand van de publicatie "Handleiding Bluswatervoorziening en bereikbaarheid" of de publicatie "Brandbeveiligingsinstallaties" uitgave Nederlandse Vereniging voor Brandweezorg en Rampenbestrijding (NVBR), Postbus 7010, 6801 HA ARNHEM, telefoon (026) 355 24 55, www.nvbr.nl.

Lid 2

Het snel kunnen openen betekent dat de vertraging als gevolg van het moeten openen van het hekwerk maximaal 30 seconden bedraagt.

Artikel 2. Elektrische installaties en toestellen

1. Het is verboden een verlichtingsinstallatie of een verlichtingstoestel te gebruiken, indien dat gebruik door de eigenschappen van die installatie of dat toestel gevaar oplevert voor het ontstaan van brand.
2. Het is verboden een verlichtingsinstallatie of een verlichtingstoestel op zodanige wijze te gebruiken, dat het gebruik door de wijze waarop die installatie of dat toestel is opgesteld of aangebracht, gevaar oplevert voor het ontstaan van brand.
3. De bij of krachtens enig wettelijk voorschrift vereiste noodverlichtingsinstallatie wordt ten minste eenmaal per jaar door een ter zake kundige gecontroleerd op de goede werking. Het nodige onderhoud wordt verricht.

Toelichting bij artikel 2

Lid 1

Geacht wordt te zijn voldaan aan de eisen indien de eigenschappen van de verlichtingsinstallatie in overeenstemming zijn met het bepaalde in de Regeling Bouwbesluit 2003, zoals laatstelijk herzien.

Lid 2

Het is niet toegestaan een verlichtingsinstallatie of een verlichtingstoestel aan te brengen in de omgeving van brandgevaarlijke materialen. De stoffering en versiering moet vrijgehouden worden van spots en andere warm wordende apparatuur, waarvan de oppervlaktetemperatuur meer dan 90° C bedraagt (zie ook Bijlage 4, artikel 2).

Lid 3

Er wordt geacht te zijn voldaan aan de eis wanneer de inspectie en het onderhoud is verricht volgens de publicatie 79 "Inspectie en onderhoud van noodverlichtingsinstallaties" van ISSO/NFVN/Uneto-VNI, juni 2004. De resultaten van de inspectie en onderhoud dienen opgenomen te worden in het logboek. De publicatie is verkrijgbaar bij Instituut voor Studie en Stimulering van onderzoek op het gebied van gebouwinstallaties (ISSO), Postbus 1819, 3000 BV Rotterdam, telefoon (010) 206 59 69, www.issso.nl.

Artikel 3. Installaties voor verwarming en kookdoeleinden

1. In de stookruimte mogen geen brandbare goederen worden opgeslagen/opgesteld. Stooktoestellen die buiten een stookruimte zijn opgesteld, dienen vrij te worden gehouden van brandbare goederen.
2. Een opening ten behoeve van de toevoer van verbrandingslucht, op grond van enige regeling geëist, wordt niet afgesloten.
3. Het is verboden een verwarmingsinstallatie of verwarmingstoestel te gebruiken, indien dat gebruik door de eigenschappen van die installatie of dat toestel zelf gevaar oplevert voor het ontstaan van brand.
Het bedoelde gevaar als gevolg van de eigenschappen wordt niet geacht aanwezig te zijn bij het gebruik van:
 - centraleverwarmingsinstallaties die voldoen aan de veiligheidseisen voor centraleverwarmingsinstallaties, opgenomen in de NEN 3028, uitgave 2004;
 - centraleverwarmingsinstallaties voor het stoken van gas dat wordt gedistribueerd door middel van pijpleidingen welke installaties bovendien voldoen aan de gasinstallatievoorschriften, opgenomen in de NEN 1078, uitgave 1999;
 - niet op de centrale distributienetten aangesloten installaties voor het stoken met vloeibaar gas die voldoen aan de eisen in de NEN 1078, uitgave 1999.
4. Het is verboden een verwarmingsinstallatie of verwarmingstoestel te gebruiken, indien dat gebruik door de wijze waarop die installatie of dat toestel is opgesteld of aangebracht gevaar oplevert voor het ontstaan van brand.
5. Het is verboden een verwarmingstoestel dat bedoeld is te functioneren met een rookgasafvoer te gebruiken zonder een doeltreffende voorziening voor de afvoer van rook.

Toelichting bij artikel 3

Lid 1

Met brandbare goederen wordt bedoeld goederen die zijn opgenomen in de Regeling Bouwbesluit 2003. In de stookruimte mogen dergelijke goederen niet worden opgeslagen of opgesteld.

De straling rondom een stooktoestel buiten een stookruimte mag geen pyrofore verbranding veroorzaken. Dit betekent dat het gebied rondom het stooktoestel waar een temperatuur van 90 graden Celsius kan optreden, moet worden vrijgehouden van brandbare materialen. Dit artikel ligt in de lijn van artikel 6.4.1 waarin onder andere wordt gesteld dat het verboden is brand en/of brandgevaar te veroorzaken.

Lid 2

Wanneer de toevoer van een gesloten verbrandingstoestel wordt dichtgezet, zal het verbrandingstoestel op den duur niet meer functioneren. Wanneer de toevoer van een open verbrandingstoestel wordt dichtgezet, zal er in het verbrandingstoestel een tekort aan zuurstof ontstaan. Als gevolg hiervan zal er een onvolledige verbranding plaatsvinden. Bij een onvolledige verbranding komt het zeer giftige koolmonoxide vrij. De koolmonoxide zal naar binnen stromen en vormt hiermee een gevaar voor mensen.

Werkzaamheden, waaronder die voor onderhoud, herstel en sloop, dienen zodanig te worden uitgevoerd dat de goede werking van de luchttoevoer daardoor niet wordt verstoord.

Lid 3

De genoemde normbladen bevatten eisen die mede verband houden met de brandveiligheid.

Lid 4

Een installatie voor verwarming en koeldoeleinden in de omgeving van brandgevaarlijke materialen is niet toegestaan. Er dienen zodanige maatregelen getroffen te worden, bijvoorbeeld door het verplaatsen van de verwarmingsinstallatie of het aanbrengen van een isolerende laag, dat de brandbare materialen niet hun eigen ontbrandingstemperatuur zullen bereiken. Wanneer de temperatuur van de materialen nabij een rookafvoerkanaal hoger kan worden dan 90° C dienen deze materialen onbrandbaar te zijn volgens de NEN 6064, uitgave 1991 en de NEN 6064/2, uitgave 2001 "Bepaling van de onbrandbaarheid van bouwmaterialen".

Lid 5

De voorzieningen die op grond van enig voorschrift uit het Bouwbesluit zijn vereist, dienen te voldoen aan de aansluitvoorwaarden.

Artikel 4. Voorzieningen voor de afvoer van rookgassen

1. Het is verboden een voorziening voor afvoer van rook te gebruiken dat niet doeltreffend is gereinigd.
2. Het is verboden een voorziening voor afvoer van rook uit te branden.
3. Het is verboden een voorziening voor afvoer van rook te gebruiken, indien dit gebruik door de toestand waarin de voorziening voor afvoer van rook zich bevindt dreigend gevaar oplevert voor de veiligheid van personen.
4. Het is verboden een voorziening voor afvoer van rook waarin brand heeft gewoed te gebruiken voordat het is gereinigd en zonodig hersteld.

Toelichting bij artikel 4

Lid 1

Met een doeltreffende reiniging wordt in geval van vaste en vloeibare brandstoffen bedoeld dat een voorziening voor de afvoer van rook afhankelijk van het gebruik gemiddeld eenmaal per jaar wordt gereinigd.

Voor een afvoerkanaal voor gasvormige brandstoffen is eenmaal per jaar een controle en indien noodzakelijk een reiniging noodzakelijk.

Lid 2

Het is niet toegestaan de omgeving overlast te bezorgen door een voorziening voor de afvoer van rook uit te branden. Daarnaast is er een aanzienlijk risico op het ontstaan van beschadigingen aan de voorziening voor de afvoer van rook als gevolg van het uitbranden.

Lid 3

Het is niet toegestaan een voorziening voor de afvoer van rook te gebruiken, die niet deugdelijk is geconstrueerd, of die scheurvorming vertoont. De omgeving van een dergelijke voorziening voor de afvoer van rook mag geen gevaar lopen.

Lid 4

Het is niet toegestaan een voorziening voor de afvoer van rook te gebruiken die niet is gereinigd en zonodig hersteld nadat er een brand heeft gewoed. De voorziening voor de afvoer van rook kan dan namelijk scheurvorming vertonen en daarmee loopt de omgeving gevaar.

Artikel 5. Verbod voor roken en open vuur

1. Het is verboden te roken of vuur te hebben
 - in een ruimte bestemd voor de opslag van een of meer der stoffen genoemd in de Regeling Bouwbesluit 2003;
 - bij het verrichten van werkzaamheden die het uitstromen van brandbare vloeistoffen en/of gassen kunnen veroorzaken;
 - bij het vullen van een brandstofreservoir met een brandbare vloeistof of een brandbaar gas.
2. Niemand mag roken of vuur bij zich hebben op plaatsen waar een zodanig verbod, ter voldoening aan hetgeen bij of krachtens wettelijk voorschrift is gesteld, op een voor een ieder kenbare wijze is aangegeven.
3. Het rookverbod c.q. open vuur verbod wordt op opvallende plaatsen duidelijk zichtbaar aangegeven door middel van het opschrift "VERBODEN TE ROKEN" of "VERBODEN VOOR OPEN VUUR", dan wel door middel van een gestandaardiseerd symbool overeenkomstig het gestelde in de norm NEN 3011, uitgave 2004.

Toelichting bij artikel 5

Lid 1

Vanwege de aanwezigheid van brandgevaarlijke stoffen mag in een opslagruimte niet worden gerookt of open vuur aanwezig zijn. Niemand mag roken of vuur bij zich dragen op plaatsen waar een dergelijke verbod is afgekondigd. Er dient in de desbetreffende ruimte duidelijk en zichtbaar een bord met het opschrift "verboden te roken" aangebracht te worden.

Lid 2

Niemand mag roken of vuur bij zich dragen op plaatsen waar een dergelijk verbod is afgekondigd. Op de betreffende plaatsen dient duidelijk zichtbaar met pictogrammen aangeduid te zijn dat roken en het bij zich dragen van vuur verboden is. Het verbod kan zijn opgesteld in de Woningwet, de Wet milieubeheer, de Brandweerwet of de Arbeidsomstandighedenwet of de bij deze wetten behorende besluiten en maatregelen.

Lid 3

In het derde lid van artikel 5 wordt geregeld hoe aan de mensen kenbaar gemaakt moet worden dat er sprake is van een rookverbod.

Artikel 6. Blusleidingen en de bijbehorende pompinstallaties

1. Ten minste eenmaal per jaar moet door een ter zake kundige het nodige onderhoud worden verricht en een controle worden gehouden op de reinheid en goede werking van blusleidingen en de eventueel bijbehorende pompinstallaties.
2. Bij oplevering van de installatie en daarna eenmaal per vijf jaar wordt de droge blusleiding getest conform de NEN 1594, uitgave 1991 en de NEN 1594/A1, uitgave 1997.
3. De pompinstallatie voor de blusleiding moet ten minste eenmaal per maand worden gecontroleerd op een goede werking en zo nodig worden gerepareerd.
4. Ten minste eenmaal per jaar moet door een ter zake kundige het nodige onderhoud worden verricht en een controle worden gehouden op de goede werking van de blusleiding en de bijbehorende pompinstallatie.

Toelichting bij artikel 6

Lid 1

De blusleidingen en de bijbehorende pompinstallaties dienen eenmaal per jaar visueel geïnspecteerd te worden op gebreken door de gebouweigenaar. De resultaten van de inspectie dienen te worden vastgelegd in het logboek. Indien gebreken zijn geconstateerd, dienen deze verholpen te worden door een installateur.

Lid 2

De droge blusleiding dient eenmaal per vijf jaar gecontroleerd en zonodig gerepareerd te worden door een installateur. De droge blusleiding moet, na geheel met water te zijn gevuld, worden onderworpen aan een druk van 1600 kPa gemeten op de hoogte van het maaiveld. Deze druk moet zich zonder bijpompen gedurende vijf minuten handhaven. Boven de zeventig meter moet voor elke tien meter de druk met 100 kPa worden verhoogd.

De resultaten van deze test moeten, in de vorm van een testrapport, opgenomen worden in het logboek.

Lid 3

Het toepassingsgebied van de in artikel 6, tweede lid genoemde NEN 1594, uitgave 1991 en de NEN 1594/A1, uitgave 1997 "Droge blusleidingen in en aan gebouwen" beperkt zich tot gebouwen die niet hoger zijn dan zeventig meter. Dit houdt verband met de beschikbare opvoerdruk van een blusvoertuig van de brandweer die vanaf deze hoogte problematisch wordt. Bij gebouwen hoger dan zeventig meter dient een zelfstandige pompinstallatie te worden geïnstalleerd.

De pompinstallatie dient minimaal eenmaal per vierentwintig uur gedurende vijf minuten proef te draaien. Dit dient automatisch te gebeuren. Bij brandmelding moet de testprocedure worden overbrugd. Het functioneren hiervan moet buiten de pompruimte, bijvoorbeeld in de portiersloge, receptie en/of een commandoruimte, optisch worden signaleerd. (Ontleend aan de publicatie "Brandbeveiligingsinstallaties" van de Nederlandse Vereniging voor Brandweezorg en Rampenbestrijding (NVBR) Postbus 7010, 6801 HA Arnhem, telefoon (026) 355 24 55, www.nvbr.nl). Ten minste eenmaal per maand dienen de resultaten van het automatische proefdraaien vastgelegd te worden in het logboek.

Lid 4

De installatie dient gecontroleerd te worden door een installateur die indien noodzakelijk herstelwerkzaamheden uitvoert. De resultaten van de inspectie dienen opgenomen te worden in het logboek.

Artikel 7. Brandweerlift

Ten minste eenmaal per jaar moet door een ter zake kundige het nodige onderhoud worden verricht en een controle worden gehouden op de reinheid, veiligheid en goede werking van brandweerliften.

Toelichting bij artikel 7

Wanneer een lift regelmatig wordt getest volgens het Warenwetbesluit Liften wordt niet volledig voldaan aan dit artikel. Bij een vervolgkeuring worden door het Liftinstituut de volgende zaken gecontroleerd:

- Oproep hoofdstopplaats;
- Alle overige oproepen vervallen;
- Alleen kooiopdrachten;
- Parkeren met geopende deuren;
- Fotocellen uitgeschakeld.

Een lift dient ook getest te worden op de volgende onderdelen:

- De schachtventilatie;
- De plaatsing van de schakelaar voor de liftvoeding in de laagspanningsruimte;
- De ligging van de voedingskabel naar de hoofdschakelaar van de lift in de machinekamer.

Een vervolgkeuring vindt de eerste keer plaats na uiterlijk twaalf maanden en vervolgens iedere keer na uiterlijk achttien maanden. De resultaten van de test dienen opgenomen te worden in het logboek. Indien nodig, dienen onmiddellijk herstelwerkzaamheden uitgevoerd te worden.

Het onderhoud van liften wordt geregeld in de NEN-EN 13015, uitgave 2001 "Onderhoud van liften en roltrappen - Regels voor onderhoudsinstructies".

Artikel 8. Brandmeldinstallatie

Met betrekking tot het gebruik van de bij of krachtens hoofdstuk 2 vereiste brandmeldinstallatie met verplichte doormelding naar de brandweer moet te allen tijde een geldig certificaat kunnen worden overgelegd, als bedoeld in de Regeling Brandmeldinstallaties 2002 van het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) in Den Haag, dan wel een certificaat waarvan een door burgemeester en wethouders erkende, ter zake kundige, onafhankelijke onderzoeksinstelling in een schriftelijke verklaring heeft aangetoond dat dit certificaat ten minste gelijkwaardig is aan een certificaat als bedoeld in de vorengenoemde Regeling Brandmeldinstallaties 2002.

Toelichting bij artikel 8

Deze eis is bedoeld om ongewenste en onechte meldingen op een adequate manier te voorkomen.

Om dit te bereiken is het onder andere noodzakelijk dat er een opgeleid beheerder brandmeldinstallatie beschikbaar is, zoals bedoeld in de NEN 2654-1, uitgave 2002 "Beheer, controle en onderhoud van brandbeveiligingsinstallaties". Het certificaat dient te worden opgenomen in het logboek.

Op grond van artikel 10.6 van de verordening zijn burgemeester en wethouders bevoegd om rekening te houden met de herziening en vervanging van de NEN-normen, voornormen, praktijkrichtlijnen of andere voorschriften waarnaar in de verordening of in de bijlage bij de verordening wordt verwezen, indien de bevoegde instantie de betrokken norm, voornorm, praktijkrichtlijn of het voorschrift heeft herzien of vervangen en die herziening of vervanging heeft gepubliceerd.

Artikel 9. Ontruimingsalarminstallatie

1. De ontruimingsalarminstallatie moet te allen tijde voor onmiddellijk gebruik beschikbaar zijn. Het beheer, de controle en het onderhoud van de ontruimingsalarminstallatie wordt geregeld

conform de NEN 2654-2, uitgave 2004.

2. De gebruiker van het bouwwerk waarin bij of krachtens enig wettelijk voorschrift een ontruimingsalarminstallatie is geëist, stelt een ontruimingsplan op ten behoeve van de in het bouwwerk aanwezige personen. Het ontruimingsplan wordt opgesteld volgens de relevante delen van de NTA 8112.

Toelichting bij artikel 9

Lid 1

Om in een calamiteit alle aanwezigen te kunnen alarmeren, stelt hoofdstuk 2 eisen aan de aanwezigheid van een ontruimingsalarminstallatie. Uiteraard moet de werking van een aanwezige ontruimingsalarminstallatie (ook wanneer deze niet geëist wordt in bedoeld hoofdstuk 2, maar wel in een gebouw aanwezig is) gegarandeerd zijn. Gebruikers van een gebouw moeten namelijk kunnen vertrouwen op de goede werking van de ontruimingsalarminstallatie.

Lid 2

Het ontruimingsplan wordt opgenomen in het logboek. Daarnaast worden de verslagen van de ontruimingsoefeningen bijgehouden in het logboek. Voor de opstelling van het ontruimingsplan wordt de aanbeveling voor het opstellen van ontruimingsplannen gevolgd. Deze NTA 8112 "Leidraad voor een ontruimingsplan" wordt uitgegeven door het Nederlands Normalisatie Instituut. Voor veel gebruiksfuncties is een apart deel beschikbaar.

De totale reeks ziet er als volgt uit. Op dit moment zijn nog niet alle delen beschikbaar. De actuele stand van zaken vindt u op www.nen.nl.

Deel 1: Kantoorgebouwen

Deel 2: Onderwijsgebouwen

Deel 3: Kinderopvanggebouwen

Deel 4: Gebouwen met een publieksfunctie

Deel 5: Logiesgebouwen

Deel 6: Gezondheidszorggebouwen

Deel 7: Industriegebouwen

Deel 8: Cellen en celgebouwen

Deel 9: Ontruimingshandleiding en ontruimingskaart voor niet-vergunnings-plichtige bouwwerken

Wanneer het door u benodigde deel nog niet beschikbaar is, kunt u gebruikmaken van de publicatie "Ontruimingsplannen en -oefeningen" van het Nederlands Instituut voor Bedrijfs hulpverlening. Deze publicatie is verkrijgbaar via het Nederlands Instituut voor Bedrijfs hulpverlening (NIBHV), Postbus 8714, 3009 AS Rotterdam. www.nibhv.nl.

De aanwezigheid van een ontruimingsplan wordt eveneens vereist op grond van artikel 6.1.1, tweede lid, MBV, artikel 9 van bijlage 3 MBV, artikel 15 Arbo-wet en afdeling 4 van het Arbobesluit.

Artikel 10. Automatische brandblusinstallatie

Met betrekking tot het gebruik van de automatische brandblusinstallatie moet te allen tijde een geldig certificaat kunnen worden overgelegd, dat door burgemeester en wethouders wordt aanvaard. Burgemeester en wethouders aanvaarden altijd een geldig certificaat indien dit certificaat afkomstig is van een certificeringinstelling die terzake is erkend door de Raad voor Accreditatie.

Toelichting bij artikel 10

Dit artikel heeft als doel dat de werking van een automatische brandblusinstallatie in een gebouw altijd gegarandeerd is. Een automatische brandblusinstallatie kan toegepast worden in een gebouw in het kader van "gelijkwaardigheid" of in het kader van "gelijkwaardige veiligheid".

We spreken over "gelijkwaardigheid" wanneer er sprake is van een situatie die past binnen het toepassingsgebied van het Bouwbesluit waarbij de eigenaar van het gebouw de automatische brandblusinstallatie toepast als alternatief voor bouwkundige brandwerende voorzieningen. We spreken over "gelijkwaardige veiligheid" wanneer er sprake is van een situatie die buiten het toepassingsgebied van het Bouwbesluit valt. Een voorbeeld hiervan is een gebouw dat hoger is dan zeventig meter.

Het Europese non-discriminatiebeginsel brengt bovendien met zich mee dat certificaten van instellingen uit andere lidstaten van de Europese Unie, alsmede Noorwegen, IJsland en Liechtenstein, eveneens moeten worden aanvaard, mits zulke certificaten gelijkwaardig zijn aan die welke door de gevestigde instituten in Nederland worden afgegeven.

De onderhavige eis in de bouwverordening geldt uitsluitend voor een certificaat(gedeelte) inzake het gebruik van de automatische brandblusinstallatie, dat wil zeggen een - niet verlopen - kwaliteitsverklaring betreffende de periodieke goedkeuring van de staat van onderhoud, het gebruiksgereed zijn en de goede werking.

Uiterlijk één maand na de aanleg van de installaties, en vervolgens iedere twaalf maanden daarna, worden de installaties geïnspecteerd door een EN 45004, type A, inspectie-instelling die geaccrediteerd is door de Stichting Raad voor Accreditatie. De inspectierapporten zijn binnen de inrichting aanwezig.

Burgemeester en wethouders kunnen beleid voeren op dit onderdeel en daarin bepalen van welke certificeringinstellingen die niet terzake erkend zijn door de Raad voor Accreditatie geldige certificaten worden aanvaard.

Een installatie is voorzien van een geldige kwaliteitsverklaring (certificaat) die is afgegeven door een certificatie-instelling die geaccrediteerd is door de Stichting Raad voor Accreditatie.

Artikel 11. Brandslanghaspels en de bijbehorende pompinstallatie

1. De pompinstallatie van een bij of krachtens enig wettelijk voorschrift aanwezige brandslanghaspel moet ten minste eenmaal per maand worden gecontroleerd op een goede werking en zo nodig worden gerepareerd.
2. Ten minste eenmaal per jaar moet door een ter zake kundige het nodige onderhoud worden verricht en een controle worden gehouden op de reinheid en goede werking van de brandslanghaspel en de daarbijbehorende pompinstallaties conform de NEN-EN 671-3, uitgave 2000.

Toelichting bij artikel 11

De resultaten van de controles dienen opgenomen te worden in het logboek.

De als Nederlandse norm aanvaarde Europese norm NEN-EN 671-3, uitgave 2000 "Vaste brandblusinstallaties - brandslangsystemen - deel 3: Onderhoud van brandslanghaspels met vormvaste slang en brandslanginstallaties met plat opgerolde slang" geeft eisen voor de inspectie en het onderhoud van brandslanghaspels en brandslangsystemen, waardoor de werking van het product in overeenstemming blijft met het doel waarvoor ze zijn geproduceerd, geleverd of geïnstalleerd. Brandslanghaspels en brandslangsystemen zijn bedoeld als eerste interventiemiddel bij het blussen van een brand totdat er krachtiger blusacties door de brandweer worden ingezet.

Artikel 12. Automatisch werkende deuren

1. Automatisch werkende deuren in een vluchtroute mogen de ontvluchting niet belemmeren.
2. Bij aanwezigheid van een sluisconstructie worden voorzieningen getroffen, zodat in geval van

brand de sluiswerking teniet wordt gedaan.

Toelichting bij artikel 12

Lid 1

Automatisch werkende deuren in een vluchtroute moeten bij het wegvallen van de netspanning automatisch opengaan of gemakkelijk met de hand kunnen worden geopend en vervolgens in geopende stand blijven staan. Op handmatig te openen schuifdeuren moet duidelijk kenbaar worden gemaakt hoe de deur moet worden geopend.

Dit artikel geldt niet voor automatisch werkende schuifdeuren waarvoor een brandwerendheidseis of een rookwerendheidseis geldt op grond van enig wettelijk voorschrift. De betreffende deuren moeten zelfsluitend zijn en handmatig geopend kunnen worden.

Lid 2

Bij aanwezigheid van een sluisconstructie dienen voorzieningen te zijn getroffen dat in geval van brand de sluiswerking teniet wordt gedaan.

De voorzieningen moeten voldoen aan het gestelde in de publicatie "Brandbeveiligingsinstallaties" van de Nederlandse Vereniging voor Brandweezorg en Rampenbestrijding (NVBR), Postbus 7010, 6801 HA Arnhem, telefoon (026) 355 24 55, www.nvbr.nl.

Voorbeelden van sluisconstructies die in dit artikellid bedoeld worden, zijn tochtsluizen en bewakingssluisen. Dit artikellid is niet van toepassing op rooksluizen zoals bedoeld in artikel 2.135 van het Bouwbesluit.

Artikel 12A. Deuren van overdruktrappenhuizen

De deuren die op de verdiepingen van gebouwen leiden naar een overdruktrappenhuis, als bedoeld in de NEN 6092, uitgave 1995, moeten op ooghoogte zijn voorzien van een herkenbaar opschrift waaruit blijkt dat het een overdruktrappenhuis is.

Toelichting bij artikel 12A

Wanneer een trappenhuis op overdruk staat, kunnen vluchtende mensen denken dat de toegang tot het trappenhuis op slot zit. De weerstand van een deur waarbij het trappenhuis op overdruk staat, is groter dan de weerstand van een normale deur. Een voorbeeld van een opschrift is "HARD DUWEN, trappenhuis kan op overdruk staan".

Artikel 13. Kwaliteit van vluchtrouteaanduiding

1. De vluchtrouteaanduiding, die bij of krachtens enig wettelijk voorschrift is vereist, dient altijd goed zichtbaar te zijn.
2. De vluchtrouteaanduiding die bij of krachtens enig wettelijk voorschrift is vereist, wordt ten minste eenmaal per jaar gecontroleerd en zo nodig gerepareerd.

Toelichting bij artikel 13

Lid 1

De vluchtrouteaanduiding dient te voldoen aan het gestelde in artikel 2.6.8 tot en met 2.6.10 van de Bouwverordening. Vluchtrouteaanduidingen moeten te allen tijde zichtbaar zijn. Hiermee wordt bedoeld dat er geen gordijnen voor de vluchtrouteaanduiding mogen hangen.

Voor de staat van vluchtrouteaanduidingen in bestaande bouwwerken en als grondslag voor een besluit op grond van artikel 13 Woningwet, dan wel het toepassen van bestuursdwang of het opleggen van een last onder dwangsom wordt het hiervoor bedoelde voorschrift in artikel 2.6.9, eerste lid van overeenkomstige toepassing verklaard in artikel 5.2.1 van de Bouwverordening.

Lid 2

De resultaten van de controle dienen opgenomen te worden in het logboek.

Artikel 14. Gasflessen

Vervallen.

Toelichting bij artikel 14

Vervallen.

Artikel 15. Rookbeheersingssystemen

Met betrekking tot het gebruik, het onderhoud en de controle van het bij of krachtens enig wettelijk voorschrift vereiste rookbeheersingssysteem moet te allen tijde een geldig certificaat kunnen worden overgelegd, dat is verleend door een door burgemeester en wethouders aanvaarde instelling.

Toelichting bij artikel 15

Er bestaan diverse rookbeheersingssystemen. Voorbeelden zijn: rook- en warmteafvoerinstallaties, overdrukinstallaties en stuwkrachtventilatie. Van het gebruik, het onderhoud en de controle van rookbeheersingssystemen moet te allen tijde een certificaat kunnen worden overlegd.

De rookbeheersingssystemen moeten voldoen aan het gestelde in de publicatie "Brandbeveiligingsinstallaties" van de Nederlandse Vereniging voor Brandweezorg en Rampenbestrijding (NVBR), Postbus 7010, 6801 HA Arnhem, telefoon (026) 355 24 55, www.nvbr.nl.

Artikel 16. Overdrukinstallatie

Vervallen.

Artikel 17. Onderhoud van rook- en brandscheidingen

1. Voorzieningen in doorvoeren door een wand waarvoor een rookwerendheidseis en/of brandwerendheidseis geldt, worden ten minste eenmaal per maand gecontroleerd op een goede werking en zo nodig gerepareerd.
2. Ten minste eenmaal per jaar wordt door een ter zake kundige het nodige onderhoud verricht en een controle gehouden op de goede werking van de voorzieningen in doorvoeren door een wand waarvoor een rookwerendheidseis en/of een brandwerendheidseis geldt.

Toelichting bij artikel 17

Alle voorzieningen in doorvoeren door een wand waarvoor een rookwerendheidseis en/of brandwerendheidseis geldt, worden ten minste eenmaal per maand gecontroleerd op een goede werking en zo nodig gerepareerd. Voorbeelden van de bedoelde voorzieningen zijn brandkleppen en brandmanchetten. Deze voorzieningen kunnen getroffen zijn in luchtbehandelingskanalen, maar ook kabelgoten, transportsystemen en buizenpost zijn voorbeelden van doorvoeren die door wanden kunnen lopen waarvoor een rookwerendheidseis en/of brandwerendheidseis geldt.

De resultaten van de controles dienen opgenomen te worden in het logboek.

Artikel 18. Brandweeringang

Vervallen.

Artikel 19. Logboek

1. De historie van de brandbeveiligingsvoorzieningen, de werkzaamheden en het onderhoud bij of krachtens enig voorschrift uit deze verordening inclusief bijlagen vereist, worden in een logboek vermeld.
2. Het logboek ligt in het bouwwerk ter inzage en wordt onmiddellijk aan de met toezicht belaste

personen getoond.

Toelichting bij artikel 19

Met de historie van de installatie wordt bedoeld: alle technisch relevante informatie voor een correcte aanleg van de installatie, de werkzaamheden die verricht zijn aan de installatie, de verslagen van de maandelijkse controles, de certificaten etc. Eveneens dienen de resultaten van de ontruimingsoefeningen in het logboek vastgelegd te worden.

Het logboek moet onmiddellijk beschikbaar zijn, zodat handhavers en toezichthouders het kunnen raadplegen.

Artikel 20. Werkzaamheden, niet behorend tot de normale bedrijfsuitoefening

Voordat er onderhouds-, herstellings-, wijzigings- of sloopwerkzaamheden worden uitgevoerd, waarbij stoffen als bedoeld in de Regeling bouwbesluit 2003, of gereedschappen worden gebruikt, in, op of aan een bouwwerk of installatie van een bouwwerk dat vanwege zijn kunstwaarde, wetenschappelijk of maatschappelijk belang bijzondere bescherming behoeft tegen brandgevaar, wordt dit door de rechthebbende van dat bouwwerk aan burgemeester en wethouders gemeld.

Toelichting bij artikel 20

Burgemeester en wethouders dienen op de hoogte te worden gesteld van werkzaamheden die worden verricht aan bijzondere gebouwen. Het betreft hier onderhouds-, herstellings-, wijzigings- of sloopwerkzaamheden waarbij stoffen als bedoeld in de Regeling Bouwbesluit 2003 of gereedschappen worden gebruikt. Bijzondere gebouwen zijn gebouwen die kunstwaarde hebben of van wetenschappelijk of maatschappelijk belang zijn. Per gemeente wordt bepaald voor welke gebouwen deze eis van toepassing is.

Artikel 21. Rookmelders in woningen

De op grond van artikel 2.146, lid 7, van het Bouwbesluit 2003 aanwezige rookmelders moeten adequaat functioneren volgens de NEN 2555, uitgave 2002.

Toelichting bij artikel 21

Met dit artikel wordt bedoeld dat de rookmelders in woningen die op grond van artikel 2.146, lid 7 van het Bouwbesluit vereist zijn, adequaat moeten functioneren volgens de NEN 2555, uitgave 2002, "Brandveiligheid van gebouwen - rookmelders voor woonfuncties". De op grond van enig ander wettelijk voorschrift noodzakelijke rookmelders vallen buiten dit artikel.

Rookmelders hebben een beperkte levensduur. De werking van de rookmelder dient te allen tijde gegarandeerd te zijn.

Artikel 22. Roltrap

Een teruglooppriimte van een roltrap wordt ter voorkoming van brand vrijgehouden van vuil en stof. Deze ruimte wordt daartoe overeenkomstig de NEN-EN 13015, uitgave 2001, ten minste eenmaal per kwartaal onderhouden en gereinigd.

Toelichting bij artikel 22

Wanneer de teruglooppriimte van een roltrap niet deugdelijk onderhouden en gereinigd is, bestaat er een verhoogd risico op het ontstaan van brand.

Artikel 23. Garantiecertificaat

Constructieonderdelen die uitsluitend met aanvullende behandelingen de benodigde prestaties kunnen garanderen, zijn voorzien van een geldig certificaat. Het certificaat wordt opgenomen in het logboek.

Toelichting bij artikel 23

Voorbeelden van constructieonderdelen die uitsluitend met aanvullende behandelingen de benodigde prestaties kunnen garanderen zijn:

- Rieten daken; na behandeling kan een rieten dak niet-brandgevaarlijk zijn.
- Stalen draagconstructies; na behandeling met een verfsysteem kan de draagconstructie brandwerend zijn.
- Houten gevelbekleding; na behandeling met een impregneermiddel kan de gevelbekleding voldoen aan de eisen die gelden ten aanzien van brandvoortplanting.

Aangezien de benodigde behandeling van de constructie veroudert, bestaat er een risico op een vermindering van de kwaliteit. Deze kwaliteit dient gegarandeerd te worden doordat een geldig certificaat beschikbaar is.

Er wordt vanuit gegaan dat de benodigde voorzieningen in beginsel goed zijn aangebracht en dat ze in stand worden gehouden.

Artikel 24. Opslag van goederen in rookvrije vluchtroutes

De opslag van goederen is niet toegestaan in:

- a. rookvrije vluchtroutes van slaapgebouwen (woonfunctie, logiesfunctie, celfunctie, gezondheidszorgfunctie);
- b. brand- en rookvrije vluchtroutes van uitslaapgebouwen (bijeenkomstfunctie, industriefunctie, kantoorfunctie, onderwijsfunctie, sportfunctie, winkelfunctie, overige gebruiksfunctie).

Toelichting bij artikel 24

In het Bouwbesluit worden eisen gesteld aan constructieonderdelen ten aanzien van de beperking van de ontwikkeling van brand en de beperking van het ontstaan van rook. Met deze eisen dient voorkomen te worden dat een beginnende brand zich snel uitbreidt langs het oppervlak van een bouwwerk. Tevens dient voorkomen te worden dat als gevolg van een hevige rookontwikkeling het zicht voor vluchtende mensen beperkt wordt.

In ruimten waardoor gevlucht wordt, stelt het Bouwbesluit over het algemeen hogere eisen aan het materiaalgedrag in relatie tot de ontwikkeling van brand en de beperking van het ontstaan van rook. In deze ruimten is de opslag van goederen daarom niet toegestaan. De opslag van bijvoorbeeld papier, stoelen, etc. heeft immers niet dezelfde kwaliteit als de bouwconstructies waarvoor die hogere eisen aan brandvoortplanting en rookdichtheid geldt.

De bedoelde vluchtroutes waarin opslag niet is toegestaan, zijn bijvoorbeeld gangen en trappenhuizen in gebouwen met woonfuncties, logiesfuncties en gezondheidszorgfuncties (slaapgebouwen) of de brand- en rookvrije vluchtroutes (meestal trappenhuizen) in gebouwen met een kantoorfunctie, onderwijsfunctie, bijeenkomstfunctie, winkelfunctie (niet-slaapgebouwen). Wanneer volgens het Bouwbesluit in de vluchtroute verhoogde eisen gelden aan de mate van brandvoortplanting en rookdichtheid (brandvoortplantingsklasse 3, 2 of 1 / T2 of T1 en/of rookdichtheid 5,4 of 2,2 m⁻¹) is de opslag van goederen in deze ruimten niet toegestaan.

Artikel 25. Bluswaterwinplaats op eigen terrein

De rechthebbende op een bouwwerk, ten behoeve waarvan een bluswaterwinplaats aanwezig is, is verplicht deze zodanig te onderhouden, dat daaruit te allen tijde over voldoende bluswater kan worden beschikt.

Toelichting bij artikel 25

Een bluswaterwinplaats op eigen terrein moet altijd beschikbaar zijn. De eigenaar van het bouwwerk ten behoeve waarvan de bluswaterwinplaats aanwezig is, moet ervoor zorgen dat de bluswaterwinplaats zodanig is onderhouden dat er altijd voldoende bluswater beschikbaar is. Het bedoelde onderhoud omvat ten minste een periodieke test op het leveren van voldoende capaciteit en een adequate bereikbaarheid. Deze test dient in de frequentie te worden uitgevoerd die gebruikelijk is voor de publieke brandkranen in de gemeente. Op verzoek van of namens burgemeester en wethouders dient van de test een bewijs (testrapport) te worden overlegd.

BIJLAGE 9: ARBEIDSOMSTANDIGHEDENWET

*Wet van 18 maart 1999, houdende bepalingen ter verbetering van de arbeidsomstandigheden
(Arbeidsomstandighedenwet 1998)*

Hoofdstuk 1. Definities en toepassingsgebied

Definities

Artikel 1

1. In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

a. werkgever:

1°. degene jegens wie een ander krachtens arbeidsovereenkomst of publiekrechtelijke aanstelling gehouden is tot het verrichten van arbeid, behalve indien die ander aan een derde ter beschikking wordt gesteld voor het verrichten van arbeid, welke die derde gewoonlijk doet verrichten;

2°. degene aan wie een ander ter beschikking wordt gesteld voor het verrichten van arbeid als bedoeld onder 1°;

b. werknemer: de ander, bedoeld onder a.

2. In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt mede verstaan onder:

a. werkgever:

1°. degene die zonder werkgever of werknemer in de zin van het eerste lid te zijn, een ander onder zijn gezag arbeid doet verrichten;

2°. degene die zonder werkgever of werknemer in de zin van het eerste lid te zijn, een ander niet onder zijn gezag arbeid in een woning doet verrichten, in bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen gevallen;

b. werknemer: de ander, bedoeld onder a, met uitzondering van degene die als vrijwilliger arbeid verricht.

3. In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

a. Onze Minister: Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid;

b. ondernemingsraad: de ondernemingsraad, bedoeld in de [Wet op de ondernemingsraden](#);

c. personeelsvertegenwoordiging: de personeelsvertegenwoordiging, bedoeld in de [Wet op de ondernemingsraden](#);

d. toezichthouder: de toezichthouder, bedoeld in de [Algemene wet bestuursrecht](#), en als zodanig aangewezen op grond van artikel 24;

e. psychosociale arbeidsbelasting: de factoren seksuele intimidatie, agressie en geweld, pesten en werkdruk in de arbeidssituatie die stress teweeg brengen;

f. stress: een toestand die als negatief ervaren lichamelijke, psychische of sociale gevolgen heeft;

g. arbeidsplaats: iedere plaats die in verband met het verrichten van arbeid wordt of pleegt te worden gebruikt;

h. arbeidsmiddelen: alle op de arbeidsplaats gebruikte machines, installaties, apparaten en gereedschappen;

i. arbeidsongeval: een aan een werknemer in verband met het verrichten van arbeid overkomen ongewilde, plotselinge gebeurtenis, die schade aan de gezondheid tot vrijwel onmiddellijk gevolg heeft gehad en heeft geleid tot ziekteverzuim, of de dood tot vrijwel onmiddellijk

gevolg heeft gehad;

- j. arbodienst: een dienst als bedoeld in [artikel 14a, tweede en derde lid](#);
- k. zelfstandige: degene die zonder werkgever of werknemer te zijn in de zin van het eerste of tweede lid arbeid verricht;
- l. vrijwilliger: de persoon, die niet bij wijze van beroep arbeid verricht voor een privaatrechtelijk of publiekrechtelijk lichaam dat niet is onderworpen aan de vennootschapsbelasting dan wel voor een sportorganisatie en die geen werknemer is in de zin van [artikel 2 van de Wet op de loonbelasting 1964](#), met uitzondering van de persoon die arbeid verricht:
 - a. ter voorbereiding op beroepsmatige arbeid;
 - b. in het kader van een taakstraf dan wel in het kader van het voldoen aan voorwaarden ter voorkoming van strafvervolgung als bedoeld in [artikel 74, tweede lid, onderdeel f](#), of [artikel 77f, eerste lid, onderdeel b, van het Wetboek van Strafrecht](#) dan wel in het kader van deelneming aan een project als bedoeld in [artikel 77e van het Wetboek van Strafrecht](#);
 - c. als bedoeld in [artikel 16, zesde lid, onderdeel c](#).

4. In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:
- a. beboetbaar feit: een handeling of een nalaten in strijd met deze wet of de daarop berustende bepalingen, terzake waarvan een boete kan worden opgelegd en welke handeling of nalaten in de [Wet op de economische delicten](#) niet als economisch delict is aangemerkt;
 - b. boete: de bestuurlijke sanctie die bestaat uit de onvoorwaardelijke verplichting tot het betalen van een bepaalde geldsom aan de Staat.
5. Waar in deze wet en de daarop berustende bepalingen de woorden «bedrijf» en «inrichting» worden gebruikt om een plaats aan te duiden, omvatten deze mede een andere plaats waar arbeid wordt verricht of pleegt te worden verricht.

Uitbreiding Toepassingsgebied

Artikel 2

Deze wet en de daarop berustende bepalingen zijn mede van toepassing op:

- a. arbeid verricht binnen de exclusieve economische zone;
- b. verrichtingen van leerlingen en studenten in onderwijsinrichtingen of gedeelten daarvan, open ruimten daaronder begrepen, die vergelijkbaar zijn met arbeid in de beroepspraktijk;
- c. arbeid die geheel of ten dele buiten Nederland wordt verricht door personen, werkzaam aan boord van zeeschepen die op grond van Nederlandse rechtsregels gerechtigd zijn de Nederlandse vlag te voeren;
- d. arbeid die voor een in Nederland gevestigde werkgever geheel of ten dele buiten Nederland wordt verricht door personen, werkzaam aan boord van luchtvaartuigen.

Hoofdstuk 2. Arbeidsomstandighedenbeleid

Arbobeleid

Artikel 3

1. De werkgever zorgt voor de veiligheid en de gezondheid van de werknemers inzake alle met de arbeid verbonden aspecten en voert daartoe een beleid dat is gericht op zo goed mogelijke arbeidsomstandigheden, waarbij hij, gelet op de stand van de wetenschap en professionele dienstverlening, het volgende in acht neemt:
 - a. tenzij dit redelijkerwijs niet kan worden gevergd organiseert de werkgever de arbeid zodanig dat daarvan geen nadelige invloed uitgaat op de veiligheid en de gezondheid van de werknemer;
 - b. tenzij dit redelijkerwijs niet kan worden gevergd worden de gevaren en risico's voor de veiligheid of de gezondheid van de werknemer zoveel mogelijk in eerste aanleg bij de bron daarvan voorkomen of beperkt; naar de mate waarin dergelijke gevaren en risico's niet bij de bron kunnen worden voorkomen of beperkt, worden daartoe andere doeltreffende maatregelen getroffen waarbij maatregelen gericht op collectieve bescherming voorrang hebben boven maatregelen gericht op individuele bescherming; slechts indien redelijkerwijs niet kan worden gevergd dat maatregelen worden getroffen die zijn gericht op individuele bescherming, worden doeltreffende en passende persoonlijke beschermingsmiddelen aan de werknemer ter beschikking gesteld;
 - c. de inrichting van de arbeidsplaatsen, de werkmethoden en de bij de arbeid gebruikte arbeidsmiddelen alsmede de arbeidsinhoud worden zoveel als redelijkerwijs kan worden gevergd aan de persoonlijke eigenschappen van werknemers aangepast;
 - d. monotone en tempogebonden arbeid wordt, zoveel als redelijkerwijs kan worden gevergd, vermeden dan wel, indien dat niet mogelijk is, beperkt;
 - e. doeltreffende maatregelen worden getroffen op het gebied van de eerste hulp bij ongevallen, de brandbestrijding en de evacuatie van werknemers en andere aanwezige personen, en doeltreffende verbindingen worden onderhouden met de desbetreffende externe hulpverleningsorganisaties;
 - f. elke werknemer moet bij ernstig en onmiddellijk gevaar voor zijn eigen veiligheid of die van anderen, rekening houdend met zijn technische kennis en middelen, de nodige passende maatregelen kunnen nemen om de gevolgen van een dergelijk gevaar te voorkomen, waarbij [artikel 29, eerste lid, derde zin](#), van overeenkomstige toepassing is.
2. De werkgever voert, binnen het algemeen arbeidsomstandighedenbeleid, een beleid gericht op voorkoming en indien dat niet mogelijk is beperking van psychosociale arbeidsbelasting.
3. Ter uitvoering van het eerste lid draagt de werkgever zorg voor een goede verdeling van bevoegdheden en verantwoordelijkheden tussen de bij de werkgever werkzame personen, waarbij hij rekening houdt met de bekwaamheden van de werknemers.
4. De werkgever toetst het arbeidsomstandighedenbeleid regelmatig aan de ervaringen die daarmee zijn opgedaan en past de maatregelen aan zo dikwijls als de daarmee opgedane ervaring daartoe aanleiding geeft.

Aspecten van arbobeleid

Artikel 4. Aanpassing arbeidsplaats werknemer met structurele functionele beperking

1. In aanvulling op [artikel 3, eerste lid, aanhef en onder c](#), past de werkgever, bedoeld in

artikel 1, onderdeel a, onder 1° uit hoofde van de uitoefening van zijn taak, bedoeld in artikel 7:658a van het Burgerlijk Wetboek en artikel 76e van de Ziektewet,

- a. de inrichting van de arbeidsplaats, de werkmethoden en de bij de arbeid gebruikte arbeidsmiddelen, alsmede de arbeidsinhoud aan zijn werknemer, die in verband met ongeschiktheid ten gevolge van ziekte verhinderd is de bedongen arbeid te verrichten aan, en
 - b. de inrichting van het bedrijf aan die werknemer aan, voorzover de behoefte daaraan wordt opgeroepen door de deelneming van die werknemer aan de werkzaamheden of het daarmee samenhangende verblijf in het bedrijf.
2. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op de eigenrisicodrager, bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel h, van de Ziektewet en de persoon, bedoeld in artikel 29, tweede lid, onderdelen a, b en c, van die wet, die laatstelijk tot de eigenrisicodrager in dienstbetrekking stond, gedurende de periode dat de eigenrisicodrager aan die persoon ziekgeld moet betalen.

Inventarisatie en evaluatie van risico's

Artikel 5

1. Bij het voeren van het arbeidsomstandighedenbeleid legt de werkgever in een inventarisatie en evaluatie schriftelijk vast welke risico's de arbeid voor de werknemers met zich brengt. Deze risico-inventarisatie en -evaluatie bevat tevens een beschrijving van de gevaren en de risico-beperkende maatregelen en de risico's voor bijzondere categorieën van werknemers.
2. In de risico-inventarisatie en -evaluatie wordt aandacht besteed aan de toegang van werknemers tot een deskundige werknemer of persoon, bedoeld in de artikelen 13 en 14, of de arbodienst.
3. Een plan van aanpak, waarin is aangegeven welke maatregelen zullen worden genomen in verband met de bedoelde risico's en de samenhang daartussen, een en ander overeenkomstig artikel 3, maakt deel uit van de risico-inventarisatie en -evaluatie. In het plan van aanpak wordt tevens aangegeven binnen welke termijn deze maatregelen zullen worden genomen.
4. De risico-inventarisatie en -evaluatie wordt aangepast zo dikwijls als de daarmee opgedane ervaring, gewijzigde werkmethoden of werkomstandigheden of de stand van de wetenschap en professionele dienstverlening daartoe aanleiding geven.
5. Indien de werkgever arbeid doet verrichten door een werknemer die hem ter beschikking wordt gesteld, verstrekt hij tijdig voor de aanvang van de werkzaamheden aan degene, die de werknemer ter beschikking stelt, de beschrijving uit de risico-inventarisatie en -evaluatie van de gevaren en risicobeperkende maatregelen en van de risico's voor de werknemer op de in te nemen arbeidsplaats, opdat diegene deze beschrijving verstrekt aan de betrokken werknemer.

Voorkoming en beperking van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken

Artikel 6

1. De werkgever neemt bij het voeren van het arbeidsomstandighedenbeleid de maatregelen die nodig zijn ter voorkoming en beperking van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken en de gevolgen daarvan voor de veiligheid en de gezondheid van de in het bedrijf, de inrichting, of een deel daarvan werkzame werknemers. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld met betrekking tot:
 - a. de categorieën van bedrijven, inrichtingen of delen daarvan ten aanzien waarvan de werkgever die maatregelen neemt;
 - b. de gegevens die de werkgever met betrekking tot de bedrijven, inrichtingen of delen daarvan,

- bedoeld onder a, op schrift stelt of verstrekt aan de toezichthouder of aan de werknemers en de andere deskundige personen, bedoeld in [artikel 13, eerste tot en met derde lid](#), de personen, bedoeld in [artikel 14, eerste lid](#) en de arbodienst;
- c. de maatregelen die de werkgever neemt ten aanzien van de bedrijven, inrichtingen of delen daarvan, bedoeld onder a;
 - d. het tijdstip waarop en de frequentie waarmee wordt voldaan aan de verplichtingen, bedoeld onder b en c;
 - e. een verbod op de exploitatie van het bedrijf, de inrichting of een deel daarvan, indien niet of niet voldoende is voldaan aan een of meer verplichtingen krachtens dit artikel;
 - f. het toezicht op de naleving van het bij of krachtens dit artikel bepaalde.
2. Onze Minister kan een bedrijf of een inrichting of een deel daarvan afzonderlijk aanwijzen ten aanzien waarvan op de werkgever een of meer van de verplichtingen bedoeld in of krachtens het eerste lid rusten indien zich in verband met de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen bijzondere gevaren kunnen voordoen voor de veiligheid en de gezondheid van de daarin werkzame werknemers. Bij de aanwijzing wordt bepaald op welk tijdstip aan de betreffende verplichtingen moet zijn voldaan. De werking van de aanwijzing wordt opgeschort totdat de termijn voor het indienen van een bezwaar- of beroepschrift is verstreken of, indien bezwaar is gemaakt of beroep is ingesteld, op het bezwaar of beroep is beslist.
3. Het niet naleven van de eerste volzin van het eerste lid is een overtreding. Voorzover het niet naleven van de bij of krachtens het eerste lid gestelde regels is aangewezen als een strafbaar feit, is dat feit een overtreding.

Informatie aan het publiek

Artikel 7

1. De toezichthouder stelt krachtens [artikel 6, eerste lid, onder b](#), verschaft en bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gegevens uit eigen beweging ter beschikking van het publiek. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen terzake regels worden gesteld.
2. Onverminderd [artikel 10, eerste lid, van de Wet openbaarheid van bestuur](#) en in afwijking van [artikel 10, tweede lid, van die wet](#) blijft het verstrekken van gegevens als bedoeld in het eerste lid achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:
 - a. het belang, bedoeld in [artikel 10, tweede lid, onder e, van de Wet openbaarheid van bestuur](#);
 - b. het belang, bedoeld in [artikel 10, zevende lid, onder b, van de Wet openbaarheid van bestuur](#), voorzover het betreft het voorkomen van sabotage.
3. [Artikel 10, tweede lid, aanhef en onder f, van de Wet openbaarheid van bestuur](#) is niet van toepassing op het op verzoek verstrekken van gegevens die door de daartoe aangewezen ambtenaar bedoeld in [artikel 24](#) zijn verkregen in verband met de toepassing van het bepaalde bij of krachtens [artikel 6](#) ter uitvoering van [richtlijn nr. 96/82/EG](#) van de Raad van de Europese Unie van 9 december 1996 betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken (PbEG L 10).
4. [Artikel 10, tweede lid, aanhef en onder b, van de Wet openbaarheid van bestuur](#) is op het op verzoek verstrekken van informatie over gegevens als bedoeld in het derde lid uitsluitend van toepassing, voorzover die gegevens een vertrouwelijk karakter hebben.
5. [Artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, van de Wet openbaarheid van bestuur](#) is op het op verzoek verstrekken van gegevens als bedoeld in het derde lid uitsluitend van toepassing voor zover het gegevens betreft die afbreuk kunnen doen aan de mogelijkheid van het voorkomen van sabotage.

6. In afwijking van het vijfde lid is, voorzover het gaat om milieu-informatie als bedoeld in [artikel 19.1a van de Wet milieubeheer](#), [artikel 10, zevende lid, aanhef en onder b, van de Wet openbaarheid van bestuur](#) uitsluitend van toepassing voorzover het gegevens betreft die afbreuk kunnen doen aan de mogelijkheid van het voorkomen van sabotage.

Voorlichting en onderricht

Artikel 8

1. De werkgever zorgt ervoor dat de werknemers doeltreffend worden ingelicht over de te verrichten werkzaamheden en de daaraan verbonden risico's, alsmede over de maatregelen die erop gericht zijn deze risico's te voorkomen of te beperken.
Tevens zorgt de werkgever ervoor dat de werknemers doeltreffend worden ingelicht over de wijze waarop de deskundige bijstand, bedoeld in de [artikelen 13, 14, 14a en 15](#), in zijn bedrijf of inrichting is georganiseerd.
2. De werkgever zorgt ervoor dat aan de werknemers doeltreffend en aan hun onderscheiden taken aangepast onderricht wordt verstrekt met betrekking tot de arbeidsomstandigheden.
3. Indien persoonlijke beschermingsmiddelen ter beschikking van de werknemers worden gesteld en indien op arbeidsmiddelen of anderszins beveiligingen zijn aangebracht, zorgt de werkgever ervoor dat de werknemers op de hoogte zijn van hun doel en werking en de wijze waarop zij deze dienen te gebruiken.
4. De werkgever ziet toe op de naleving van de instructies en voorschriften gericht op het voorkomen of beperken van de in het eerste lid genoemde risico's alsmede op het juiste gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen.
5. Indien binnen de onderneming werknemers jonger dan 18 jaar werkzaam zijn, houdt de werkgever bij de uitvoering van de in de voorgaande leden genoemde verplichtingen in het bijzonder rekening met de aan de jeugdige leeftijd inherente beperkte werkervaring en onvoltooide lichamelijke en geestelijke ontwikkeling van deze werknemers.

Melding en registratie van arbeidsongevallen en beroepsziekten

Artikel 9

1. De werkgever meldt arbeidsongevallen die leiden tot de dood, een blijvend letsel of een ziekenhuisopname direct aan de daartoe aangewezen toezichthouder en rapporteert hierover desgevraagd zo spoedig mogelijk schriftelijk aan deze toezichthouder.
2. De werkgever houdt een lijst bij van de gemelde arbeidsongevallen en van arbeidsongevallen welke hebben geleid tot een verzuim van meer dan drie werkdagen en registreert daarop de aard en datum van het ongeval.
3. De persoon, bedoeld in [artikel 14, eerste lid](#), die belast is met de taak, bedoeld in onderdeel b van dat lid, of de arbodienst meldt beroepsziekten aan een door Onze Minister hiertoe aangewezen instelling.

Voorkomen van gevaar voor derden

Artikel 10

1. Indien bij of in rechtstreeks verband met de arbeid die de werkgever door zijn werknemers doet verrichten in een bedrijf of een inrichting of in de onmiddellijke omgeving daarvan gevaar kan ontstaan voor de veiligheid of de gezondheid van andere personen dan die werknemers, neemt de werkgever doeltreffende maatregelen ter voorkoming van dat gevaar.
2. Het niet naleven van het eerste lid is een overtreding.

Algemene verplichtingen van de werknemers

Artikel 11

De werknemer is verplicht om in zijn doen en laten op de arbeidsplaats, overeenkomstig zijn opleiding en de door de werkgever gegeven instructies, naar vermogen zorg te dragen voor zijn eigen veiligheid en gezondheid en die van de andere betrokken personen. Met name is hij verplicht om:

- a. arbeidsmiddelen en gevaarlijke stoffen op de juiste wijze te gebruiken;
- b. de hem ter beschikking gestelde persoonlijke beschermingsmiddelen op de juiste wijze te gebruiken en na gebruik op de daartoe bestemde plaats op te bergen, een en ander voor zover niet krachtens deze wet is bepaald dat werknemers niet verplicht zijn beschermingsmiddelen als vorenbedoeld te gebruiken;
- c. de op arbeidsmiddelen of anderszins aangebrachte beveiligingen niet te veranderen of buiten noodzaak weg te halen en deze op de juiste wijze te gebruiken;
- d. mede te werken aan het voor hem georganiseerde onderricht bedoeld in [artikel 8](#);
- e. de door hem opgemerkte gevaren voor de veiligheid of de gezondheid terstond ter kennis te brengen aan de werkgever of degene die namens deze ter plaatse met de leiding is belast;
- f. de werkgever en de werknemers en de andere deskundige personen, bedoeld in [artikel 13, eerste tot en met derde lid](#), de personen, bedoeld in [artikel 14, eerste lid](#), en de arbodienst, indien nodig bij te staan bij de uitvoering van hun verplichtingen en taken op grond van deze wet.

Hoofdstuk 3. Samenwerking, overleg, bijzondere rechten van de ondernemingsraad, de personeelsvertegenwoordiging en de belanghebbende werknemers en de regeling van de deskundige bijstand

Samenwerking, overleg en bijzondere rechten van de ondernemingsraad, de personeelsvertegenwoordiging en de belanghebbende werknemers

Artikel 12

1. Bij de uitvoering van het arbeidsomstandighedenbeleid werken de werkgever en de werknemers samen.
2. De werkgever voert overleg met de ondernemingsraad of de personeelsvertegenwoordiging over aangelegenheden die het arbeidsomstandighedenbeleid betreffen alsmede over de uitvoering van dit beleid, waarbij actief informatie wordt gewisseld.
3. De werkgever voert in ondernemingen waarin in de regel minder dan 10 personen werkzaam zijn, bij het ontbreken van een ondernemingsraad of personeelsvertegenwoordiging, overleg met de belanghebbende werknemers over de risico-inventarisatie en -evaluatie, de organisatie van de deskundige bijstand, bedoeld in [artikel 13, eerste tot en met derde lid](#), de arbodienst en de deskundige bijstand, bedoeld in [artikel 15](#).
4. Aan de leden van de ondernemingsraad of de personeelsvertegenwoordiging wordt in verband met hun taak in het kader van de arbeidsomstandigheden van de werknemers:
 - a. de mogelijkheid geboden zich met de toezichthouder tijdens zijn bezoek aan het bedrijf of de inrichting buiten tegenwoordigheid van anderen te onderhouden;
 - b. de mogelijkheid geboden de toezichthouder tijdens zijn bezoek aan het bedrijf of de inrichting te vergezellen, behoudens voor zover deze te kennen geeft dat daartegen vanwege een goede uitoefening van zijn taak bezwaren bestaan.
5. Voor het bij of krachtens deze wet bepaalde treedt voor de toepassing van de [afdelingen 3.6 en 4.1.2. van de Algemene wet bestuursrecht](#) een ondernemingsraad of

personeelsvertegenwoordiging in de plaats van de belanghebbende werknemers.

6. Bij het ontbreken van de ondernemingsraad of personeelsvertegenwoordiging wordt, in afwijking van [artikel 3.41 van de Algemene wet bestuursrecht](#), van een beschikking zo spoedig mogelijk door de werkgever mededeling gedaan aan de belanghebbende werknemers. Die beschikking treedt, in afwijking van [artikel 3.40 van de Algemene wet bestuursrecht](#), voor hen niet eerder in werking dan nadat de werkgever aan de mededelingsplicht, als bedoeld in de vorige zin, heeft voldaan.

Bijstand deskundige werknemers op het gebied van preventie en bescherming

Artikel 13

1. De werkgever laat zich ten aanzien van de naleving van zijn verplichtingen op grond van deze wet bijstaan door een of meer deskundige werknemers.
2. Voorzover de mogelijkheden onvoldoende zijn om de bijstand binnen het bedrijf of de inrichting te organiseren, wordt de bijstand verleend door een combinatie van deskundige werknemers en andere deskundige personen.
3. Indien er geen mogelijkheden zijn om de bijstand binnen het bedrijf of de inrichting te organiseren, wordt de bijstand verleend door andere deskundige personen.
4. De werknemers en de andere deskundige personen beschikken over een zodanige deskundigheid, ervaring en uitrusting, zijn zodanig in aantal, gedurende zoveel tijd beschikbaar en zodanig georganiseerd, dat zij de bijstand naar behoren kunnen verlenen.
5. De werkgever stelt de werknemers in de gelegenheid de bijstand zelfstandig en onafhankelijk te verlenen. De werknemers worden uit hoofde van een juiste taakuitoefening niet benadeeld in hun positie in het bedrijf of de inrichting. [Artikel 21, vierde zin, van de Wet op de ondernemingsraden](#) is van overeenkomstige toepassing.
6. De deskundige personen verlenen hun bijstand met behoud van hun zelfstandigheid en van hun onafhankelijkheid ten opzichte van de werkgever.
7. Het verlenen van bijstand omvat in ieder geval:
 - a. het verlenen van medewerking aan het verrichten en opstellen van een risico-inventarisatie en -evaluatie als bedoeld in [artikel 5](#);
 - b. het adviseren aan onderscheidenlijk nauw samenwerken met de ondernemingsraad of de personeelsvertegenwoordiging, of, bij het ontbreken daarvan, de belanghebbende werknemers, inzake de genomen en de te nemen maatregelen, gericht op een zo goed mogelijk arbeidsomstandighedenbeleid;
 - c. de uitvoering van de maatregelen, bedoeld in onderdeel b, dan wel de medewerking daaraan.
8. Een afschrift van een advies als bedoeld in het zevende lid, onderdeel b, wordt aan de werkgever gezonden.
9. In de risico-inventarisatie en -evaluatie, bedoeld in [artikel 5](#), worden de maatregelen beschreven die nodig zijn om te voldoen aan het vierde en tiende lid.
10. In afwijking van het eerste tot en met het derde lid, kunnen bij werkgevers met niet meer dan 25 werknemers de taken in het kader van de bijstand ook worden verricht door de werkgever zelf, indien deze natuurlijk persoon is, of door de directeur indien de werkgever rechtspersoon is, indien deze personen beschikken over voldoende deskundigheid, ervaring en uitrusting om deze taken naar behoren te vervullen.

Maatwerkregeling aanvullende deskundige bijstand bij specifieke taken op het gebied van preventie en bescherming

Artikel 14

1. In aanvulling op [artikel 13](#) laat de werkgever zich bij de volgende taken bijstaan door een of meer deskundige personen ten behoeve van wie overeenkomstig [artikel 20](#) een certificaat is afgegeven of die als bedrijfsarts is ingeschreven in een erkend specialistenregister als bedoeld in [artikel 14 van de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg](#):
 - a. het toetsen van de risico-inventarisatie en -evaluatie, bedoeld in [artikel 5](#), en daarover adviseren;
 - b. de bijstand bij de begeleiding van werknemers die door ziekte niet in staat zijn hun arbeid te verrichten, met inbegrip van de bijstand bij de uitvoering van bij of krachtens [artikel 25, eerste, tweede, derde, vierde en zevende lid van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen](#), dan wel bij of krachtens [artikel 71a, eerste, tweede, derde, vierde en zevende lid, van de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering](#) gestelde regels;
 - c. het uitvoeren van:
 - 1°. het arbeidsgezondheidskundig onderzoek, bedoeld in [artikel 18](#);
 - 2°. de aanstellingskeuring, indien de werkgever deze laat verrichten.
2. Bij de toepassing van het eerste lid wordt het volgende in acht genomen:
 - a. de bijstand bij de taken, bedoeld in het eerste lid, wordt doeltreffend uitgevoerd;
 - b. de bijstand bij de taak, bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, wordt binnen het bedrijf of de inrichting georganiseerd;
 - c. voorzover de mogelijkheden onvoldoende zijn om de bijstand bij de taak, bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, binnen het bedrijf of de inrichting te organiseren, wordt de bijstand verleend door een of meer andere deskundige personen ten behoeve van wie overeenkomstig [artikel 20](#) een certificaat is afgegeven;
 - d. de personen die de bijstand verrichten, hebben een zodanige uitrusting en zijn zodanig in aantal, gedurende zoveel tijd beschikbaar en zodanig georganiseerd, dat zij de bijstand bij de taken, bedoeld in het eerste lid, naar behoren kunnen verlenen.
3. Een afschrift van een advies als bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, wordt door de degene die dit advies heeft opgesteld gezonden aan de ondernemingsraad of de personeelsvertegenwoordiging. Bij het ontbreken van een ondernemingsraad of personeelsvertegenwoordiging wordt een afschrift van dit advies zo spoedig mogelijk door de werkgever gezonden aan de belanghebbende werknemers.
4. De wijze waarop de bijstandverlening plaatsvindt met betrekking tot de taak, bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, wordt schriftelijk vastgelegd.
5. Bij de gegevensverwerking noodzakelijk voor de uitvoering van de taak, bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, kan gebruik worden gemaakt van het sociaal-fiscaalnummer, bedoeld in [artikel 2, derde lid, onderdeel j, van de Algemene wet inzake rijksbelastingen](#).
6. [Artikel 464 van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek](#) voorzover het betreft de overeenkomstige toepassing van de [artikelen 457 en 464, tweede lid, onder b, van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek](#), is niet van toepassing indien in verband met de uitvoering van deze wet handelingen worden verricht op het gebied van de geneeskunst door personen die zijn belast met de taken, bedoeld in het eerste lid, onderdeel b.
7. De deskundige werknemers en andere deskundige personen, bedoeld in [artikel 13](#), en de personen, bedoeld in het eerste lid, werken bij het verlenen van bijstand aan een werkgever samen.

8. Artikel 13, vijfde en zesde lid, is van overeenkomstige toepassing.
9. De organisatie van de bijstand bij de taken, bedoeld in het eerste lid, kan, met inachtneming van het tweede lid, plaatsvinden bij:
- a. collectieve arbeidsovereenkomst of bij regeling door of namens een daartoe bevoegd bestuursorgaan, of
 - b. regeling waaromtrent de werkgever schriftelijk overeenstemming heeft bereikt met de ondernemingsraad of de personeelsvertegenwoordiging.
10. Indien zowel een collectieve arbeidsovereenkomst of een regeling als bedoeld in het negende lid, onderdeel a, als een regeling als bedoeld in het negende lid, onderdeel b, gelden, zijn de in die overeenkomst en regelingen gegeven bepalingen naast elkaar van toepassing. In geval van strijd zijn de bepalingen van de collectieve arbeidsovereenkomst of de regeling, bedoeld in het negende lid, onderdeel a, van toepassing.
11. Voor de toepassing van dit artikel en de daarop berustende bepalingen geldt een collectieve arbeidsovereenkomst als bedoeld in het negende lid, onderdeel a, en een regeling als bedoeld in het negende lid, onderdelen a en b, gedurende 5 jaren, te rekenen vanaf het tijdstip waarop die collectieve arbeidsovereenkomst of die regeling ingaat. Bij wijziging van de in de eerste zin bedoelde collectieve arbeidsovereenkomst of regeling binnen 5 jaren na inwerkingtreding, wordt het in de eerste zin bedoelde tijdvak beëindigd op het tijdstip van inwerkingtreding van de gewijzigde collectieve arbeidsovereenkomst of regeling.
12. Het eerste lid, aanhef en onderdeel a, is niet van toepassing ten aanzien van de werkgever:
- a. die werknemers arbeid laat verrichten voor een tijdsduur van in totaal ten hoogste 40 uur per week, of
 - b. met in de regel ten hoogste 25 werknemers, indien gebruik wordt gemaakt van een model voor het opstellen van een risico-inventarisatie en -evaluatie.
13. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld voor:
- a. de tijdsduur van arbeid die buiten beschouwing wordt gelaten bij de toepassing van het twaalfde lid, onderdeel a;
 - b. het model, bedoeld in het twaalfde lid, onderdeel b.
14. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald dat de bijstand bij een of meer taken als bedoeld in het eerste lid, onderdelen b en c, niet verplicht is met inachtneming van bij of krachtens die algemene maatregel van bestuur gegeven voorschriften.

Vangnetregeling aanvullende deskundige bijstand op het gebied van preventie en bescherming

Artikel 14a

1. Indien de bijstand bij de taken, bedoeld in artikel 14, eerste lid, niet is georganiseerd met toepassing van artikel 14, negende lid, wordt deze bijstand georganiseerd met inachtneming van dit artikel.
2. De werkgever laat zich met betrekking tot de taken, bedoeld in artikel 14, eerste lid, bijstaan door een arbodienst, ten behoeve waarvan overeenkomstig artikel 20 een certificaat is afgegeven en die deel uitmaakt van de organisatie van het bedrijf of de inrichting.
3. Voorzover de mogelijkheden onvoldoende zijn om de bijstand binnen het bedrijf of de inrichting te organiseren, wordt de bijstand verleend door een andere arbodienst ten behoeve waarvan, overeenkomstig artikel 20, een certificaat is afgegeven.
4. De deskundige werknemers en andere deskundige personen, bedoeld in artikel 13, en de werknemers van een arbodienst, werken bij het verlenen van bijstand aan een werkgever samen.

5. Artikel 13, vijfde en zesde lid, is van overeenkomstige toepassing.
6. Artikel 14, derde tot en met zesde lid, twaalfde tot en met veertiende lid, is van toepassing.

Deskundige bijstand op het gebied van bedrijfshulpverlening

Artikel 15

1. De werkgever laat zich ten aanzien van de naleving van zijn verplichtingen op grond van artikel 3, eerste lid, onder e, van deze wet bijstaan door een of meer werknemers die door hem zijn aangewezen als bedrijfshulpverleners.
2. Het verlenen van de bijstand houdt in elk geval in:
 - a. het verlenen van eerste hulp bij ongevallen;
 - b. het beperken en het bestrijden van brand en het beperken van de gevolgen van ongevallen;
 - c. het in noodsituaties alarmeren en evacueren van alle werknemers en andere personen in het bedrijf of de inrichting.
3. De bedrijfshulpverleners beschikken over een zodanige opleiding en uitrusting, zijn zodanig in aantal en zodanig georganiseerd dat zij de in het tweede lid genoemde taken naar behoren kunnen vervullen.

Informatierechten deskundige werknemers en personen, bedrijfshulpverleners en arbodiensten

Artikel 15a

De werkgever zorgt ervoor dat de deskundige werknemers en de andere deskundige personen, bedoeld in artikel 13, de personen, bedoeld in artikel 14, eerste lid, de bedrijfshulpverleners, bedoeld in artikel 15, en de arbodienst kennis kunnen nemen van:

- a. de ongevalsrapportages en de lijst van arbeidsongevallen, bedoeld in artikel 9;
- b. een eis als bedoeld in artikel 27, eerste lid;
- c. een bevel als bedoeld in artikel 28, eerste lid;
- d. een verzoek om ontheffing als bedoeld in artikel 30, tweede lid;
- e. een beschikking tot toepassing van bestuursdwang of tot oplegging van een dwangsom als bedoeld in artikel 28a;
- f. een rapport als bedoeld in artikel 36, eerste lid;
- g. een beschikking als bedoeld in artikel 37, eerste lid.

Hoofdstuk 4. Bijzondere verplichtingen

Nadere regels met betrekking tot arbeidsomstandigheden alsmede uitzonderingen op en uitbreidingen van toepassingsgebied

Artikel 16

1. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld in verband met arbeidsomstandigheden van de werknemers.
2. De in het eerste lid bedoelde regels
 - a. hebben betrekking op de arbozorg en de organisatie van de arbeid, de inrichting van de arbeidsplaatsen, het werken met gevaarlijke stoffen en biologische agentia, de mate van fysieke belasting waaraan werknemers blootstaan, de fysieke factoren die zich op de arbeidsplaats voordoen, de bij de arbeid gebruikte arbeidsmiddelen en persoonlijke beschermingsmiddelen en de op de arbeidsplaats te gebruiken veiligheids- en gezondheidssignalering en
 - b. kunnen mede strekken ter uitvoering van de [artikelen 3, 4, 5, 8, 9, 13, 14, 14a, 15 en 18](#).
3. De in het eerste en tweede lid bedoelde regels kunnen inhouden:
 - a. een verbod om bepaalde bij die maatregel omschreven arbeid te verrichten of te doen verrichten waaraan bijzondere gevaren voor de veiligheid of de gezondheid zijn verbonden;
 - b. een verbod om bepaalde bij die maatregel omschreven arbeid te verrichten of te doen verrichten, indien met betrekking tot die arbeid niet aan de bij of krachtens die maatregel vastgestelde voorwaarden of voorschriften is voldaan;
 - c. een verbod om bepaalde bij die maatregel omschreven gevaarlijke stoffen of voorwerpen voorhanden te hebben, waaraan bijzondere gevaren voor de veiligheid of de gezondheid zijn verbonden;
 - d. een verbod om bepaalde bij die maatregel omschreven gevaarlijke stoffen of voorwerpen voorhanden te hebben, indien met betrekking tot die stoffen of voorwerpen niet aan de bij of krachtens die maatregel vastgestelde voorwaarden of voorschriften is voldaan;
 - e. een verbod om bepaalde bij die maatregel omschreven arbeid te verrichten of te doen verrichten indien de werknemers niet arbeidsgezondheidskundig zijn onderzocht.
4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald dat deze wet en de daarop berustende bepalingen geheel of gedeeltelijk niet van toepassing zijn op:
 - a. arbeid verricht in of op een luchtvaartuig, dan wel een zeeschip of binnenvaartuig, dan wel een voertuig op een openbare weg of een spoor- of tramweg;
 - b. arbeid verricht in militaire dienst;
 - c. arbeid verricht door werknemers en verrichtingen als bedoeld in [artikel 2, onderdeel b](#), van leerlingen en studenten in onderwijsinrichtingen;
 - d. arbeid verricht bij een verkenningsonderzoek, het opsporen of winnen van delfstoffen of aardwarmte dan wel het opslaan van stoffen als bedoeld in de Mijnbouwwet;
 - e. arbeid verricht binnen de exclusieve economische zone.
5. De in het derde lid, onder e, bedoelde maatregel stelt het verrichten van arbeid slechts afhankelijk van het resultaat van een arbeidsgezondheidskundig onderzoek voor zover die arbeid bijzondere gevaren meebrengt voor het leven of de gezondheid van de werknemer zelf of van andere personen of voor zover dit om andere bijzondere redenen geboden is. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden met betrekking tot dit arbeidsgezondheidskundig onderzoek en de

wijze van registratie, verwerking en bewaring van de uitslag daarvan nadere regels gesteld. Deze hebben in ieder geval betrekking op de gevallen waarin en de wijze waarop een verzoek tot herkeuring kan worden gedaan.

6. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen met betrekking tot de arbeid of de verrichtingen:

- a. bedoeld in het vierde lid;
- b. verricht in de burgerlijke openbare dienst;
- c. verricht in een gevangenis of huis van bewaring als bedoeld in de [Penitentiaire beginselenwet](#), een justitiële inrichting voor verpleging van ter beschikking gestelden als bedoeld in de [Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden](#) of een inrichting als bedoeld in de [Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen](#),

regels worden gesteld die afwijken van deze wet of de daarop berustende bepalingen of strekken tot aanvulling daarvan. Met betrekking tot de arbeid of de verrichtingen, bedoeld in het vierde lid, onder c, kan bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden bepaald dat [afdeling 4.1.2 van de Algemene wet bestuursrecht](#) niet van toepassing is.

7. Bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald dat de verplichting tot naleving van daarbij aangewezen voorschriften van deze wet of de daarop berustende bepalingen, voorzover zij betrekking hebben op arbeid waaraan bijzondere gevaren voor de veiligheid of de gezondheid zijn verbonden, zich mede richt tot:

- a. een zelfstandige;
- b. een werkgever die deze arbeid zelf verricht;
- c. degene bij wie vrijwilligers werkzaam zijn;
- d. een vrijwilliger.

8. Bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald dat de verplichting tot naleving van daarbij aangegeven voorschriften in de gevallen bij die maatregel omschreven rust op een ander dan de werkgever. Aangewezen kunnen worden de eigenaar of beheerder dan wel degene die anderszins bevoegd is te beslissen over het ontwerp, de vervaardiging dan wel het onderhoud van arbeidsplaatsen en arbeidsmiddelen, zoals zonodig nader bij die maatregel is bepaald.

9. De in het eerste lid bedoelde regels kunnen betrekking hebben op andere onderwerpen dan die genoemd in het tweede lid of zich richten tot andere personen dan de werkgever of de in het zevende en achtste lid bedoelde personen, indien dat noodzakelijk is ter uitvoering van krachtens het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap vastgestelde verplichtingen met betrekking tot de bevordering van de verbetering van het arbeidsmilieu.

10. De werkgever, dan wel een ander dan de werkgever bedoeld in het zevende, achtste of negende lid en de werknemers zijn verplicht tot naleving van de voorschriften en verboden vastgesteld bij of krachtens de op grond van dit artikel, [artikel 20, eerste lid](#), en [artikel 24, negende lid](#), vastgestelde algemene maatregel van bestuur voorzover en op de wijze als bij of krachtens deze maatregel is bepaald.

11. Voorzover de niet naleving van de in het tiende lid bedoelde voorschriften en verboden is aangewezen als een strafbaar feit, is dat feit een overtreding.

Maatwerk door werkgevers en werknemers

Artikel 17

Bij algemene maatregel van bestuur kan, met inachtneming van in die maatregel gegeven voorschriften, worden bepaald dat aan een of meer van de krachtens deze wet vastgestelde bepalingen op een andere wijze kan worden voldaan dan in die bepalingen is aangegeven, echter

uitsluitend bij collectieve regeling als bedoeld in **artikel 1:3, eerste lid van de Arbeidstijdenwet**, dan wel een regeling waaromtrent de werkgever schriftelijk overeenstemming heeft bereikt met de ondernemingsraad of de personeelsvertegenwoordiging. Daarbij wordt te allen tijde in acht genomen dat geen afbreuk wordt gedaan aan het beschermingsniveau van de in de eerste volzin bedoelde bepalingen.

Arbeidsgezondheidskundig onderzoek

Artikel 18

De werkgever stelt de werknemers periodiek in de gelegenheid een onderzoek te ondergaan, dat erop is gericht de risico's die de arbeid voor de gezondheid van de werknemers met zich brengt zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken.

Verschillende werkgevers

Artikel 19

1. Indien in een bedrijf of een inrichting verschillende werkgevers arbeid doen verrichten, werken zij onderling op doelmatige wijze samen teneinde de naleving van het bij of krachtens deze wet bepaalde te verzekeren.

2. Alvorens werkzaamheden behorende tot een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen categorie aanvangen zorgen de werkgevers ervoor dat schriftelijk is vastgelegd op welke wijze zal worden samengewerkt, welke voorzieningen daarbij zullen worden getroffen en op welke wijze op die voorzieningen toezicht zal worden uitgeoefend.

Certificatie

Artikel 20

1. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld op grond waarvan werkgevers, werknemers, andere personen of instellingen in het bezit moeten zijn van een of meer certificaten waaruit blijkt dat zij voldoen aan voorschriften, gesteld bij of krachtens deze wet.

2. Onze Minister dan wel een door Onze Minister op verzoek aangewezen instelling beslist op aanvraag over de afgifte van het certificaat en is tevens bevoegd een afgegeven certificaat in te trekken of te schorsen.

3. Aan een aanwijzing krachtens het tweede lid kunnen voorschriften worden verbonden.

4. Een certificaat wordt afgegeven voor een beperkte tijdsduur. Aan een certificaat kunnen voorschriften worden verbonden. De bedoelde beperking en de voorschriften worden in het certificaat vermeld.

5. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld onder meer met betrekking tot:

- a. de gronden waarop de in het tweede lid bedoelde aanwijzing kan worden gegeven, ingetrokken dan wel gewijzigd;
- b. de wijze waarop de aanvraag om een certificaat moet worden gedaan en de gegevens die daarbij van de aanvrager worden verlangd;
- c. de gronden waarop en de gevallen waarin de afgifte van een certificaat kan worden geweigerd dan wel een afgegeven certificaat kan worden ingetrokken of geschorst en
- d. de vergoeding die verschuldigd is in verband met de aanwijzing, bedoeld in het tweede lid, en de afgifte van een certificaat en de wijze van betaling daarvan.

6. Onze Minister zendt binnen vijf jaar na de inwerkingtreding van dit artikel en vervolgens telkens na vier jaar aan de Staten-Generaal een verslag over de rechtmatigheid en doeltreffendheid van het functioneren van de krachtens het tweede lid aangewezen instellingen.

Informatievoorziening

Artikel 21

1.

De krachtens [artikel 20, tweede lid](#), aangewezen instellingen verstrekken desgevraagd kosteloos aan Onze Minister de voor de uitoefening van zijn taak benodigde inlichtingen. Onze Minister kan inzage vorderen van zakelijke gegevens en bescheiden, voor zover dat voor de vervulling van zijn taak redelijkerwijs nodig is.

2.

Bij algemene maatregel van bestuur kunnen de krachtens [artikel 20, tweede lid](#), aangewezen instellingen worden verplicht tot het periodiek opstellen en toezenden aan Onze Minister van een verslag van de in [artikel 20, tweede lid](#), genoemde werkzaamheden en de rechtmatigheid en doeltreffendheid van die werkzaamheden en werkwijze in de afgelopen periode.

Aanwijzingen

Artikel 22

1.

Onze Minister kan de krachtens [artikel 20, tweede lid](#), aangewezen instellingen aanwijzingen geven met betrekking tot de uitoefening van hun taak. Hij treedt daarbij niet in individuele gevallen.

2.

De krachtens [artikel 20, tweede lid](#), aangewezen instellingen zijn gehouden overeenkomstig de aanwijzing, bedoeld in het eerste lid, te handelen.

Taakverwaarlozing

Artikel 23

Bij algemene maatregel van bestuur kunnen, voor zoveel nodig in afwijking van deze wet, voorzieningen worden getroffen voor het geval de krachtens [artikel 20, tweede lid](#), aangewezen instellingen hun uit deze wet voortvloeiende verplichtingen niet naar behoren nakomen.

Hoofdstuk 5. Toezicht en ambtelijke bevelen

Ambtenaren belast met het toezicht

Artikel 24

1. Met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze wet zijn belast de bij besluit van Onze Minister aangewezen onder hem ressorterende ambtenaren.
2. Met betrekking tot door Onze Minister aangewezen categorieën van arbeid zijn met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze wet belast of mede belast de door hem aangewezen andere ambtenaren dan de in het eerste lid bedoelde. Indien ambtenaren worden aangewezen die ressorteren onder een andere minister, wordt het besluit tot aanwijzing van die ambtenaren genomen door Onze Minister en die andere minister gezamenlijk. Van een besluit als bedoeld in het eerste lid en in dit lid wordt mededeling gedaan door plaatsing in de Staatscourant.
3. De toezichthouder is bevoegd, met medeneming van de benodigde apparatuur, een woning binnen te treden zonder toestemming van de bewoner.
4. De toezichthouder is voorts bevoegd te allen tijde ter zake van een arbeidsongeval een onderzoek

in te stellen. Hij stelt naar aanleiding van dat onderzoek een rapport op.

5. De toezichthouder stelt ter voldoening aan [artikel 5:18, zesde lid, van de Algemene wet bestuursrecht](#) een rapport op; dit rapport en een rapport als bedoeld in het vierde lid zendt hij aan de werkgever, aan de ondernemingsraad of aan de personeelsvertegenwoordiging.
6. De toezichthouder is bevoegd bij het verwerken van persoonsgegevens gebruik te maken van het sociaal-fiscaal nummer, bedoeld in [artikel 47b, derde lid, van de Algemene wet inzake rijksbelastingen](#), voorzover dat voor de vervulling van zijn taak redelijkerwijs nodig is.
7. De toezichthouder geeft zo spoedig mogelijk gehoor aan het verzoek om een onderzoek in te stellen, gedaan door de ondernemingsraad of de personeelsvertegenwoordiging, dan wel door een vereniging van werknemers, die krachtens haar statuten ten doel heeft de belangen van haar leden als werknemers te behartigen en als zodanig in de betrokken onderneming of bedrijfstak werkzaam is en in het bezit is van volledige rechtsbevoegdheid.
8. Ten dienste van het onderzoek naar een beboetbaar feit is de toezichthouder, voor zover dat voor de vervulling van zijn taak redelijkerwijs nodig is, bevoegd ieder staande te houden en te vorderen dat hij zijn naam, voornamen, geboortedatum en geboortjaar en adres opgeeft.
9. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald dat in de bij of krachtens die maatregel te bepalen gevallen en wijze degene die arbeid verricht of doet verrichten in de territoriale zee of de exclusieve economische zone, verplicht is de toezichthouder bij de uitoefening van zijn bevoegdheden te vervoeren naar door de toezichthouder aan te duiden plaatsen waar deze arbeid wordt of zal worden verricht.

Toezicht op instellingen

Artikel 25

Onze Minister ziet toe op de rechtmatige en doeltreffende uitvoering van het bepaalde bij en krachtens deze wet door krachtens [artikel 20, tweede lid](#), aangewezen instellingen.

Geheimhouding

Artikel 26

De toezichthouders zijn, behoudens tegenover hen aan wier gezag zij uit kracht van hun ambt zijn onderworpen, verplicht tot geheimhouding van de namen van de personen door wie een klacht is ingediend of aangifte is gedaan van een overtreding van deze wet en de daarop berustende bepalingen, behoudens wanneer deze personen hun schriftelijk hebben verklaard tegen de mededeling van hun namen geen bedenkingen te hebben.

Eis tot naleving

Artikel 27

1. Een daartoe aangewezen toezichthouder kan aan een werkgever een eis stellen betreffende de wijze waarop een of meer bepalingen gesteld bij of krachtens deze wet moeten worden nageleefd.
2. Een eis vermeldt van welke regelen hij de wijze van naleving bepaalt en bevat de termijn waarbinnen eraan moet zijn voldaan.
3. De werkgever is verplicht om aan de eis te voldoen. De werknemers zijn verplicht aan de eis te voldoen voor zover zulks bij de eis is bepaald. De werkgever draagt zorg dat de werknemers van de op hen rustende verplichting zo spoedig mogelijk in kennis worden gesteld.
4. Voor de toepassing van de vorige leden worden met een werkgever gelijkgesteld: de in [artikel 16](#),

zevende, achtste en negende lid, bedoelde personen voor zover het betreft de krachtens dat artikel omschreven verplichtingen.

5. Een eis kan worden gesteld tot naleving van de artikelen 3, 4, 5, 6, 8, 11, 13, eerste tot en met vierde lid, negende en tiende lid, 14, eerste, tweede en zevende lid, 14a, tweede, derde en vierde lid, 15, eerste en derde lid, 16, voorzover dat bij de krachtens dat artikel gestelde regels is bepaald, 18 en 19.

Stillegging van het werk

Artikel 28

1. Een daartoe aangewezen toezichthouder is bevoegd mondeling of bij gedagtekend schrijven te bevelen, dat personen niet mogen blijven in door hem aangewezen plaatsen, of dat door hem aangewezen werkzaamheden worden gestaakt dan wel niet mogen worden aangevangen, indien naar zijn redelijk oordeel dat verblijf of die werkzaamheden ernstig gevaar opleveren voor personen.
2. Een mondeling bevel wordt zo spoedig mogelijk schriftelijk bevestigd aan de werkgever of aan de andere personen, bedoeld in artikel 16, zevende, achtste en negende lid.
3. De bevoegdheid, bedoeld in het eerste lid, geldt mede in die gevallen, waarin op grond van het bepaalde in artikel 27 aan een gestelde eis nog geen uitvoering behoeft te worden gegeven.
4. Zodra naar het oordeel van de ambtenaar die een bevel als bedoeld in het eerste lid gaf, geen ernstig gevaar meer aanwezig is, trekt hij het bevel in.
5. Degene, die een bevel als bedoeld in het eerste lid gegeven heeft, is bevoegd met betrekking tot dit bevel de nodige maatregelen te treffen, de nodige aanwijzingen te geven en de hulp van de sterke arm in te roepen. De maatregelen en aanwijzingen kunnen onder meer betrekking hebben op het verzegelen van arbeidsmiddelen en arbeidsplaatsen.
6. Ieder wie zulks aangaat is verplicht zich te gedragen overeenkomstig een bevel, als bedoeld in het eerste lid en een aanwijzing als bedoeld in het vijfde lid.
7. Het opzettelijk niet naleven van het zesde lid is een misdrijf.

Bestuursdwang

Artikel 28a

Een daartoe aangewezen toezichthouder is bevoegd tot toepassing van bestuursdwang ter zake van de naleving van artikel 5:20 van de Algemene wet bestuursrecht, voorzover het de verplichting betreft tot het verlenen van medewerking aan de toezichthouder, de artikelen 24, negende lid, en 28, eerste lid en de daartoe bij algemene maatregel van bestuur aangewezen bepalingen krachtens deze wet.

Werkonderbreking

Artikel 29

1. Een werknemer is bevoegd het werk te onderbreken en de onderbreking voort te zetten, indien en zolang naar zijn redelijk oordeel ernstig gevaar voor personen als bedoeld in artikel 28 aanwezig is en naar zijn redelijk oordeel het gevaar zo onmiddellijk dreigt dat een toezichthouder niet tijdig kan optreden. Voor de duur van de onderbreking behoudt de werknemer zijn aanspraak op het naar tijdruimte vastgesteld loon. De werknemer mag als gevolg van de werkonderbreking niet worden benadeeld in zijn positie in het bedrijf of in de inrichting.
2. Degene die stelt dat de werknemer de aanwezigheid van onmiddellijk dreigend gevaar als bedoeld

in het eerste lid op grond van de feiten waarop hij zich beroept, niet naar zijn redelijk oordeel mocht aannemen, moet dit bewijzen.

3. Indien de onderbreking van het werk geschiedt buiten weten van de werkgever onderscheidenlijk de bij de arbeid betrokken leidinggevende persoon, moet de werknemer de onderbreking terstond bij deze melden.
4. De onderbreking van het werk wordt zo spoedig mogelijk ter kennis gebracht van de daartoe aangewezen toezichthouder, die een bevel geeft krachtens [artikel 28, eerste lid](#), of verklaart, zo nodig onder het stellen van een eis als bedoeld in [artikel 27](#), dat de arbeid kan worden verricht. Door de beschikking van de daartoe aangewezen toezichthouder eindigt de bevoegdheid van de werknemer de werkonderbreking voort te zetten.

Hoofdstuk 6. Vrijstellingen, ontheffingen en beroep

Vrijstelling en ontheffing

Artikel 30

1. Onze Minister kan met betrekking tot categorieën van bedrijven, inrichtingen, of arbeidsverhoudingen vrijstelling verlenen van de voorschriften zoals die bij of krachtens [artikel 5](#), en de [artikelen 12 tot en met 18](#) zijn vastgesteld.
2. Een daartoe aangewezen toezichthouder kan met betrekking tot een individueel bedrijf of inrichting ontheffing verlenen van de in het eerste lid bedoelde voorschriften, tenzij met betrekking tot een dergelijk voorschrift een eis is gesteld.
3. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regelen worden gesteld inzake het verlenen van vrijstellingen of ontheffingen als bedoeld in het eerste onderscheidenlijk tweede lid.
4. Een vrijstelling of een ontheffing kan onder beperkingen worden verleend.
5. Aan een vrijstelling of een ontheffing kunnen voorschriften worden verbonden.
6. Een vrijstelling onderscheidenlijk ontheffing kan worden ingetrokken wanneer:
 - a. een of meer der redenen waarom zij is verleend is of zijn vervallen;
 - b. een of meer van de daaraan verbonden voorschriften niet wordt of worden nageleefd;
7. De werking van een beschikking inzake een ontheffing wordt opgeschort totdat de termijn voor het indienen van een bezwaar- of beroepschrift is verstreken of, indien bezwaar is gemaakt of beroep is ingesteld, op het bezwaar of beroep is beslist.
- c. zich na de verlening zodanige feiten of omstandigheden voordoen dat, indien deze ten tijde van de verlening bekend waren geweest, de vrijstelling of ontheffing niet of niet in die vorm zou zijn

Beroep

Artikel 31

1. Tegen een beschikking op grond van deze wet van een ambtenaar als bedoeld in [artikel 24, tweede lid](#), kan door een belanghebbende administratief beroep worden ingesteld bij Onze Minister.
2. Een beschikking op grond van deze wet van een ambtenaar als bedoeld in de [artikelen 24, eerste lid](#), en [34, eerste lid](#), wordt gegeven namens Onze Minister.

Hoofdstuk 7. Sancties

Strafbepaling

Artikel 32

1. Het is de werkgever verboden handelingen te verrichten of na te laten in strijd met deze wet of de daarop berustende bepalingen indien daardoor, naar hij weet of redelijkerwijs moet weten, levensgevaar of ernstige schade aan de gezondheid van een of meer werknemers ontstaat of te verwachten is.
2. Het niet naleven van het eerste lid is een misdrijf.

Beboetbare feiten

Artikel 33

1. Als beboetbaar feit wordt aangemerkt de handeling of het nalaten in strijd met de [artikelen 3, 4, eerste lid, 5, 8, 9, eerste en tweede lid, 11, 13, eerste tot en met vierde lid, negende en tiende lid, 14, eerste, tweede en zevende lid, 14a, tweede, derde en vierde lid, 15, eerste en derde lid, 18, 19](#). Terzake van de feiten bedoeld in de vorige volzin, kan een boete worden opgelegd van de eerste categorie.
2. Als beboetbaar feit wordt tevens aangemerkt de handeling of het nalaten in strijd met [artikel 16, tiende lid](#), voor zover het niet naleven van de in dat artikellid bedoelde voorschriften en verboden bij of krachtens algemene maatregel van bestuur is aangemerkt als beboetbaar feit. Terzake van de feiten, bedoeld in de vorige volzin, wordt bij of krachtens algemene maatregel van bestuur bepaald of een boete kan worden opgelegd van de eerste of tweede categorie.
3. Een beboetbaar feit als bedoeld in het eerste of tweede lid wordt aangemerkt als een strafbaar feit, indien tweemaal binnen een aan de dag van het constateren van dat beboetbare feit voorafgaande periode van 48 maanden, met respectievelijke tussenliggende perioden van ten hoogste 24 maanden, voor een beboetbaar feit bestaande uit het niet naleven van eenzelfde wettelijke verplichting een boete is opgelegd die onherroepelijk is geworden.
4. Geen boete kan worden opgelegd terzake van bij of krachtens deze wet strafbaar gestelde feiten.
5. De handeling of het nalaten, bedoeld in het derde lid, is een overtreding.

Aanduiding pleger beboetbaar feit

Artikel 33a

1. Beboetbare feiten kunnen worden begaan door natuurlijke personen en rechtspersonen.
2. Indien een beboetbaar feit wordt begaan door een rechtspersoon, kan de boete worden opgelegd aan:
 - 1°. de rechtspersoon, of
 - 2°. degene die opdracht heeft gegeven tot de gedraging waardoor de verplichtingen die voortvloeien uit deze wet of de daarop berustende bepalingen niet zijn nageleefd alsmede tegen hem die feitelijke leiding heeft gegeven aan die gedraging, of
 - 3°. de onder 1° en 2° genoemde tezamen.
3. Voor de toepassing van het eerste en tweede lid wordt met een rechtspersoon gelijkgesteld:
 - 1°. de vennootschap zonder rechtspersoonlijkheid,
 - 2°. de maatschap,
 - 3°. de rederij en
 - 4°. het doelvermogen.

Hoogte boete en recidive

Artikel 34

1. Een daartoe door Onze Minister aangewezen, onder hem ressorterende ambtenaar legt de boete op aan de natuurlijke of rechtspersoon op wie de verplichtingen rusten die voortvloeien uit deze wet en de daarop berustende bepalingen, voor zover het niet naleven daarvan is aangeduid als beboetbaar feit.
2. De ambtenaar, bedoeld in het eerste lid, is niet reeds aangewezen als toezichthouder.
3. De hoogte van de boete die ten hoogste voor een beboetbaar feit kan worden opgelegd is gelijk aan de geldsom van de categorie die voor het beboetbaar feit is bepaald.
4. Er zijn 2 categorieën:
 - 1°. de eerste categorie: € 9.000;
 - 2°. de tweede categorie: € 22.500.
5. Onze Minister stelt beleidsregels vast waarin is aangegeven hoe de hoogte van de op te leggen boete wordt bepaald.
6. Onverminderd het vierde lid verhoogt de aangewezen ambtenaar, bedoeld in het eerste lid, de op te leggen boete met 50%, indien op de dag van het constateren van het beboetbare feit nog geen 24 maanden zijn verstreken nadat een eerder beboetbaar feit bestaande uit het niet naleven van eenzelfde wettelijke verplichting is geconstateerd en de boete wegens het eerdere beboetbare feit onherroepelijk is geworden.
7. Voor zover de boete nog niet is geïnd vervalt zij door het overlijden van degene aan wie zij is opgelegd.

Informatie, zwijgrecht en cautie

Artikel 35

1. Indien de toezichthouder jegens de belanghebbende een handeling verricht waaraan deze in redelijkheid de gevolgtrekking kan verbinden dat aan hem wegens een bepaalde gedraging een boete zal worden opgelegd, is die belanghebbende niet langer verplicht terzake van die gedraging enige verklaring af te leggen, voor zover het de boeteoplegging betreft. De belanghebbende wordt hiervan in kennis gesteld alvorens hem mondeling om informatie wordt gevraagd.
2. Indien de daartoe aangewezen ambtenaar, bedoeld in [artikel 34, eerste lid](#), voornemens is om aan de belanghebbende een boete op te leggen, wordt hiervan kennis gegeven aan de belanghebbende onder vermelding van de gronden waarop het voornemen berust. De kennisgeving is een handeling als bedoeld in het eerste lid.
3. Op verzoek van de belanghebbende die de in het vorige lid bedoelde kennisgeving wegens zijn gebrekkige kennis van de Nederlandse taal onvoldoende begrijpt, draagt de daartoe aangewezen ambtenaar, bedoeld in [artikel 34, eerste lid](#), er zoveel mogelijk zorg voor dat de in die kennisgeving vermelde gronden aan de belanghebbende worden medegedeeld in een voor hem begrijpelijke taal.
4. In afwijking van [afdeling 4.1.2 van de Algemene wet bestuursrecht](#) stelt de daartoe aangewezen ambtenaar, bedoeld in [artikel 34, eerste lid](#), de belanghebbende in de gelegenheid om naar keuze schriftelijk of mondeling zijn zienswijze naar voren te brengen voordat de boete wordt opgelegd.
5. Indien de belanghebbende zijn zienswijze mondeling naar voren brengt, draagt de daartoe aangewezen ambtenaar, bedoeld in [artikel 34, eerste lid](#), er op verzoek van de belanghebbende die de Nederlandse taal onvoldoende begrijpt, zorg voor dat een tolk wordt benoemd die de

belanghebbende kan bijstaan, tenzij redelijkerwijs kan worden aangenomen dat daaraan geen behoefte bestaat.

Boeterapport

Artikel 36

1. Indien de toezichthouder vaststelt dat een beboetbaar feit is gepleegd, maakt hij zo spoedig mogelijk daarvan een rapport op.
2. In het rapport worden in ieder geval vermeld:
 - a. de aard van het beboetbaar feit onder vermelding van het wettelijk voorschrift waarmee in strijd is gehandeld;
 - b. de aanduiding van de plaats waar het beboetbaar feit is gepleegd;
 - c. de bij het beboetbaar feit betrokken persoon of personen;
 - d. de natuurlijke of rechtspersoon op wie de verplichting rust tot naleving van het beboetbare wettelijke voorschrift.
3. Het rapport wordt toegezonden aan de daartoe op grond van [artikel 34, eerste lid](#), aangewezen ambtenaar.
4. Een afschrift van het rapport wordt toegezonden of uitgereikt aan de in het tweede lid, onder c en d bedoelde persoon. Indien de in de eerste volzin bedoelde persoon het rapport niet begrijpt, draagt de toezichthouder er zo veel mogelijk zorg voor dat de in het rapport vermelde informatie aan hem wordt meegedeeld in een voor hem begrijpelijke taal.

Boetebeschikking

Artikel 37

1. Een boete wordt opgelegd bij beschikking van een daartoe op grond van [artikel 34, eerste lid](#), aangewezen ambtenaar. De beschikking wordt gegeven binnen 13 weken na dagtekening van het boeterapport, bedoeld in [artikel 36, eerste lid](#).
2. In de beschikking wordt in ieder geval vermeld:
 - a. de hoogte van de boete;
 - b. het beboetbaar feit terzake waarvan de boete verschuldigd is;
 - c. de bij het beboetbaar feit betrokken personen;
 - d. degene die voor de naleving van de wet en de daarop berustende bepalingen aansprakelijk is;
 - e. de termijn of de termijnen waarbinnen de boete moet worden betaald.
3. Indien een persoon als bedoeld in het tweede lid, onder c en d, de inhoud van de beschikking niet begrijpt, draagt de daartoe op grond van [artikel 34, eerste lid](#), aangewezen ambtenaar er zoveel mogelijk zorg voor dat de in de beschikking vermelde informatie aan hem wordt meegedeeld in een voor hem begrijpelijke taal.

Betaling

Artikel 38

1. De boete wordt betaald aan de Staat binnen 6 weken nadat de beschikking, bedoeld in [artikel 37](#), is bekendgemaakt.
2. Degene aan wie een boete is opgelegd is verplicht desgevraagd aan de daartoe op grond van [artikel 34, eerste lid](#), aangewezen ambtenaar de inlichtingen te verstrekken die voor de tenuitvoerlegging van de boete van belang zijn. Bij ministeriële regeling worden nadere regels gesteld.

Aanmaning

Artikel 39

1. Bij gebreke van betaling maant de daartoe op grond van [artikel 34, eerste lid](#), aangewezen ambtenaar degene aan wie de boete is opgelegd, schriftelijk aan binnen 2 weken alsnog aan zijn verplichtingen te voldoen. De verschuldigde boete wordt verhoogd met de op de aanmaning betrekking hebbende kosten.
2. De aanmaning bevat de aanzegging dat de boete, voorzover deze binnen de in de aanmaning gestelde termijn niet wordt voldaan, wordt ingevorderd overeenkomstig [artikel 40](#).

Invordering

Artikel 40

1. Bij gebreke van tijdige betaling vordert de daartoe op grond van [artikel 34, eerste lid](#), aangewezen ambtenaar van degene aan wie de boete is opgelegd, de verschuldigde boete, verhoogd met de op de aanmaning en invordering betrekking hebbende kosten, bij dwangbevel in.
2. Het dwangbevel wordt op kosten van degene aan wie de boete is opgelegd bij deurwaardersexploit betekend en levert een executoriale titel op in de zin van het [Tweede Boek van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering](#).
3. Gedurende 6 weken staat verzet tegen het dwangbevel open door dagvaarding van de Staat.
4. Het verzet kan niet worden gegrond op de stelling dat de beschikking, bedoeld in [artikel 37](#), niet is ontvangen of dat de bij die beschikking opgelegde boete ten onrechte of op een te hoge geldsom is vastgesteld.
5. Het verzet schorst de tenuitvoerlegging niet, tenzij de voorzieningenrechter van de rechtbank in kort geding anders beslist.

Vervaltermijn

Artikel 41

1. De bevoegdheid om een boete op te leggen vervalt na verloop van 2 jaar na de dag waarop het beboetbaar feit is vastgesteld.
2. De beslissing om een boete op te leggen stuit de in het eerste lid bedoelde termijn.

Wijziging boetebedrag

Artikel 42

In afwijking van [artikel 8:69 van de Algemene wet bestuursrecht](#) kan de rechter in beroep of hoger beroep het bedrag waarop de boete is vastgesteld ook ten nadele van de belanghebbende wijzigen.

Terugbetaling

Artikel 43

Indien een boete ten onrechte is opgelegd, wordt de betaalde geldsom, vermeerderd met de wettelijke rente, binnen 6 weken nadat is vastgesteld dat de boete ten onrechte is vastgesteld, aan de rechthebbende terugbetaald.

BIJLAGE 10: SCHEMA KNELPUNTEN

De belangrijkste knelpunten per locatie worden in het ondergelegen schema weergegeven

	Verzorgingscentrum De Mantel	Woon- en Zorgcentrum Mariënpark	Verpleeghuis Mariahoeve	Kantoor, Willem de Bijelaan	Kantoor, Vinkenborghlaan
Bedrijfsnood- / ontruimingsplan invaliden bewoners	Verouderd	Verouderd	Noodplan up to date	Verouderd	Verouderd
	Nooit geoefend	Nooit geoefend	Nooit geoefend	Nooit geoefend	Nooit geoefend
	Noodplan niet geschikt voor minder validen	Noodplan niet geschikt voor minder validen	Noodplan niet geschikt voor minder validen	Noodplan niet geschikt voor minder validen	Noodplan niet geschikt voor minder validen
Bedrijfshulpverlene rs op locatie	Teweinig	Teweinig	Teweinig	Teweinig	Teweinig
	Bhv-ers opgeleid, onduidelijk wie, wanneer aanwezig is	Bhv-ers opgeleid, onduidelijk wie, wanneer aanwezig is	Bhv-ers opgeleid, onduidelijk wie, wanneer aanwezig is	Bhv-ers opgeleid, onduidelijk wie, wanneer aanwezig is	Bhv-ers opgeleid, onduidelijk wie, wanneer aanwezig is
Assistentie bij een calamiteit					
Brandmeldcentrale	✓	✓	✓	✓	✓
Piepers	✓	✓	✓	-	-
Dect-telefonie	✓	-	-	-	-
Ontruimingsinstalla tie	✓	✓	✓	✓	✓
Nooduitgangen					
Noodverlichting	✓	✓	✓	✓	✓
Bordjes nooduitgangen	✓	✓	✓	✓	✓
Brandveiligheid					
Vlamdovende prullenbakken	x	x	x	x	x
	Overall zijn wel vlamdovende prullenbakken aangeschaft, maar ze worden gebruikt zonder deksel, dus wordt de vlamdovende werking opgeheven. In Mariahoeve wordt onderin de prullenbakken een rol met vuilniszakken bewaard, dit versnelt niet de brand maar veroorzaakt wel een hoop rook, met alle gevolgen van dien.				
Compartimenten	✓	✓	✓	✓	✓
Rookmelders	✓	✓	✓	✓	✓
Kaarsen	x	-	-	-	-

	Verzorgingscentrum De Mantel	Woon- en Zorgcentrum Mariënpark	Verpleeghuis Mariahoeve	Kantoor, Willem de Bijelaan	Kantoor, Vinkenborghlaan
Brand- & Blusmiddelen					
	Blusmiddelen aanwezig	Blusmiddelen aanwezig	Blusmiddelen aanwezig	Blusmiddelen aanwezig	Blusmiddelen aanwezig
	Blusmiddelen worden gecontroleerd.	Blusmiddelen worden gecontroleerd.	Blusmiddelen worden gecontroleerd.	Blusmiddelen worden gecontroleerd.	Blusmiddelen worden gecontroleerd.
	Medewerkers zijn niet bekend met de blusmiddelen.	Medewerkers zijn niet bekend met de blusmiddelen.	Medewerkers zijn niet bekend met de blusmiddelen.	Medewerkers zijn niet bekend met de blusmiddelen.	Medewerkers zijn niet bekend met de blusmiddelen.
<i>Opgeleid persoon TD</i>	✓	x	✓	x	x